Роберт Шеклі

НАЙПЕРША ЖЕРТВА

Переклад: Л. Бутенко

Моїй дружині Джей, з любов'ю

1

Вересневі збори громадськості містечка Кін-Веллі, штат Нью-Йорк ухвалили озброїти Гарольда Ердмана найкращим у місті пістолетом "Сміт і Вессон" 44 калібру і вирядити його на південь до острова Есмеральда, щоб він узяв участь у Полюванні.

Гарольда обрали через те, що він сам того прагнув, уся рідня його померла, він був неодружений, мав міцне здоров'я, добре вмів битись і вважався досить чесним, аби виконати свою частину домовленості: надіслати місту половину виграної в Полюванні суми, звісно, за умови, що не загине раніше, ніж встигне щось заробити.

Аби потрапити до Мисливського Світу, йому слід було спочатку попутками, а тоді на автобусах проїхати американським узбережжям аж до Майамі. А вже звідти він міг вилетіти на Есмеральду – маленький острівець на південному сході Багамського архіпелагу, де Полювання було дозволене офіційно.

Наскільки йому було відомо, подорожувати з штату Нью-Йорк до Флориди стало страшенно небезпечно. Розповідали про неймовірно жорстоких бандитів, що, сповнені жагою крові, тинялися дорогами, перестріваючи подорожніх. Про огорнені смердючою імлою спустошені землі, на яких колись були звалища промислових відходів, а тепер від одного необережного кроку там з-під ніг виривалися струмені отруйних

газів, неначе земля намагалась позбутися жахливого тягаря концентрованих хімічних речовин і радіоактивних залишків, Від одного такого викиду людина помирала миттєво. Навіть якби кому і вдалося все те здолати, лишалися ще хижі міста півдня, населені істотами, яких навряд чи можна було вважати людьми: на своєму шляху вони вбивали кожного забираючи його речі, а іноді й з'їдаючи його самого.

Ось які чутки ходили про ті місця, обростаючи все новими брехнями, які подеколи виявлялися правдою.

Гарольд не дуже ними цікавився. Він був готовий іти на будь-який ризик аби лише вирватися із свого вмираючого містечка, що притулилося над одним із каньйонів отруєних Адірондакських гір. Йому хотілося зробити щось у своєму житті, і Полювання було єдиною для нього можливістю.

Гарольд був чималий на зріст, але для такого здорованя рухався легко та бігав швидше, ніж можна було чекати. Цей кремезний кругловидий приязний сільський парубок усміхався щирою усмішкою, але по очах його було видно, що І він свого не проґавить. Його нечесане чорне волосся спадало на комір виношеного жакета з червоної шотландки, на обличчі пробивалася кількаденна щетина, і на початок подорожі йому виповнилося двадцять вісім, і він трохи скидався на розбурканого посеред зимової сплячки ведмедя. Здоровенний, сонний, але меткий парубійко. Однак із зовнішності важко судити, чи не так?

2

– Отже, ти таки збираєшся, – промовив Алан. – І справді збираєшся на Есмеральду.

Гарольд кивнув. Минула година від міських зборів. Вони удвох щойно повечеряли і тепер сиділи на веранді Аланового будинку на Спрус-Хілл. Сонце саме сідало за вершини гір.

Алан був найкращий Гарольдів друг. Він теж мріяв стати Мисливцем, але на руках у нього була мати й дві сестри. Піти від них у такі часи означало б покинути їх на вірну смерть. В Гарольда ж не було нікого. Мати померла від туберкульозу, коли йому було п'ятнадцять. Батько, невеселий тихий чоловік, невдовзі після її смерті вирушив на південь шукати роботи. Відтоді ніхто про І нього не чув.

– Там, у Карибському басейні, цілий рік тепло, – сказав Алан. – Так я чув. І в них усе сучасне й нове. Як у тих старих журналах у школі. Вони користуються ваннами з гарячою та холодною водою. Там є ресторани, де готують з натуральних продуктів. Усі гарно вдягнені й щасливі.

– Бо єдине, чим вони займаються – це вбивають одне одного, – зауважив Гарольд.

– Ну й нічого страшного, правда ж?

– Не знаю. Я зроду нікого не вбивав. Та гадаю, що якось пристосуюся.

– Головне, щоб не вбили тебе, – сказав Алан.

– Атож.

– Там ти зустрінеш Нору.

Гарольд кивнув головою. Нора Олбрайт виїхала з Кін-Веллі два роки тому, коли Монреаль та Нью-Йорк іще з'єднували автобусні маршрути з зупинкою в Платсбурзі. Разом з чотирма іншими дівчатами вона подалася шукати роботу Гарній дівчині завжди набагато легше влаштуватися, ніж чоловікові, хоча іноді такій роботі не позаздриш. Багаті іноземці, особливо азіати, радо наймали гарненьких американок для хатньої роботи, так само як колись американці наймали миловидних німкень та англійок служницями або нянями. Інші дівчата з Кін-Веллі знайшли собі місця на півдні. Нора ж дісталась аж до самої Есмеральди, незалежного

острівця в Карибському морі, що жив за законами Полювання. Гроші звідти вона надсилала регулярно.

– Бережися, гаразд? – попросив Алан.

– Добре.

– І передавай Норі від мене вітання.

– Звичайно, Алане.

Вони ще трохи посиділи, дивлячись, як сідає за гори сонце і поступово тьмяніє небо, аж поки відчули, що потягло північним холодом. В Адірондакських горах заходи були неймовірно прекрасні. Гарольду спало на думку, що він. мабуть, ніколи їх більше не побачить. Ще безліч разів сідатиме сонце, але вже не так.

3

Наступного дня Гарольд залишав містечко, маючи при собі "Сміт і Вессон", тридцять чотири набої до нього та двісті сімдесят шість доларів сімдесят три центи, що їх громада спромоглася зібрати йому в дорогу. Хоча ще не скінчився вересень, у повітрі вже відчувався подих зими, яка на півночі штату Нью-Йорк наставала так швидко, наче осені й не було зовсім.

Всі речі було складено в рюкзак, "Сміт і Вессон" запхано за пояс, набої лежали в правій кишені, щоб їх зручно було дістати. Він одягнув свій єдиний костюм, важелезний, із дуже цупкої вовни, що дістався йому після дядька Люка, коли той минулої весни помер від Т-віруса.

Востаннє він поглянув на гори, на вранішнє сонячне проміння, що відбивалося від гладеньких кам'яних брил, на купку вцілілих під час останнього кислотного дощу дерев і закинув рюкзак у кабіну Біллінгзової

вантажівки. З усім цим він попрощався вчора ввечері. Машина рушила, і Гарольд більше не озирався.

Джо Біллінгз їхав до Глен Фолза по частини до тракторів. Ставало дедалі важче підтримувати старі "маккорміки" в робочому стані, врожаї ж були такі бідні, що виникала думка, чи потрібна техніка взагалі. Однак коней і мулів теж не вистачало, а потомства яків, що їх не так давно почали тут розводити, іще не було досить, аби істотно змінити ситуацію.

Наприкінці двадцять першого сторіччя людська недалекоглядність нарешті позначилася і на Америці. Щезли ліси. Загинули перенасичені нітратами посіви. В американській глибинці виникло безліч небезпечних зон на місці звалищ радіоактивних і хімічних відходів. У ґрунті припинилися регенеративні процеси. Навіть повітря дедалі погіршувалося. Неможливо було знайти роботу, бо ніхто не мав грошей. Псувалося обладнання і ремонтні засоби. І, що найгірше, нікому не було до цього діла.

Ще й досі не припинилася холодна війна, і нації час від часу брязкали зброєю. Але нікого це вже не цікавило. Більшість людей воліли, щоб було скинуто ті диявольські бомби й покінчено з усім разом. Хіба то життя? Краще якнайшвидше з ним розпрощатися. Бо старенька Земля летіла шкереберть.

Не слід було вирубувати ліси та джунглі. Треба було вчасно робити щось із кислотними дощами. Гарольд іще пам'ятав ті дні, коли на бурих Адірондакських схилах росла зелень. По-справжньому займатися екологією уряд почав лише п'ятдесят років тому. Одначе було вже надто пізно і не вистачало грошей.

Земля велика, і тому видужувала попри нескінченну сваволю людей, та нарешті вони зайшли надто далеко.

У висушених пустелях, на місці яких колись буяли ліси, не лишилося майже ніяких тварин. Спочатку загинули великі звірі в Африці та Америці. А тоді й уся збалансована екологічна система Землі почала розлазитися по всіх швах.

Колись родючі прерії й савани повисихали, їх позаносило задушливою пилюкою. Спустошення тривало, й одне лихо тягло за собою інше швидше, ніж їх можна було полічити. Виникали епідемії грипу та інші пошесті. Ті, хто вижив, розповзалися по Сполучених Штатах, намагаючись протриматися й перечекати, поки справи підуть на краще. Але чи підуть? Насправді ніхто на це не розраховував.

Північноамериканським континентом володіла смерть, смерть від голоду, хвороб і безконечного ланцюга нещасть, на які людина сама себе наразила.

І однаково людей було більше, ніж земля могла їх прогодувати. Людство збільшувалося, не маючи змоги забезпечити себе їжею. Загальна загибель була неминуча. Смерть перетворилася на явище таке звичне, таке повсюдне, що неодмінно мали виникнути місця на зразок Мисливського Світу, де як парадоксальна реакція на жахливі часи створилася ситуація, коли люди аплодували смерті, платили тим, хто з нею грав, і винагороджували найвитриваліших.

4

У Глен-Фолзі Гарольду довелося голосувати. Підвезти його погодився продавець жіночої білизни, власник "Нью Стенді Стімера". Вони проминали незасіяні поля, де гостре каміння випиналося з запилюженої землі, на якій нічого не родило відтоді, як через накопичення давніх і сучасних хімічних та ядерних відходів був отруєний Гудзон, а озеро Чемплейн перетворене на помийницю.

Зразу після заходу сонця продавець висадив його на перехресті доріг на південь від Честертауна серед вижатих полів і миршавих сосен. Гарольд вирішив десь притулитися на нічліг, бо зупиняти машини вночі було не варто. Вечір був теплий, Гарольд повечеряв смаженим м'ясом, випив води з фляжки. Він розшукав захищену від вітру невеличку улоговину, непомітну з дороги. Не варто привертати до себе увагу.

Але його все ж таки помітили. Вже смеркалося, коли над краєм його схованки з'явилися троє з собакою. Двоє мали бороди. Невисокі, виснажені, вони понасували свої капелюхи на самі очі. а вдягнуті були у щось сіро-брунатне й безформне. Третій з їхньої компанії буя високий і огрядний, навіть більший за Гарольда. Мав на собі сині потерті джинси й вицвілу пілотку часів громадянської війни. Якась неприродна крива усмішка надавала його обличчю страшного й трохи божевільного виразу.

Собака був схожий на гончака, весь у білих та чорних плямах. Побачивши Гарольда, він ошкірився, але голосу не подав.

– Спокійно, Ділсі, – сказав чолов'яга в пілотці. – Нічого поганого він вам не зробить, містере, його справа – полювання на птахів.

– Симпатичний песик. – промовив Гарольд. Він сидів спиною до дерева, рюкзак лежав біля його ніг.

– Вперше в наших краях? – поцікавилася пілотка.

– Так. Я з півночі, з-за Кіну.

– Збираєшся тут залишитися?

– Йду на південь, – відповів Гарольд.

– Нічого ти там не знайдеш. Відтоді як там похазяйнував Т-вірус

– Чув-чув, – підтакнув Гарольд.

Двоє валися на землю з обох боків від нього на відстані футів у п'ять. Чоловік а пілотці сів навпочіпки навпроти.

– А, може, ти збираєшся до Флориди, щоб найнятися ловити рибу? – запитав він.

– Може, й так.

– Забудь про це. Риба там уся здохла, навіть вода смердить. Колись можна було заїхати досить далеко на південь й жити з землі. А тепер ні, можеш мені повірити. Те ж саме можна робити й тут. Приєднуйся до нас. Це – Карл, а то – його брат Дейн. Я – Тег Сандерс.

– Радий з вами познайомитись, містере Сандерс. Мене звуть Гарольд Ердман. Дякую за пропозицію, але вважаю, мені краще податися далі на південь.

– Як собі знаєш, – сказав Тег. – Вже пізно, отож будь такий ласкавий, кинь нам свій рюкзак і виверни кишені, ми візьмемо те, що нам треба, й підемо собі. Одяг можеш залишити. Ну, як тобі такий варіант?

– Дуже люб'язно з вашого боку, але справа в тім, Тегу, що в мене не так-то й багато речей, і всі вони мені потрібні.

Тяг, похитавши головою, зітхнув:

– Всі так кажуть. Їм самим усе потрібно! Але мені й моїм хлопцям теж без цього не обійтися.

– Вам доведеться скористатись чиїмсь іншим добром.

– Мені здається, – вів далі Тег, – що нас тут троє проти одного, навіть якщо ти такий здоровий. Гадаю, я повівся досить благородно, запропонувавши залишити тобі одяг і життя. Правда, хлопці? Але деяким людям бракує вихованості. Тепер е лише два виходи: або ти тихо-мирно віддаєш нам свій рюкзак і вивертаєш кишені, або ми робимо це замість тебе.

Брати підсувалися ближче. Гарольд підвівся. У сутінках тьмяно блиснув "сміт і вессон", якого він тримав у руці.

– Ні. Я робитиму те. що вважаю за потрібне, а ви – своє. Це найкраще з того, що я можу вам запропонувати. А тепер піднімайтеся й забирайтесь геть.

Тег із братами трохи відсунулися. Та зброя їх, здавалося, не дуже зацікавила.

– У наш час кожний, – процідив Тег, – має зброю, однак ні в кого нема набоїв. А в тебе. Герольде, вони є?

– З'ясовувати краще не пробуй.

Тег засміявся:

– Чорт забирай, який він агресивний! Що більше погроз, то менше зарядів. Ділсі!

Собака кинувся на Гарольда. Пролунав постріл, куля влучила йому в груди й збила з ніг. Ділсі качався по землі й скавучав, аж поки Тег став навколішки й перерізав йому горлянку складаним ножем.

– Бідний старенький Ділсі, – промовив Тег, підводячись і витираючи лезо об траву. – На ньому ми перевіряли наявність патронів. Ти перший, хто їх мав і наважився використати. В тебе ще є чи то був останній?

– У мене їх стільки, скільки треба, – незворушно відказав Гарольд.

– Тоді ми, звісно, забираємося. Ти ж не стрілятимеш нам у спину, чи не так? Отож, хлопці, розвертаємось і тихо-мирно йдемо. Згода, Гарольде?

Цієї миті Тег раптом розвернувся й кинувся на Гарольда, низько тримаючи руку з ножем, щоб завдати смертельного удару. Той чогось такого і чекав. У штаті Нью-Йорк теж волоцюги водилися, хоча їх було не так уже й багато – грабувати нічого було, – але всі знали, що просто так вони від свого не відступаються. Бандити гадали, що звичайні громадяни не люблять стріляти, навіть маючи зброю в руках, і коли нападали на озброєну людину, то розраховували на її нерішучість. Гарольд, коли Тег кинувсь із гиканням на нього, вистрелив йому в плече, відчувши сильну віддачу своєї "сорокчетвірки". Брати заскавучали, неначе він влучив не в Тега, а в них, і кинулися навтіки. Волоцюга закрутивсь на місці й від різкого болю впав. Але швидко підхопився й побіг услід, за братами.

Гарольд не став їх переслідувати. Стріляти в темряві було марно, і, крім І того, йому не хотілося нікого вбивати. Поки за це не почнуть платити гроші, як то, кажуть, заведено в Мисливському Світі.

Він зібрав речі. Хвильку постояв над тілом собаки:

– Що ж, Ділсі, пробач. Але вибору в мене не було. Доведеться шукати іншого місця для ночівлі, бо, правду мовити, ділити притулок із мертвим собакою мені не хочеться.

Пройшовши десь із півмилі, він натрапив на ще одну улоговину І там влаштувався. Агресивним Гарольда ніхто в Кін-Веллі не назвав би. Просто в нього була мета, до якої він ішов уперто й ні на що не зважаючи.

Наступного дня його підкинули до Олбані. Тут з'ясувалося, що найближчий автобус у південному напрямку буде тільки через чотири дні, отож доведеться почекати. Гарольд зупинився в притулку Армії порятунку, колишньому пакгаузі, де тулилося близько двохсот чоловіків і жінок. Господарі намагалися нагодувати кожного, але суп був надто пісний й наїдку з нього не було ніякого. Вільного місця в притулку не виявилося, отож Гарольд отримав миску супу й запрошення розміститись надворі.

Нарешті прийшов автобус. То був пошарпаний "Грейхаунд", броньований з обох боків. У безлюдних районах штату бували напади грабіжників та бандитів. Диспетчер запевняв, що місцева поліція повністю контролює ситуацію, але казати можна що завгодно. Важкий, битком набитий старий автобус просувався досить повільно. Все було спокійно аж до самого Сафферна, містечка, що межує з штатом Нью-Джерсі.

Коли автобус під'їжджав до приміської автостанції, на платформі начебто нікого не було. Раптом зі станції вибіг низенький чоловічок у якомусь лахмітті загатив кулаком у дверцята.

– Відчиніть! – загорлав він. – Небезпека!

– Де? – запитав водій, відкриваючи для нього двері.

– Тут, – відповів чоловічок, виймаючи з кишені автоматичний пістолет. – Руки за голову й не рухатися, тоді ніхто не постраждає!

Гарольд, як і решта пасажирів, підкорився наказові. Револьвер був у нього за поясом, але витягти його швидко він не міг через рюкзак, який лежав на колінах. Чоловічок вигукнув якісь незрозумілі слова, як з'ясувалося потім, іспанські, і до автобуса вдерлися ще двоє. Обидва мали такі самі автоматичні пістолета. На голові одного з них був крислатий стетсон, колись сірий, а тепер якогось незрозумілого кольору,

брудний як і весь його одяг. Одна нога була забинтована закривавленим ганчір'ям, і ходити він міг лише спираючись на когось із своїх супутників.

Залізши до автобуса, він вишкірив зуби, скинув капелюха й проголосив:

– Добрий день, леді і джентльмени! Зараз ми будемо вас грабувати. Будь ласка, слухайтеся моїх людей, і все буде гаразд. Comprende[1]?

То був худющий низькорослий франт огидної зовнішності, з мавпячим обличчям, хіба що не таким волохатим. Його тіло наче створене було для безформного лахміття. Проте посмішку він мав приємну.

– Хуан Естебан Лопес, або Малюк з Кетскіла до наших послуг, – промовив він. – Гадаю, вам уже зрозумілі наші плани. Мої друзі зараз пройдуться між рядами та позбирають те, що їм сподобається. Віддавайте все без жалю і швидко, друзі, бо ви ж не хочете, щоб ми почали сердитися. Ген, ти, там, – зненацька звернувся він до Гарольда.

– В чому справа? – запитав той, розмірковуючи, чи варто виймати револьвер.

– Піднімайся, amigo[2]. Бери рюкзак. Ти йдеш із нами. Але твою пушку я заберу.

Виявляється, він помітив револьвер. Узяв його в Гарольда і поклав у власну кишеню.

– Що вам від мене треба? – запротестував хлопець.

– Нічого ми тобі не зробимо, – сказав Малюк з Кетскіла, – в мене поранена нога, і ти мені трохи допоможеш.

Грабіжники закінчили обходити пасажирів та повилазили з автобуса, тягнучи за собою й Гарольда. Малюк свиснув. Із станції вибіг іще один висушений чоловічок.

– Зараз, amigo, – звернувся Малюк до Гарольда, – ти піднімеш мене на свої широкі дужі плечі, й ми подамося звідси геть.

Він зробив промовистий жест пістолетом і посміхнувся. Гарольд обережно підняв його на плечі Малюк із Кетскіла тихо зойкнув від болю в потривоженій нозі.

– Чато! – закричав він. – Сідай в машину, заводь мотор! А ти, – він поплескав Гарольда по плечу, – vamos caballo[3]!

Вони побігли до стоянки. Той, кого звали Чато, товстун років вісімнадцяти, перший добіг до старого "б'юїка" біля виходу зі станції. Коли й решта опинилися коло машини, він уже намагався, хоч і марно, завести мотор.

– Жартувати ніколи, – сказав Малюк. – У чім справа?

– Я ж казав, що запалювання нікудишнє, – почав виправдовуватись Чато, – нові деталі потрібні.

– Ти запевняв, що он машина протримається, поки нової не дістанемо.

– Я так гадав.

Мотор поволі заглух. Майже сів акумулятор. Із станції долинали якісь крики. По команді Гарольд знов підняв Лопеса на плечі Вони заквапилися до невисокої посадки за автостоянкою. Позад них почулися постріли.

– Чорт забирай, Естебане, – закричав Малюк з Кетскіла, – як же ви проґавили ті рушниці? Дивися під ноги, amigo, – звернувся вже до Гарольда. – Нам тільки впасти не вистачало.

Той з усіх сил біг схилом угору. Досягши заростей, почав крізь них продиратися, так що Лопес лише голову встигав нахиляти, щоб гілки не стібали його по очах. Тонка лозина хльоснула Малюка по голові, а тонка гілка вибила пістолет з його рук.

– Стривай! – вигукнув він.

– Забудь про нього, – прокричав у відповідь Гарольд.

Не зменшуючи швидкості він біг через посадку до пасовиська, яке вже просвічувало між стовбурами, а там лишалося перетнути ще одну дорогу – і до лісу. Хлопець трохи уповільнив крок. А через півмилі взагалі зупинився. Зняв Лопеса з плечей і опустив на землю. Тоді забрав у нього свого револьвера і засунув за пояс

– Приятелів своїх та можеш якось зібрати?

Малюк кивнув.

– То клич їх скоріше. Навряд чи ті, зі станції, ще й досі вас переслідують, однак краще всім зібратися разом і поміркувати, що робитимемо далі.

Малюк з Кетскіла приклав долоню до рота і пронизливо заскрекотав.

– Крик сороки, – повідомив він. – Що, непогано виходить?

– Може, й нічого, якби тут була хоч одна сорока, крім тебе.

Решта трос переховувалися неподалік. Вони підійшли, націливши пістолети на Гарольда. Малюк махнув рукою, щоб вони їх поопускали.

– Коли я загубив пістолет, ти міг скинути мене й повернутися до автобуса, – звернувся він до Гарольда. – Чом же не вчинив так?

– З двох причин. По-перше, мені здалося, що ти, хоч і bandido[4], але людина досить чесна. Я просто не міг покинути тебе напризволяще. Якби пасажири тебе впіймали, то повісили б.

– А по-друге?

– Якщо людей розлютити, так як ото зараз, кров шугає їм у голову, і вони діють не замислюючись. Я прикинув, що вони можуть і не згадати, що я – не один із вас. І навіть вважатимуть, наче я навмисне підсів у автобус.

Малюк пильно поглянув на нього:

– Гарно все зважив. Але однаково ти ризикуєш, друже.

– Життя – річ ризикована. – промовив Гарольд.

– Хочеш із нами?

– Я не проти, якщо вам десь у напрямку Флориди.

Малюк з Кетскіла засміявся:

– Звісно, на південь. На півночі нічого, крім голоду, нема. То як, ідеш з нами? Ми хочемо дістатися до комуни Ла Іспанідад. як розповідають, вона десь біля озера Окіхобі. Там багато кубинців, буде кому вилікувати мою ногу. А зараз треба роздобути машину. Непоганий план?

– Та наче нічого, поки ми нікого не кривдимо.

– То не від нас залежить, – сказав Лопес – Мені, особисто, нікого чіпати не хочеться. Естебане, дай мені пістолет. Час вирушати.

Гарольд підняв його на плечі

– Andale, caballo! – вигукнув Лопес, і його "кінь" навіть без словника зрозумів, що по-іспанському це означає "Н-но!".

6

Пройшовши між пагорбами, вони досягли путівця. Перед в'їздом у містечко Лейквіль була бензоколонка. Хлопчина в пошарпанім "форді" саме закінчив заправлятися. Не встиг він розрахуватися й поїхати, як перед ним опинилося четверо виснажених низькорослих чоловіків, що націлювали на нього пістолети. П'ятим був якийсь здоровань. Хазяїн заправки негайно щез у приміщенні станції і замкнувся там.

– Гей, хлопче, твоя машина? – запитав Малюк з Кетскіла.

– Ні, сер. Вона належить містеру Біллінгзу, власнику зерносховища.

– Як твій хазяїн, нічого собі дядько? – вів далі Лопес.

Хлопець стенув плечима:

– Та наче непоганий.

– Ну, то він таким і залишиться. Але вже без машини. Вилізай, хлопче, і йди звідси.

Той виліз, віддавши Малюкові ключі, і почав дивитися, як п'ятеро грабіжників сідають в машину.

– Стривайте, а мені з вами можна? – раптом попросився він.

– Чи ти здурів? – відповів Лопес. – Довго не живуть.

– Ніхто не живе довго. Я хочу з вами.

– Доведеться тобі пристати до когось іншого. Більше п'ятьох цей драндулет не потягне. – Він обернувся до Гарольда:

– Я міг би набрати цілу армію з отаких-от хлопців, що прагнуть до нас приєднатися. Так і зробив би, якби було що грабувати. Та нічого, крім якихось дрібниць, як оце зараз, не трапляється. Люди з великими грошима надто добре знають, як їх ховати, і нам до них не добратися. Лишаються жалюгідні крихти, які ми відриваємо від бідняків.

Вони всілися й поїхали, а хлопець дивився їм услід.

– Вперед! – вигукнув Лопес. – Малюк з Кетскіла знову на коні! Я – іспанський Джессі Джеймс, бебі. Якби тільки не прострелена нога. Та то дрібниці, дістатись би лишень туди, куди треба, там костоправ знайдеться, аби мене підлатати. Сподіваюся.

За кермом сидів товстун Чато. В Лопеса виявилася ціла купа автомобільних атласів. Отож він наказав їхати об'їзними дорогами на північний захід до Пенсільванії. Гарольд поцікавився, чому саме туди, Флорида ж на півдні.

– Усе просто, бебі. Ми тримаємося подалі від так званого Північно-Східного коридору. Доведеться за сто верст об'їжджати Нью-Йорк, Нью-Джерсі, Балтімор, Вашингтон, Річмонд та інші місця. Бо там і лягаві, і напіввійськові патрулі зупиняють кожну машину для перевірки

документів. А то вже нікому не потрібно. А ближче до узбережжя надто високий радіаційний фон після якогось там випадку, що стався в Нью-Джерсі ще до мого народження. До цієї зараженої місцевості я наближатися не збираюся. Не з моїми ніжними cojones[5].

Вони витратили майже два дні, перетинаючи Пенсільванію, і опинилися у Вірджінії. Вночі звертали на який-небудь занедбаний путівець і вкладалися коло машини спати. Погода стояла тепла, їжі вистачало. Однак доводилося хоча б раз на день зупинятися для заправки, і кожного разу то був найнебезпечніший час. Зовсім не тому, що поліція їх розшукує, пояснив Лопес. Поліцаям є чим займатися, окрім якоїсь там викраденої машини.

– То в чому ж тоді справа? – здивувався Гарольд.

– У наші дні поліцаї зупиняють тебе із звичайною перевіркою документів, знаходять зброю, з'ясовують, що ти не місцевий, і тоді кришка.

– Ти що маєш на увазі? В'язницю?

– Навіщо їм тримати людей у в'язниці, їх же доведеться годувати. Ти щодня бачиш мертві тіла на дорогах, і більша частина загинули не від рук bandidos.

– Чутки такі ходять, але я б ніколи не повірив, що поліція вбиває людей.

– Краще вір, бебі, бо саме так воно і є.

Лопес багато розповідав про Ла Іспанідад, місце, до якого вони їхали.

– Я про нього чув у Нью-Джерсі. Ми всі звідти. Ця комуна у Флориді, біля озера Окіхобі. Там багато комун, але ця – кубинська. Порядки в ній,

як в ізраїльському кібуці: рада, кожен має право голосу, всі багато працюють вдень і танцюють до нестями уночі. Звучить непогано, правда ж? Таке я чув. Мені це подобається.

Обминаючи магістральні шляхи, вони проїхали Вірджинію і Північну Кароліну. Потім розвернулися на південний схід у напрямку узбережжя. Все йшлося добре до Лісвілля, містечка в Південній Кароліні, розташованого над затокою.

В Лісвіллі вони звернули до якогось ресторанчика, щоб чогось попоїсти. То було звичайне собі містечко з високими старими деревами, подекуди навіть іще-живими. Вони замовили сосиски й печеню. А коли вийшли до машини, біля неї стояв поліцейський фургон. Товстий поліцай з дводенною щетиною на обличчі спирався на капот їхнього "форда" і чекав на них.

– Хлопці, а чи не покажете ви мені свої посвідчення?

З деякого часу посвідчення особи почали використовувати по всій країні. Лопесове поліцай затримав у руках трохи довше від інших.

– От що, хлопці, поверніться, ляжте на капот і витягніть ноги. Я вас обшукуватиму.

Він витяг пістолет – поліцейський "Позитив" 38 калібру.

– В чому справа? – обурився Лопес. – Ми звичайні проїжджі.

– Робіть, що наказано, – відрубав поліцай. В нього був високий, неначе хлоп'ячий голос. – Здається мені, що ви, або хтось страшенно на вас схожий, попрацював в одному з місцевих банків.

– Ніякого банку ми не грабували, – знов непідробно запротестував Лопес.

– Тоді вам нічого хвилюватися. Витягуйте ноги і не примушуйте мене повторювати двічі.

– Чорта з два! – вилаявся Лопес.

Під час розмови руку він тримав на пістолеті. І зараз вистрелив, не виймаючи його з кишені. Поліцай заточився і впав, куля влучила йому в стегно.

І почалося справжнє пекло. Не встиг Гарольд отямитись, як на вулицю повибігали озброєні чоловіки. Неначе мешканці Лісвілля тільки те й робили, що сиділи вдома з рушницями напоготові й чекали, поки щось станеться. Почалася стрілянина, і шлях до машини було перетято.

Гарольд з bandidos насилу встигли добігти до рогу будинку і пустилися навтіки. Гарольд, тримаючи Лопеса на плечах, біг до лісу, який починався одразу за містом. За ним ледь встигав Чато.

– Ч-чорт! – раптом вигукнув товстун, ротом у нього пішла кров, і він упав.

За ним упав Маноло, а тоді вже почався ліс. Гарольд не зменшував швидкості, праворуч від нього біг Естебан. Потім упав і він. Гарольд біг далі один, розмахуючи вільною рукою, а другою притримуючи Лопесові ноги.

Ліс закінчився, далі було болото. По кісточки пробираючись у багнюці, Гарольд прислухався, коли затихнуть звуки погоні

Він отінився біля якоїсь річечки, або заболоченого рукава, як її там називати, на березі якої було влаштовано щось на зразок підмостків, з припнутим до них одним-єдиним човном. Навкруги не було ані душі.

– Що ж, Лопесе, – сказав Гарольд, – доведеться перетворитися на моряків.

Той не відповідав. Уважно оглянувши його, Гарольд зрозумів, чому Лопес дивиться на нього скляними очима. Одержавши три кулі в спину, Малюк з Кетскіла врятував йому життя, хоч він того зовсім не збирався робити.

– От прокляття! – вигукнув Гарольд і обережно опустив Лопеса на землю.

– Пробач, друзяко, – звернувся він до трупа. – Я так старався. Прикро, що ти не побачиш своєї комуни. Доведеться комусь іншому тебе поховати, інакше я, чорт забирай, певен, що школи не потраплю на Есмеральду.

Він одв'язав човна, узяв весло й відштовхнувся від підмостків.

7

Він веслував цілий день. У зеленій слизькій воді плавали стовбури дерев і якесь гілляччя. Не те, що вдома, де вода в озерах була кришталево-чиста, хоч і нежива. Гарольду вперше довелося веслувати, але він швидко набив руку. Пістолет був захований у рюкзак. Більше зупинятися хлопець не збирався.

Якщо ця річка тягнеться аж до Флориди, весь шлях він здолає у човні.

Але швидко не попливеш. Хоч Гарольд і докладав усіх зусиль, але, як він вирахував, робив не більше двох миль на годину. Якщо так і далі піде, він і за рік до Флориди не дістанеться. Одначе, краще триматися води, доки не відпливе подалі від Лісвілля.

Увечері він припнув човна до мангрового дерева й так проспав у ньому всю ніч. Вранці доїв останній шматок м'яса і вирушив далі. Веслував майже весь день. Ближче до вечора відчув голод, але їжі лишилося дуже мало. Так-сяк повечерявши, заснув.

На ранок знов вирушив у путь, але швидко опинився в болоті. Гребти ставало дедалі важче. Йому раз по раз траплялися мертві тіла, напівзанурені у воду, мов колоди.

На березі річки чи рукава, що там воно було, він побачив самітний причал і підплив до нього. Прив'язавши човна, виліз на берег.

Опівдні він досяг руїн якогось міста. Напевне, Саванни. Воно простягалося на кілька миль і на перший погляд видалося йому геть безлюдним. Але Гарольд швидко зрозумів, що неподалік, за рядами пограбованих будинків, хтось від нього ховається, сполохуючи круків та мишоїдів.

Він дістав з рюкзака свою "сорокчетвірку", але не став витягати її з-за пояса, коли той чоловік, вийшовши з проходу між двома спаленими будинками, опинився перед ним. То був невисокий ставний старий із хмаркою сивуватого волосся навколо лисини. Він трохи скидався на божевільного, але небезпечним не здавався.

– Ви не збираєтеся на мене нападати? – поцікавився він.

– Та звісно ж, ні, – відповів Гарольд. – А ви?

– Я небезпечний тип, – повідомив старий. – Та лише тоді, коли йдеться про словесні сутички.

Вони всілися біля руїн колишнього кафе. Чоловік, який назвався професором, був мандрівний вчений, що читав лекції з багатьох питань в усіх містах, через які проходив. Виявилося, що їм із Гарольдом по дорозі.

– Про що ж ваші лекції? – запитав Гарольд.

– Про все. Одна з моїх найулюбленіших – тема номер 32 "Чому людство не здатне розвиватися стабільно".

– Якось смішно звучить, – зауважив Гарольд.

– Ви ж розумна молода людина, – сказав Професор. – Саме в цій лекції я доводжу, що розвиватися стабільно ми зможемо лише покінчивши з невірою у власні сили. Коли люди повірять у себе, вони збагнуть, що все їхнє попереднє існування, яке воно було досі, нікчемне. Нікчемність – ворог роду людського, гірший навіть від диявола. Можна, звичайно, сперечатися, що великі цивілізації доколумбової Америки зникли через те, що усвідомили, які вони нікчемні порівняно з іспанськими завойовниками. Однак індіанці бачили в іспанцях щось таке, чого своїм розумом осягти не могли, та навіть і не намагалися. Отож їх іспанці і знищили. Звідси нікчемність і загибель цивілізацій. Вони вважали іспанців богами, бо індіанські племена дуже відстали в своєму розвитку. Вони вірили, що їх перемогли не люди, а боги.

Гарольд кивнув:

– Нічого не вдієш, коли тебе винищують боги.

– Вони зазнали поразки від Weltanschaung[6] нової технології. Нова технологія змінює довколишній світ, даючи можливість одержувати все нові й нові перемоги над природою, – вів далі Професор.

– Чи нема у вас, часом, чогось поїсти, Професоре?

– Я якраз збирався запитати у вас про те саме.

– Тоді можна йти далі.

– Безсумнівно. А дорогою я можу процитувати вам дещо з лекції номер 16 "Про втрату автономії".

– То починайте, – запропонував Гарольд, – Мені подобається вас слухати, Професоре.

– Люди намагаються забутися за допомогою любові, війни, полювання, будь-яких інших веселих або жорстоких розваг, аби лише не думати про те, що вони не можуть існувати автономно, що вони не боги, а всього тільки ланка у величезному ланцюгу, що складається з людей, амеб газопроводів і всього іншого. Існує безліч доказів того, що своїм занепадом самозакохані індивідуалістичні західні раси зобов'язані виключно недолікам власної філософії. Вони надто покладалися на інтелект. Він був підданий випробуванням і зрадив людям. Інтелект має стати кінцевою точкою еволюційного розвитку.

– А далі що буде? – запитав Гарольд.

– Ніхто не знає, що насправді відбувається. Чи, швидше, ми знаємо, що відбувається у кожній місцевості окремо, однак на розуміємо значення тих процесів, якщо вони взагалі мають якесь значення. Розвіявся міф про довершеність людини. Тривалість нашого життя ніколи не стане такою, як сто років тому. Надто багато стронцію в наших кістках. Надто багато цезію в печінках. Наші внутрішні годинники заведені на короткий строк. Наша винахідливість не здатна тут чимось зарадити. Нашу гордість уражають здогади про непоправну шкоду, якої завдано людській расі. Ми мов пацієнт, який, помираючи на операційному столі, все ще намагається планувати щось на майбутнє.

– Думка глибока, – сказав Гарольд, – але що то значить?

– Не треба сприймати це надто серйозно. Мої слухачі полюбляють звинувачувальні промови у високому стилі.

– А мені таки подобаються ваші лекції. Деякі з ваших слів нагадують мені про дивні картини, що іноді виникають в моїй уяві. Ніколи б не подумав, що людина здатна замислюватись над такими речами. Я маю на увазі, що для мене, наприклад, вони не існують.

– А що ж тоді існує? – поцікавився Професор.

Гарольд поміркував.

– Ну, треба хоч приблизно уявляти собі, що ти маєш робити, а тоді вже мізкувати, як досягти цілі.

Професор кивнув:

– Так, але хіба немає у вас якогось внутрішнього голосу, що за всім спостерігає, все коментує і врешті-решт ставить під сумнів доцільність твоїх дій?

– Ні, не думаю.

– Можливо, ви – соціопат, людина, нездатна відчувати, – констатував Професор.

– Ви знов-таки помиляєтеся, – незворушно відказав Гарольд.

– Тоді, може, ви Нова Людина, – промовив Професор так, що неможливо було второпати, жартує він чи говорить серйозно.

– Мабуть. А зараз давайте-но пошукаємо чогось їстівного.

– Психічне роздвоєння особистості, – виголосив Професор. – Дякувати Богові, ви за природою неагресивні.

Вони йшли руїнами нафтоочисного заводу, який простягався на кілька миль. Він уже багато років не працював. Труби геть поіржавіли. Асфальт на величезних майданчиках, що колись мали використовуватись як автостоянки, весь порепався. Завод скидався на кладовище гігантської машинерії. Гарольду важко було уявити, для чого її могли застосовувати і чому її було так багато.

Проминувши завод, вони досягли місцевості, на якій переплетені автостради утворювали розв'язку у формі листка конюшини, тепер вони позаростали травою і навіть невеликими деревцями. Обабіч закрученого 95-го шосе повитикалися невеличкі яскраві квіточки. Поросла квітами автострада своїми правильними кільцями нагадувала садок, спланований якимсь велетом.

Потім вони досягли низьких зелених пагорбів. Перетнувши їх, спустилися до полів, між яких вилася стежка, що вела до кількох невисоких будівель.

– То Мейплвуд, – промовив Професор.

У центрі містечка розташувалася найбільша будівля, низька і довга, яка могла одночасно вмістити сотні, а, може, й тисячі людей. Такої Гарольд зроду не зустрічав.

– Це торговельний центр, – пояснив Професор. – Найголовніша святиня американського життя. Для американця він був тим самим, чим був для римлянина атріум, або ринкова площа для ісландця; люди збиралися тут, аби виконати ритуал купівлі їжі та спробувати призначити романтичні любовні побачення особам протилежної, та й не тільки, статі.

– Професоре, – мовив Гарольд, – у вас і справді дуже дивні погляди на більшість речей. Ходімо краще до міста і побалакаємо " його мешканцями, може, в них якоюсь їжею розживемося.

8

З міста долинав барабанний бій. сповіщаючи про появу чужинців. Більшість маленьких, відрізаних від усього світу американських містечок користувалися барабанами, бо їх колись використовували індіанські племена, а відроджена клановість шмагала від білих. кольорових та іспаномовних членів клану діяти, як личить справжньому племені. Тобто використовувати барабани.

В місцевих жителів це виходило досить поганенько, бо то було переважно біле місто, населення якого було позбавлено необхідного для такої справи відчуття ритму. Одначе ставилися вони до неї цілком серйозно. Відчувався їхній запал.

– Ага, ви прибули саме вчасно для великої потакави, – промовив один із представників місцевої влади, виступаючи з натовпу, аби їх привітати.

– Чудово, – сказав Гарольд, – Та що таке потакава?

– Потакава, – охоче пояснив той, – то давнє індіанське слово для Дня благодійності В такий день, згідно з давніми традиціями нашого племені, можна купити будь-що за півціни.

– Отже, ми й справді дуже вчасно, – зауважив Гарольд.

– Ми завжди раді покупцям-чужинцям, – запевнив представник влади, – Ваша поява – честь для нашого села.

– Начебто і справді гарні люди, – зауважив Гарольд, коли через якийсь час вони з Професором уже відпочивали в затишному місцевому готельчику. Вони наїлися смачної печеш з опосума, вугрів і окри[7] – фірменої страви тієї місцевості.

Місто звалося Мейплвуд[8], а готель – "Мейплвудський заїзд". Кімната ж, в якій вони зупинилися, носила назву "Мейплвудської зали".

– А дошки соснові, – звернувся до Професора Гарольд, постукуючи кісточками пальців по дерев'яній стіні.

– Не має значення, – відказав той. – "Мейплвуд" не означає якогось виду деревини – в даному випадку кленової, – а навпаки, є ім'я абсолютно протилежної єдності, а саме, цього міста.

– Мені ще треба вчитися і вчитися, – сказав Гарольд. – Що далі робитимемо?

– Наскільки я зрозумів, від нас чекають якоїсь покупки, – висловив припущення Професор.

– Ну, те це неважко.

– Головне, придбати те, що треба, інакше вони образяться.

– До якої міри? Так, що зможуть убити?

Професор стенув плечима:

– Чом би й ні? Подумаєш, смерть, велике діло! Та й кого цікавитиме доля якогось чужинця?

– Тоді, – вирішив Гарольд, – ходімо купувати те, що треба. Як гадаєте, що то може бути?

– Ту річ вони щороку міняють, – сумно озвався Професор.

Саме тієї миті до кімнати засунулася голова вже знайомого їм чоловіка.

– Час робити покупку, – широко посміхаючись, повідомив він.

Гарольд з Професором підвелися й слідом за ним пішли до яскраво прикрашеного супермаркету. Їхній супроводжуючий був при повному параді: за племінними звичаями він одягнув дорогий вовняний жакет, штани фірми "Гомофілія Голлівуд" і черевики виробництва славнозвісної "Том Мак-Кенн". Такі речі одягали у великих містах впливові бізнесмени, виконуючи незрозумілі тепер таємничі доручення тоді, коли ще існували на світі ті великі міста.

Втрьох вони зайшли до супермаркету. Полиці там були геть порожні. Спершу Гарольд здивувався, однак Професор нагадав йому, що вони беруть участь лиш у ритуалі купівлі. Справжні товари не тут, а надворі, де їм доведеться робити вибір між смертю й життям.

За супермаркетом розташувалися ряди невеличких наметів, як на східному базарі. На зразок індіанських, вони були зроблені з штучник оленячих шкір, напнутих на металеві каркаси, розмальовані під дерево. Перед кожним сидів, схрестивши ноги, його власник, а поруч крутився хтось із членів сім'ї – жінка, син чи дочка, готові в будь-яку хвилину допомогти обслужити покупця; за давньою індіанською традицією до покупців стовклися з великою повагою.

На маленькик столиках перед наметами буяв купами навалені речі, що, як зауважив Гарольд, дуже відрізнялися від тих, які продавалися а універмазі містера Сміта в Кін-Веллі. Містер Сміт, наприклад, не виставляв на продаж битих електролампочок, а тут їх була ціла купа. Інший намет-крамничка пропонував лише понівечені меблі, ще один – потрощену порцеляну. Була також ціла крамниця якихось клаптів розмальованого полотна, а ще – безнадійно поламаної сільгосптехніки.

Гарольд усвідомив, що на цьому ринку нема жодної цілої або хоч якоїсь придатної для вжитку речі – все тут, за словами Професора, було "символічне". Та однаково від них чекали покупки. Тож якої?

Хлопець зморщив чоло. Чом би Професорові не вибрати самому? Він людина освічена, повинен знатися на таких речах.

Поглянувши на Професора, він зрозумів, що його сподівання марні. Обличчя старого промовляло: "Вибери ти".

Гарольду був знайомий той вираз обличчя. Погляд раба, що означав: "Я надто боюся вибирати, то вибери за нас обох".

Несподівано для себе Гарольд обернувся, простяг руку до першого-ліпшого намету і витяг із купи речей трохи погнутий залізний лом десь футів три завдовжки.

– Скільки за нього? – запитав супроводжуючого.

Той звернувся до торговця якоюсь незрозумілою Гарольду мовою. В цьому містечку вільно користувалися власною говіркою нарівні із загальновживаними іспанською та англійською.

Торговець із гротесковою міною, що мала передавати його бажання догодити покупцеві, промовив:

– Сьогодні День благодійності, крім того, мені сподобалося твоє обличчя, отже, зупинимося на двох доларах.

Натовп присунувся ближче, побачивши, як із задньої кишені вже аж білих на сідницях джинсів Гарольд витягає старий гаманець. Він неквапно відкривав його, а натовп, роззявивши рота, присувався все ближче й ближче. Можна було подумати, що вони зроду не бачили, як хтось щось купує. Для них ця подія мала релігійний смисл, і треба було з

тим рахуватися. Професор затамував подих, коли Гарольд простяг торговцеві свої два долари.

– Тепер, – проголосив супроводжуючий, – ти повинен відповісти на запитання.

– Гаразд, – із спокійним, безтурботним виразом обличчя погодився Гарольд.

– Чому ти купив лом?

Хлопець усміхнувся. Він стояв перед цими людьми, вищий і ширший у плечах за будь-кого з них. Стискаючи в кулачиську лом. він закинув його на плече, і натовп відхлинув назад.

– Я купив його, аби розкроїти череп будь-кому, хто до мене полізе.

На кілька хвилин запала тиша: юрба перетравлювала його слова.

– А крім того, – продовжив Гарольд, – там, звідки я прийшов, є звичай вибирати корисні речі.

Секунду натовп думав, а тоді почулося загальне полегшене зітхання. Воно нагадувало гігантське "Амінь!". Гарольд промовив магічні слова, що хоча б тимчасово перетворили його на такого ж брата, як вони самі. Він сказав, що прийшов звідти, де, так само, як і Мейплвуді, існують звичаї.

9

Кількома годинами пізніше, розпорощавшись із Професором, Гарольд досяг берегової автостради і знов почав голосувати. За два дні він вже перетинав межу штату Флорида. Якщо зважити на стан доріг, просувався він напрочуд швидко. Водії вантажівок підвозили його

залюбки, бо він був досить дужий, щоб підмогти щось навантажити, і неагресивний на вигляд. З першого погляду ставало ясно, що Гарольд – своя людина. Останній раз він зупинив машину перед занедбаною військовою базою "Кенл Квнаверал". У кузові вантажівки лежали дошки та залізні штамповки, що їх водій сподівався продати або виміняти на їжу. З ним Гарольд проїхав останній відтинок шляху до Майамі.

Місто виглядало навіть жалюгідніше, ніж він розраховував. Од великих будинків уздовж Флаглер-бульвару лишились тільки бетонні кістяки, обпалені вогнем і вщент пограбовані. Мовчазні набурмосені люди на вулицях були одягнуті в якесь лахміття. Т-вірус і справді добряче тут попрацював. Раз по раз траплялися мертві тіла. Навіть карликові пальми здавалися зачуханими і якимись утомленими, наче ось-ось мали зів'янути. Пригнічувало те, що на півдні життя таке саме погане, як і на півночі. Але цьому Гарольд нічим не міг зарадити. Він збирався на Есмеральду, де було влаштоване Полювання і де людина мала змогу заробити на хліб.

Острів розташовувався за двісті миль на південний схід від Майамі, неподалік від Куби та Гаїті, і був частиною Багамського архіпелагу. Розпитавши дорогу, Гарольд попрямував у доки. Він сподівався найнятися на яке-небудь судно, аби дістатися Есмеральди. Однак темношкірі рибалки не розуміли англійської і лише хитали головами, коли він намагався порозумітися з ними за допомогою каліченої іспанської.

Витративши на умовляння три дні, досхочу наспавшися на пляжах, не знімаючи, про всяк випадок, руки з револьвера, Гарольд вирішив купити авіаквиток до Есмеральди на ті гроші, яких він іще не торкався з Кін-Веллі. Літаком, на якому він вилетів, колись перевозили худобу.

Салон був заповнений. Через прохід від Гарольда сиділо троє чоловіків середнього віку. Двоє весь час піддражнювали третього, "доброго старого Еда", натякаючи на його бажання стати Мисливцем, хоч він це й заперечував. То був похмурий дядько у картатому, наче в шотландського горця, костюмі. Він мав просте обвітрене обличчя селянина й шапку сивого волосся на голові. Був трохи старший за своїх друзів. Марно намагаючись жартами відбутися від їхніх клинів, він уже починав нервуватися.

Гарольдові швидко набридли їхні балачки, і він подався до невеликого неохайного бару. Від самого Кін-Веллі він майже не витрачав грошей, отож зараз дозволив собі пляшку пива. Вона була вже напівпорожня, коли в барі з'явився "добрий старий Ед". Глянув на Гарольда і сів поруч. Він теж замовив пиво, раз сьорбнув, а тоді звернувся до нього:

– Сподіваюся, ми там не дуже галасували?

– Мені це ніскільки не заважало, – стенув плечима Гарольд.

– Їм подобається мене підкусювати, – вів далі Ед, – але нічого лихого вони на думці не мають. Ми товаришуємо з дитинства. І всі троє ще й досі живемо за двадцять п'ять миль від Седар Репідза, штат Айова, нашого рідного містечка. Це не абищо, правда ж? То вони нападають на мене, бо я зброєю захоплююсь. На Середньому Заході я став переможцем кількох змагань на швидкість реакції. Звісно, вигравав у машин, а не в справжніх супротивників. Але, як я зрозумів, для змагань у Мисливському Світі однієї реакції мало. То не для мене. Я приїхав сюди як турист.

У барі були й інші люди, отож зав'язалася загальна розмова. Старий, обличчя якого нагадувало коричневий паперовий зім'ятий пакунок, сказав, що теперішній Мисливський Світ – жалюгідна копія колишнього Полювання за старих добрих часів, коли його ще не заборонили в Сполучених Штатах.

– Тоді Мисливський Комп'ютер був як Бог. Безсторонній. Однаково справедливий для всіх. Правила – прості, обов'язкові для кожного і чесні. Не те що тепер, коли тільки й чуєш, що про якісь там Картки Зради, Картки Помсти та інші дурощі. Зараз то комерція найгіршого штабу, а уряд Есмеральди її заохочує. Я навіть чув, що деякі з перестрілок плануються заздалегідь.

Інший чоловік із засмаглим обличчям, правильні риси якого затіняв білий стетсон, промовив, перевівши погляд із пляшки на співрозмовників:

– Сумніваюся, що сутички можуть плануватися. Важко точно визначити, коли почнеться стрілянина, якщо обидві сторони озброєні.

– Зараз люди здатні на що завгодно. Між іншим, мене звуть Ед Мак-Гро, з Айови.

– Текс Драза з Вако, штат Техас.

Трійця ще трохи погомоніла, а тоді Гарольд, допивши пиво, повернувся на своє місце, його сусіда – огрядний засмаглий чолов'яга в гавайській сорочці – дрімав від самого Майамі Аж раптом прочумався і запитав:

– Що, вже прилетіли?

І одночасно замучений стюард у брудно-зеленому костюмі скрипучим через неполадки бортової системи радіомовлення голосом об'явив:

– Леді і джентльмени, подивившись в ілюмінатори праворуч, ви матимете змогу побачити острів Есмеральда.

Крізь пошкрябаний плексиглас Гарольд уздрів тьмяніючий на яскравому дзеркалі моря острів, що збільшувався з їхнім наближенням. Його пагорби поросли сосною й низенькими дубками, біля чорних

піщаних пляжів пінилися тонкі смуги бурунів. Далеко попереду видніли розпливчаті обриси іншого, більшого острова.

– А то що таке? – запитав Гарольд сусіда.

Той скоса глянув на нього і стенув плечима:

– Що-що, Гаїті.

Літак швидко знижувався над Есмеральдою, роблячи розворот на Моргантаунський аеропорт.

З'явилися написи "Не палити" та "Пристебнути ремені", і стюардеса промовила:

– Леді і джентльмени, за кілька хвилин наш літак виконає посадку на Есмеральді. Будь ласка, припиніть палити. Дякую. Приємного вам відпочинку в Мисливському Світі.

11

То був гарний, добре впорядкований аеропорт, на відміну від майамського яскравий і сяючий чистотою. Пальми в діжках, низькі стелі з флуоресцентним освітленням, пастельні кольори. Настінні фрески в карибських мотивах. Митні й імміграційні служби працювали швидко, однак сумлінно. Хто прилетів цим рейсом, їх, здавалося, не обходило. Гарольдів брудний від грязюки і поту костюм навіть не удостоївся погляду поліцейського в сяючій чистотою уніформі, який пропускав хлопця разом з іншими пасажирами до аеровокзалу. Ну, нарешті він тут, у самому серці Мисливського Світу.

З переповненого аеропорту він вийшов на стоянку таксі та автобусів. Чекаючи черги, там уже стояло чоловік сто. Гарольд закинув рюкзак за спину й пішов від натовпу, сподіваючись, що до міста його хтось підкине,

однак він був готовий іти й пішки, якщо доведеться. Він майже завернув за ріг аеровокзалу, коли поряд із ним загальмувало довге біле спортивне авто.

– Якщо вам до міста, – сказав його водій, – то ви йдете в протилежному напрямку.

– От чорт! – вилаявся Гарольд. – А мо', ви мене підкинете?

Водій прочинив дверцята. То був кремезний смаглявий чоловік, майже з Гарольда заввишки, але набагато приємнішої зовнішності. В нього було класичне італійське обличчя: оливкова шкіра, м'які карі очі, темнувата щетина на підборідді. На собі чоловік мав трикотажну спортивну куртку з верблюжої вовни та синій вовняний шарф.

– Полювати до нас приїхали? – поцікавився він.

– Іще не вирішив.

– Дозвольте відрекомендуватися, – провадив водій, – Майк Альбані. Мене всі знають. Я – першорядний Наводчик.

– Наводчик? Це що таке?

– Я гадав, всі знають, хто такі Наводчики, – зауважив Альбані. – Ми ті, кого можна назвати радниками Мисливців. Ми поставляємо їм усе: машини, зброю, патрони і, найголовніше, інформацію. Ми організовуємо для вас ваше вбивство або вираховуємо, хто на вас полює і коли прийде ваша черга бути Жертвою.

– А що одержуєте натомість?

– Така допомога коштуватиме вам чверті суми за вступ до Полювання плюс поточні витрати. Повірте мені, справа варта того. Ви що ж думаєте робити, придбати телефонну книгу та дорожній атлас і самі все розраховувати? Хто сушитиме голову над організацією вашої охорони, хто з'ясовуватиме, наскільки

захищений ваш супротивник? То моя справа, і тут я – майстер. Отож якщо ви вирішите стати Мисливцем, рекомендую звернутися до мене.

– Дякую за пораду, – сказав Гарольд. – Запам'ятаю.

– Може, бажаєте оглянути місто? Я також влаштовую екскурсії на природу і знайомства з нічним життям Есмеральди.

– Ви вважаєте, мене пустять в нічний клуб у такому вигляді?

Альбані оглянув дешевий Гарольдів костюм, що смердів вовною, неоковирні черевики, заляпані червоною багнюкою штату Джорджія:

– А може, ви ексцентрична людина, звідки мені знати? Іноді так вдягаються дуже багаті люди.

– Якби я був багатим ексцентриком, – промовив Гарольд, – я б одягався так, як ви.

– Може, ви й розбагатієте, хтозна. За Полювання добре платять. Куди вас підкинути?

– Сам не знаю, – відповів Гарольд. Якщо спочатку він збирався одразу до Нори, то тепер передумав. Він уже тиждень не голився, а тіло його стало майже таким самим сірим, як одяг. – Якийсь дешевий готель тут є?

– "Естрелла дель Сюр", якраз у центрі. Ціни там трохи вищі, ніж у районі Південних доків, але хоч кімнату вашу не пограбують. Принаймні, поки ви її не залишатимете.

– Дякую. Добре, що попередили.

Вони їхали широкою, в чотири ряди, автострадою, що перетинала рівнину. Раз по раз в око впадали крамнички сувенірів та фабрики з пласкими дахами. Плакати обабіч траси рекламували готелі, ресторани, олію для загару, сигарети. І тугі там стриміли пальми, нагадуючи про близькість Карибського моря.

Такого процвітання Гарольду зроду бачити не доводилося, хіба що по телевізору в програмах про колишній американський добробут іще до того, як усе полетіло шкереберть і матінка-природа почала затягувати на шиї людства свій зашморг. Швидко вони опинилися в самій столиці – місті Есмеральді. Гарольда вразила його чистота і відсутність жебраків на вулицях.

– Люди тут і справді живуть заможно, – зауважив він.

– У нас туристи не вибувають цілий рік. Есмеральда користується величезною популярністю серед європейців, а зараз почали з'являтися навіть і азіати. Це й підтримує нашу економіку.

– А багато людей приїжджають сюди полювати?

– О, більшість каже, що хочуть лишень подивитися, – злостиво посміхнувсь Альбані. – Вони не прагнуть нікого вбивати. Ні-ні, їм тільки заманулося відвідати цей дивний острів, де чоловіки носять зброю, влаштовують дуелі й полюють один на одного. Їм подобається, не наражаючись на небезпеку, спостерігати за всім крізь куленепробивні вітрини наших кафе та ресторанів. Так вони кажуть. Але цікаво, скільки ж їх кінчають тим, що самі стають Мисливцями! Мабуть, щось таке в

повітрі носиться". Для нас то дуже добре, що вони приїжджають сюди винищувати самих себе. Якби кількість Мисливців постійно не збільшувалася за рахунок прибульців, за рік на острові нікого б не лишилося. Бачте, в нас дуже низький процент приросту населення. Сюди приїздять не сім'ї заводити.

Альбані загальмував перед чотириповерховим будинком, що бачив колись кращі часи. Вицвілі літери на фасаді повідомляли, що то була "Естрелла дель Сюр".

– Щасливо залишатися, – промовив Альбані – І якщо вирішите полювати, будь-хто скаже вам, де мене знайти. Я – один з кращих Наводчиків, і беру недорого.

12

Есмеральда – видовжений невисокий острівець, що розташовується в південно-східній частині Багамського архіпелагу неподалік від Великого Інагуа; звідси рукою подати до Гаїті. У 2021 році збанкрутілий багамський уряд продав усі права на нього групі міжнародних вкладників, штаб-квартира якої розташувалася в Берні, Швейцарія. З точки зору генерала Лазаро Руфо, який очолив військовий переворот на Багамах, то був необхідний крок, бо уряду страшенно бракувало вільно конвертованої валюти. Що там якийсь острівець, тим більше такий безлюдний як Есмеральда, коли маєш 700 інших, аби про них турбуватися! Ціна була добра, як на острів, що нічого не вартий.

Однак не для корпорації "Мисливський Світ" – міжнародного консорціуму багатих бізнесменів, що дотримувалися єдиного принципу: одержання прибутку з найшвидшим оборотом. Убивство було ідеальною для цього продукцією, кращою навіть за наркотики, бо ті, хто її виробляв, самі постачали все необхідне: свої життя, свою зброю, свої смерті. Вбивство, виконане за правилами, по-діловому і за обопільною згодою,

було навіть соціально допустиме. І, крім усього іншого, в ньому ховався величезний потенціал спорту для тих, хто вже перепробував усе інше.

Хоча багато різних держав і висловлювали готовність розташувати "Мисливський Світ" на своїй території, дирекція корпорації вирішила створити для нього власну країну. Таким чином, усіх проблем, що могли б виникати з урядом, вони уникали, створюючи свій власний. Ще одним стимулом для вкладників стяло те, що замість платити комусь податки, вони можуть збирати їх з інших.

Від самого початку проект "Мисливського Світу" розроблявся з вигадкою, на нього виділялися шалені асигнування. Моргантаун – маленьку занехаяну столицю острова – було зруйновано, створено натомість архітектурний проект абсолютно нового міста і в рекордні строки втілено його в життя. Нове місто – Есмеральда – відрізнялося від сталево-скляних кролячих нір, які після тривалої боротьби за звільнення від найменшого натяку на добрий смак стали взірцем архітектури сучасного міста. Есмеральда відверто нагадувала середньовічне місто, тут навіть не був запланований майданчик для торговельного центру.

Майже половина будинків була складена із світлого вапняку, поклади якого було знайдено на острові. А для найголовніших будов, таких як Мисливська Академія та Колізей, використали імпортований вапняк та італійський мармур. Отож від самого початку Есмеральда скидалася на колоніальне місто давніх часів, у чомусь європейське, а насправді місто епохи Відродження, що як fata Morgana виникло на невисокому кораловому острові.

М'який тропічний клімат острова разом з чудово стилізованим під старовинне місто і сам по собі був прекрасною приманкою для туристів, навіть без додаткової принадності легалізованих убивств. На Есмеральді можна було насолоджуватися блиском минулих часів, користуючись при цьому всіма зручностями ласої до забав сучасності.

Не лише забави й небезпеки, облямовані чудовою красою природи, вирізняли Мисливський Світ; він принаджував і серйозних вчених. Тут розташувалися всесвітньо відомі музеї ассірійського і хетського мистецтва, повністю відкуплені у збанкрутілої Англії і переправлені на Есмеральду, аби надати всій операції ще більшого шику. Були тут також і відомі курорти: Рокфеллер Хілтон, Холідей Форт, Дорада дель Сюр, Кастілло, Кантінфлас; майданчики для гольфу, тенісні корти, неперевершені можливості для підводного полювання, кухня п'ятьох континентів.

А якщо вашого банківського рахунку не вистачало на відпустку по першому класу, Мисливський Світ пропонував дешевший варіант – карнавальне селище на пляжі "Де Лансі", що на південному узбережжі острова. Саме тут щороку починалися відновлені Сатурналії[9] – есмеральдський ні на що не схожий варіант Карнавалу[10] або Марді Гра[11].

Останнім компонентом цієї суміші було Полювання, той незвичний суспільний інститут, в якому чоловіки ризикували життям, змагаючись один з одним за найпростішими правилами. Полювання було чимсь на зразок контрольованого беззаконня, що звеличувало низькі емоції. Того, що було офіційно дозволене в Мисливському Світі, з самого початку свого існування намагалося позбутися людське суспільство. Однак марно.

Хоча майже весь світ занепадав, процвітання Мисливського Світу зростало. Звідусіль сюди стікалися люди, щоб на власні очі побачити приниження моральних устоїв і диво економічної стабільності. Вбивство завжди було добрим бізнесом. Мисливський Світ також не залишав поза увагою секс і наркотики, завершуючи таким чином, коло своїх вкладів у речі, які так цінує людина.

Майже в усьому світі люди не довіряли змінам і сахалися нового. Митці радше використовували вже відомі мотиви, ніж створювали щось своє. Майже зникла мода. Потроху люди починали і виглядати, і діяти

однаково. Конформізм; став нормою. Занепала наука. Медицина істотно змінилася з фаустівських часів двадцятого століття. Лікарі більше не намагалися врятувати чиїсь окремі життя. Тепер йшлося про збереження замученого хворобами населення в цілому, а його чисельність постійно зменшувалася.

Теоретична фізика вже протягом століття не висунула жодної нової важливої космогонічної теорії, а за останні тридцять років не було відкрито жодної нової елементарної частки. Наука задихалася від нестатку асигнувань, і ніхто в цілому світі проти цього не заперечував. Люди були навіть раді затримати на якийсь час її розвиток. Бо кожен знав, що наука небезпечна. Врешті решт, саме вона витягла атомні бомби й усі інші клопоти з Пандориної скриньки геніальних ідей. Чи не час було оголосити мораторій на геніальні ідеї і спробувати щось виправити, навіть зробити з того всього хоч деякі висновки? Прийшов час змиритися.

Сучасний більш-менш спокійний період світової історії став результатом. ядерної війни 2019 року між Бразилією та Південною Африкою. Хто б мір подумати, що якісь там непорозуміння щодо прав на вилов риби призведуть до війни, що забере 12 мільйонів життів на двох континентах і мало не штовхне весь світ до самознищення? Теперішня ера застою почалася по закінченні військових дій між Південно-Американською федерацією на чолі з гучномовним, хоча й недовговічним породженням її ідеології Карлосом Естебаном Саенцом і Південною Африкою, очолюваною чорношкірим правителем Чарльзом Граатцем.

Війна, яка згодом дістала назву Рибної, завершилася 2 червня 2021 року раптовою смертю Саенца, причини якої і досі не встановлені. Смерть диктатора через кілька годин після повторного обміну країн ядерними ударами викликала паніку в правлячому кабінеті Південної Америки. Давно заплановане вторгнення в басейн Замбезі довелося відкласти до виборів нового глави держави. Перед африканцями відкрилися незрівнянні можливості.

Однак трапилося несподіване. Хоча у ворожому стані й царювало сум'яття і будь-хто залюбки використав би таку перевагу, Чарлз Граатц здивував усіх. Замість того, щоб скористатися з ситуації, він в односторонньому порядку припинив бойові дії, проголосивши, що африканці більше не збираються сперечатися за права на вилов.

Він начебто сказав: "Намагання скористатися перевагами в подібній ситуації було б божевіллям. Навіщо знищувати цілий світ через якусь там рибу? Якщо жодна країна не буде здатна поступитися своїми інтересами, хіба що зазнавши повної поразки, війна перетвориться на явище постійне і вічне. Від імені моїх зулуських виборців, а також від імені наших білих, чорних, кольорових та східних меншостей я заявляю: якщо це для них так важливо, хай забирають собі американці ту рибу!"

Південній Америці на чолі з новообраним її главою генералом Реторіо Торресом теж не можна було відмовити в гордості. Торрес оголосив, що у рибному диспуті головним для них був швидше принцип, а не сама риба; однак честь – діло, вище за будь-який принцип. І з розважливістю, що робила йому честь, запропонував розібратися в цьому конфлікті ООН.

Криза скінчилася так швидко й несподівано, що світ опинився в дивній ситуації, коли не знайшлося жодної іншої кризи, що потребувала негайного вирішення і через яку можна було б розпочати нову війну. І жодна країна не поспішила створити кризисну ситуацію, як то було раніше. Попри всі сподівання встановився мир.

Люди стомилися жити під тягарем страху опинитися на грані знищення. Колись такі важливі, питання національностей, рас, релігій, політики, соціальних теорій і політичної влади видавалися незначними перед лицем нового загального імперативу: "Не розгойдуйте човна".

Увесь світ, випадково опинившись у стані миру – річ нечувана за всю історію цивілізації – вирішив, що нарешті настав час залишити все, як воно є, забути про національні інтереси й почекати кінця періоду

напіврозпаду радіоактивних елементів, залишених у спадщину двадцятим століттям, не додаючи до них нових.

Настав час, коли вже можна було приділити увагу атмосфері і дати можливість і планеті, і мешканцям її вільно дихнути.

Час міркувати, відпочивати, сидіти по рідних домівках.

Так почався період миру, що дістав багато різних назв: "Знесилене замирення", "час великого застою", "початок нового середньовіччя".

І ось яка дивна виявилася тенденція: чоловіки у розквіті літ, яким уже не потрібно було гинути в тій чи іншій безглуздій війні, почали шукати інші способи загибелі.

Немов якась частина населення жити не могла без того, щоб час від часу себе не знищувати, якщо не з одного, то з іншого приводу, або й без ніяких причин взагалі.

Безглуздя, але нікуди від того не подінешся. Бо як іще можна було пояснити процвітання такого місця, як "Мисливський Світ"?

13

Вже збираючись зайти до готелю, Гарольд почув крики і чиїсь швидкі кроки. Роззирнувшись, помітив чоловіка, що біг до нього від бічних сходів. Футів за двадцять позаду біг інший, із зброєю в руках.

Коли перший пробігав повз Гарольда, переслідувач вистрелив. Гарольд, притиснувшись до стіни, відчув, як щось майнуло біля самісінького його правого вуха і стукнулось об граніт. Куля пролетіла мало не в дюймі від нього. Хлопець подивився на вибоїну в стіні А переслідуваний з переслідувачем уже звернули на бічну вулицю.

Гарольд зайшов до готелю й наблизився до конторки. Портьє, темношкірий білочубий чоловік, у брудних білих штанях і футболці, підвів очі від газети.

– П'ять доларів на день, – сказав він. – Гроші наперед, ванна в холі.

– Мене щойно мало не вбили, – поскаржився Гарольд.

– Треба бути дуже обережним, – промовив портьє. – Тут жахливий рух.

– Ні, то була куля.

– А, Мисливці, – промовив портьє, роблячи жест, що мав означати: "Діти є діти". – Вам потрібна кімната? Ось тут розпишіться.

У кімнаті з білими завісками на вікні, невеличкій і досить чистій, стояло односпальне ліжко і рукомийник. Вікно виходило на площу, посеред якої височів якийсь монумент.

Прихопивши рюкзак, Гарольд спустився до холу у ванну. Викупався, поголився, виправ костюм і перевдягся у джинси та синю сорочку. Повернувся до кімнати, знайшов плічки і повісив одяг сушитися.

В кімнаті був телефон. З пошарпаного гаманця Гарольд дістав клаптик паперу з Нориним номером. Довелося почекати, поки спрацює готельний комутатор, і час той видався йому вічністю. Нарешті на тому кінці озвалися.

– Норо? Ти?

– Хто це?

– Здогадайся!

– Я не збираюся грати ні в які ігри. Це ти, Френку?

– Чорт забирай, Норо, чи не хочеш ти сказати, що й справді не впізнаєш мене?

– Гарольде? Справді ти? Тут, у Мисливському Світі?..

– Та, мабуть, я.

– Але ж як ти... Не звертай уваги, про це можна пізніше. Може, зайдеш до мене, чогось вип'ємо?

– Чи хочеться свині валятися в калюжі?

– То приходь. – І вона розповіла, як добиратися.

На вулицях було повно людей, у повітрі пахло смаженим на олії м'ясом, гострими приправами, солодким вином і ледь відчутним нав'язливим запахом кордіту[12]. Перехожі були вдягнені просто неймовірно. Траплялися люди, крім усього іншого, в хутрі, купальниках, грецьких туніках, римських тогах, із зачісками часів Відродження, в настегенних пов'язках американських індіанців і турецьких шароварах. Були тут і інші костюми, походження яких Герольд не зміг визначити. Але все тут вказувало на достаток, і Гарольду було приємно дивитись навкруги. Ще ніколи не бачив він такого чистого, аж сяючого міста.

Уздовж пішоходів росли дерева, і на них теж було приємно поглянути. Він чув, буцімто на острові є цілий ліс, і йому хотілося там побувати.

Кілька разів йому довелось розпитувати, поки він нарешті досяг невеликої площі, про яку згадувала Нора. Знайшов під'їзд її будинку під кам'яною аркою. Пройшовши під нею, піднявся на другий поверх і натис дзвоник перших дверей ліворуч.

Їх відчинила Нора.

– Ну, заходь, – промовила вона.

14

Нора майже не змінилася за ті два роки, що вони не бачилися: така ж невисока, з гарною фігурою, славним дрібненьким обличчям і гладким коротко підстриженим русявим волоссям, як у дівчат на рекламних фото в перукарнях. Її помешкання було невелике, але симпатичне. Вона налила йому пива.

– Як же ти потрапив сюди, Герольде? В тебе ж така гарна була робота на заводі штучного м'яса. Ніколи б не подумала, що ти її залишиш.

У старого Клеймора зроду не було кращого спеціаліста по збагаченню штучного м'яса жиром. Цю роботу доводилося виконувати вручну, бо все устаткування було вже старе, і весь час ламалося, а автомат для жирозбагачування і взагалі ніколи як слід не працював. Відремонтувати машини змоги не було, бо найближча майстерня містилась аж в Олбані. Цілісінькими днями простоював Гарольд біля конвеєра, обробляючи драглисті блоки 6×3×3 дюйми завбільшки, які надходили до нього на поцяткованих мухами тацях. Кожен шматок важив рівно кіло, всі вони були однакового рожевого кольору. Після Гарольда конвеєр ніс їх до структуралістів.

– Ну, якщо точно, то не я кидав роботу, а вона мене покинула, – сказав Гарольд. – Знаєш що зі мною, кращим на весь завод

жирозбагачувачем, зробив старий Клеймор? Вирішив якийсь час не збагачувати жиром своє штучне м'ясо і подивитися, чи не викличе це нарікань. Надто дорого виходить, якщо збагачувати ті желатинові блоки натуральним жиром. Хоч він і надає їм такого-сякого смаку. Отож мене звільнили. А тобі добре відомо, що іншої роботи в Кін-Веллі не знайдеш.

Нора кивнула:

– Кому ж знати, як не мені. До того, як виїхати, я по дванадцять годин мантулила в крамниці Сіммонса в Лейк-Плесіді і ледве зводила кінці з кінцями.

– Фреда Сіммонса вже нема, – зауважив Гарольд – Чомусь упав в один із старих кар'єрів. Тепер діло перейшло до його сестри.

– Краще б ніхто не помирав, – промовила Нора, – але він був скупий чоловік. Гарольде, то чому ти все ж таки тут?

– Отці міста послали мене перевірити, як ти тут себе поводиш.

– А якщо без жартів?

– Місту потрібні гроші. Допомога, аби протриматися цю зиму. Я сам захотів сюди приїхати й подивитись, чи не зможу тут трохи підробити.

– Полюванням?

– Хіба що пограбування банку виявиться легшою справою.

– Забудь про це. Тут може бути дозволене вбивство, однак грабунок вважається справою, гіршою за зраду.

– Та я лиш пожартував, – заспокоїв її Гарольд. – Щодо банку, звичайно. Забув ще тобі сказати, що на Сема Сіммонса, отого, що ходив з Бергеровою дочкою, накинулася зграя диких собак і пошматувала його на смерть.

– Завжди приємно почути новини з рідно? домівки. А як ви там зараз розважаєтеся?

– Нічне життя мало чим відрізняється від того, яким воно було до твого від'їзду. П'ємо каву в кав'ярні місіс Сімпсон. Інколи, як щось таке на мене накотить, я вилізаю на отой старий терикон, насипаний колись шахтарями. Мені здається, що то якраз гідне чоловіка місце; ти сидиш на вершині велетенської купи сміття, яку разом із сусідами власноруч склав.

– Кажуть, терикон радіоактивний.

– Чорт забирай, а все місто яке? Кажуть, що радіація колись на ще таки позначиться, якщо раніше якась інша зараза не вхопить.

– З тобою і справді дуже-дуже весело, – сказала Нора. – Ось через те я й поїхала з Кін-Веллі. Там мені ніколи весело не було і люди завжди розповідали лише сумні речі.

– Тебе засмучували розмови про смерть? – здивувався Гарольд. – Сміх, та й годі, я гадав, що у Мисливському Світі її більше, ніж будь-де.

– Воно-то так. Але смерть тут – це ніби розвага, а смерть удома – річ нудна й нецікава,

– Еге ж, моя люба дівчинко.

Вона засміялася й подалася до кухні.

Гарольд підвівся і почав оглядати кімнату. На стіні висіли фото в рамках. Тут були знімки Нориних батьків, краєвиди Озібльської ущелини та Лейк-Плесіда. А також портрет якогось незнайомця, кремезного засмаглого чоловіка середнього віку, що вже починав лисіти; риси його обличчя були суворі однак він змовницьки посміхався у камеру.

– Хто то? – запитав Гарольд, коли дівчина повернулася до кімнати.

– Джонсон.

– А, звісно, Джонсон. Гадаю, мені слід було б одразу здогадатися. Норо, чорт забирай, хто такий той Джонсон?

Дівчина засміялася:

– Мій хлопець. Ми зустрілися ще в Майамі і приїхали сюди вдвох. Це його помешкання. Тобто було його.

– А чим він займався?

– Був Мисливцем. І дуже добрим, його останнє Убивство вийшло кумедне. Він був Жертва, а той, хто на нього полював, виявився індійцем. Я маю на увазі, він був з Індії, а не американський індіанець. Уяви лишень! Вони ж начебто повинні почувати відразу до насильництва, правда? Маленький темношкірий товстун у тюрбані. Тюрбані! Чи повіриш? Джонсон казав, що коли б він знав заздалегідь, що той носитиме тюрбан, він би не викидав гроші на Наводчика.

– Твій Джонсон мав добре почуття гумору.

– Він справді вмів розвеселити. Оно його трофеї.

Гарольд наблизився до стіни. Там на лакованих плакетках з чорного дерева висіли чотири бронзові диски. Кожен офіційно засвідчував, що його власник здійснив Убивство.

– А де ж той славнозвісний Джонсон зараз?

– На Бут-Хіллі, міському цвинтарі. Його підстрелив якийсь коротун в окулярах із Портленда, штат Оклахома. Ніколи б не подумав, правда?

– Авжеж. Слухай, Норо, в тебе тут нема чогось попоїсти? Гроші я маю, заплачу.

– Зробимо краще, – сказала дівчина. – Я знаю місце, де можна непогано пообідати, крім того, його власник дещо мені зобов'язаний.

– А як так сталося? – зацікавився Гарольд.

– Щось ти різкий, мов ситро. Не треба дурних питань. Кожен крутиться, як може.

Раптом вона підбігла до нього і обвила руками його шию:

– Гарольде, я й справді така рада тебе бачити!

15

Аби потрапити до ресторану, вони пройшли в кінець покрученої брукованої вулиці, завернули в провулок і спустилися до якогось підвалу. Всередині відвідувачі в тірольських шкіряних штанцях співали тірольські пісні, грало циганське тріо. Невеликий танцювальний майданчик освітлювався дуже яскравими рожевими лампочками. В залі було тісно, повітря було просякнуте сигарним димом, чулися жваві розмови п'ятьма

мовами. Хазяїн підморгнув Норі, провів їх до столика поруч з танцювальним майданчиком і навіть прислав додаткові напої.

Гарольд був надто голодний для розмови і мов вовк накинувся на першу страву – до біса смачну мариновану рибу, що звалася севіш. Наступну – біфштекс із натурального м'яса – їв уже трохи повільніше, отож міг уже про щось розпитати.

– Слухай, Норо, а як вони оплачують Полювання?

– Дві тисячі доларів за вступ. Три тисячі – за перше Убивство. Це для початку.

– А тоді?

– Сума винагороди щоразу збільшується.

– А якщо уб'ють тебе?

– Уряд безкоштовно поховає на Бут-Хіллі.

– П'ять тисяч доларів – чималі гроші.

– Так то воно так, але якщо ти помреш, то це надовго.

– І то правда, – погодився Гарольд. – Але чоловікові однаково доведеться колись померти, навіть якщо він і не наймався нікого вбивати, однак тоді йому вже не бачити п'ятьох тисяч.

– Не думай, що їх так легко заробити, – попередила Нора. – За Полювання добре платять, бо воно принаджує туристів і підтримує добробут Мисливського Світу. Одначе рівень смертності серед

Мисливців-новачків дуже високий. Щастить, здебільшого, тим, хто займається цим постійно.

– Але ж і вони колись мали починати, як я зараз.

– Теж маєш рацію.

– Я чув, люди з усього світу сюди з'їжджаються, щоб убивати тих, кого навіть не знають. Правильно?

– Так. Незрозуміло, правда? Я натрапила в журналі на одну теорію. В ній ішлося про так званий "синдром Мисливського Світу", хоча я й не второпала, що воно таке. Чи то про "Мисливський спосіб мислення". Там було сказано, що загальна жага вбивства виникла внаслідок перенаселення планети.

– Що за безглуздя! Я вважав, світ потерпає від спустошення або недонаселеності, як там воно зветься.

– То якщо порівнювати з чисельністю населення сто років тому. Однак зараз надто багато людей намагаються поділити між собою те, що їм від Землі лишилося. І з кожним роком його стає дедалі менше. Все псується, ніхто не створює нічого нового, грошей ніхто не має, більшість навіть нікуди не їздить. За винятком хіба що Мисливців.

– Отож є сенс стати одним з них. П'ять тисяч і справді шалені гроші. Гадаю, що заради них я не проти і вбити когось. Якщо він іде на це за власним бажанням, так само, як я. Так що я не проти.

– А коли він уб'є тебе? – запитала Нора.

– Мою смерть можна буде списати на професійний ризик.

– Хіба можна називати це професією?

– Аякже! Професія вбивати людей. По п'ять тисяч за штуку. Єдине, тебе теж можуть колись убити. Якщо розважити, не так вже й погано.

Після вечері Гарольд провів Нору додому.

Вже біля дверей вона запитала:

– Не хочеш пожити в мене, Гарольде?

– Я й не сподівався, що ти запропонуєш.

– На готель тобі грошей не вистачить. У мене є ще одна невеличка кімната, можеш жити там. Я дам тобі ключа, приходь, коли захочеш.

– З радістю, – погодився Гарольд. – Я заплатив у готелі всього за один день, отож переночую, мабуть, там, пригляну за своїми речами і ще раз викупаюся. А вже завтра перейду.

– Зайди на хвильку. – Вона дала йому ключа. – Гарольде, мене часто не буває вдома. Ну, ти ж розумієш...

– Не турбуйся, Норо. Що б ти там не робила, я тебе не засуджуватиму. По дорозі сюди я вбив собаку і продірявив одному дядькові плече, а скоро робитиму й гірші речі. Отакі-от справи.

– Не поспішай ставати Мисливцем. Смертність серед новачків і справді дуже висока.

– Однаково треба колись починати.

– Безумовно, – погодилася дівчина, але якось похмуро.

16

Майк Альбані виліз з-за керма свого білого "ламборджіні" з відкидним верхом, помахав рукою гарненькій сусідці з трирічною дитиною у візочку і підійшов до дверей свого будинку. Як звичайно, сторожко вгледівся: хто ж не знає, що родини загиблих Жертв часто мстяться Наводчикам, хоча це й суперечить громадянському й моральному кодексу. Не помітивши нічого підозрілого, він швидко відчинив двері і прослизнув усередину.

Його дружина Тереза дивилася телевізор. Ішов саме "Щоденник марсіанської колонії" – шоу, яке щодня передавалося станцією з Марса; воно приймалося ретрансляційними станціями Землі й показувалося по кабельному телебаченню. Терезу дуже цікавили найменші подробиці повсякденного життя в екзотичних місцях. Вона була невимовно терпляча. Годинами могла сидіти на городі й спостерігати, як ростуть помідори. Хіба ж можна бути терплячішим?

– Ну, як справи сьогодні? – поцікавилась вона.

Альбані гепнувся на стілець. Удома вся його блискуча самовпевненість де й поділася.

– Підвіз хлопця з аеропорту. Якщо він вирішить стати Мисливцем, то, може, візьме мене за Наводчика.

– Чудово. А як там той, що ти йому зараз допомагаєш?

– Джеффріс? – Майкове обличчя трохи пожвавішало. – Сьогодні він узяв вихідний. Каже, що не здатен як слід полювати з нежиттю. А на завтра я придумав чудову засідку. Не хвилюйся, нікуди його Жертва від нас не втече.

– Як він, той Джеффріс, нічого собі?

– Поки що на його рахунку одне вдале Убивство. Однак, як казали, йому просто поталанило, бо куля влучила рикошетом.

Тереза зітхнула:

– Тобі дійсно доведеться самому шукати їх, так?

– Не я ж шукав Джеффріса. Він мене знайшов. Мені доведеться працювати на цих невдах, поки не трапиться хтось, хто доконає і справді гарне Вбивство, тоді ми одержимо додаткову винагороду. Хай то тебе не турбує, гаразд?

Тереза стенула плечима. Альбані налив собі склянку вина. Клопотів у нього вистачало, бо справи йшли до біса погано. Доля відвернулася від нього.

Майку Альбані виповнилося тридцять шість років, походив він із Дорчестера, штат Массачусетс. Його батько, Джанкарло Альбані, італійський іммігрант з Кастельмаре, перш ніж переїхати в Дорчестер, працював механіком в Провіденсі. Джанкарло і його дружина Марія мали шестеро дітей. Майкова мати працювала у пральні на сусідній Непонсет-авеню. Майкові брати й сестри жили тепер у різних частинах Сполучених Штатів, але їх вже лишилося четверо. Анджело загинув при спробі пограбувати банк в Каєнні, штат Вайомінг, а Тіто – в автокатастрофі біля Сіокського водоспаду.

Ще в дитинстві у Майка виявився талант організатора дрібних крадіжок. Отож і в Дорчестері, і далі в Бостоні йому жилося непогано, аж поки один із членів його банди – Скажений Собака Лонніган – попався на грабунку взуттєвого магазину фірми "Том Мак-Кенн" у Брукліні і дав проти нього свідчення, сподіваючись, що це пом'якшить вирок суду. По своїх каналах Майк про це дізнався і зник із міста саме вчасно. У 2081 році він приїхав у Мисливський Світ.

Попрацювавши потроху то тут, то там, він пішов учнем до Луїджі Ваніллі – старого хитрого Наводчика з Сицилії родом. Коли Ваніллі загинув від кулі сусіда, з яким сперечався за персикове дерево, що росло в сусідському дворі, але вітами перехилялося через паркан до його ділянки, Тереза успадкувала всіх батькових клієнтів, білий "ламборджіні" й будинок. Вони з Майком вже давно порозумілися, тому й одружилися невдовзі.

Перший же рік самостійної роботи приніс Майку шалений успіх. Його друге Вбивство було занесено до книги рекордів. А тоді йому пощастило працювати з неперевершеним Убивцею Джуліо Санчесом з Коста-Ріки. Через два роки після прибуття на Есмеральду Альбані мав усе, про що лише може мріяти людина.

А потім Санчеса вбили – навіть з найкращими це рано чи пізно трапляється – і відтоді почався поступовий спад. По місту поширилися чутки, що Альбані втратив свій шик, фантазію й чуття, що робили його засідки такими цікавими. Робилися припущення, що він переживає "Наводчицький зрив". Ніхто не бажав користуватися послугами Наводчика-невдахи. Справи йшли так погано, що Альбані був змушений ошиватися в аеропорту, пропонуючи послуги новачкам.

У Мисливському Світі піднесення й падіння відбуваються дійсно миттєво. Альбані будь-що намагався видертися на вершину знов. На той час Джеффріс був його єдиним клієнтом, однак цей ексцентричний англієць не подавав майже ніяких надій.

Альбані був конче потрібен успіх. Наводчикам за кожне Вбивство платили не лише клієнти, а, так само як і Мисливцям, держава. Однак, якщо Мисливець гинув, з Наводчика стягався штраф у розмірі винагороди, яку він мав би одержати, плюс десять відсотків на судові витрати. Отож зараз він був на лезі бритви. Три останні клієнти Альбані були вбиті. Кожна поразка дедалі збільшувала тягар штрафів. Якщо виграє Джеффріс, Майку вдасться відстрочити повний крах свого

підприємства іще на якийсь час. А якщо програє, його знов оштрафують, що наблизить його до остаточного краху.

Крах у Мисливському Світі означав проходження крізь формальну процедуру позбавлення громадянських прав, по закінченні якої людину буде проголошено рабом, уся її власність перейде у володіння держави, а їй самій доведеться виконувати визначену урядом примусову роботу, може, й гній на свинарні розгрібати.

– Мікеланджело, – раптом озвалася Тереза, – повернімося в Дорчестер.

Альбані похитав головою:

– Там мене й досі розшукують.

– Ну, тоді, може, кудись в інше місто в Америці.

– Голодувати і жити в кредит? Не згадуй про це. Мені тільки треба добре перепочити. Якби лишень знайти ще одного такого Санчеса!

– Він був Молодець, – погодилася Тереза. – Так, Санчес мав клас, так само як і ти, коли працював із ним. Але його вбили. А після нього з'явився Антонеллі.

– Не нагадуй.

– Майку, що ж нам робити?

– Джеффріс виконає Вбивство, і я знов буду на коні. Або той новий хлопець, Гарольд, найме мене, і ми ще вхопимо щастя за хвіст завдяки його здібностям вбивці.

– А коли ні?

– Якщо все піде прахом, я скористаюся правом на Самогубство, і все дістанеться тобі.

– Самі лише розмови, – сказала Тереза. – Ти завжди погрожуєш! накласти на себе руки, коли в тебе депресія.

– Цього разу так і вчиню, – промовив Альбані, підводячись. – Зроблю це прямо зараз. І кому ти тоді скаржитимешся?

Тереза знала, що він, швидше всього, блефує, але однаково злякалася.

– Ні, Альбані, – тремтячим голосом сказала вона, – не треба вибирати Самогубство.

– Гаразд, – погодився чоловік, знов сідаючи. – Я лише хотів показати, і що турбуюся про тебе.

17

"Любий Алане!

Ну от я нарешті й у Мисливському Світі, хоча мене мало не вбили першого ж дня. Коли це не враховувати, то бачив я тут поки що небагато. Мабуть, я сподівався, що люди тут бігатимуть вулицями, як у тому старому фільмі, знятому ще до офіційного визнання Полювання, здається, він звався "Десята жертва"[13]. Час від часу я таки чую щось схоже на стрілянину, але чи то справді стріляють, сказати напевне не можу. Мабуть, я не встигаю втрапити в слушний час у слушні місця.

Сьогодні по обіді випадково зіткнувся з чоловіком, який разом зі мною вилітав з Майамі, його звуть Текс Драза. Якби ковбої ще залишилися хоча б у Техасі, то його можна було б назвати ковбоєм. А він саме звідти. Ми зупинились побалакати, а тоді завернули пропустити по склянці до "Салуну Плаксивого Джо". Кажуть, що то найсправжнісінький "Плаксивий Джо", хоча я й не знаю, що то означає. Це симпатичний затишний ресторанчик у кінці Мейн-стріт, на стінах тут розвішені фото видатних осіб, що його відвідали. Ми з Дразою замовили по "Зомбі" – старовинному напою, який пили ще в двадцятому столітті.

То, друже, суміш різних сортів рому з домішком кількох хімічних речовин, одразу шугає в голову.

Цікаво, що по всьому місті почалося якесь будівництво, всюди розвішують знамена, прапори й таке інше. Здається, я потрапив сюди якраз напередодні найбільшого есмеральдського свята. Воно зветься Сатурналії. Ну так ось, у цей день кожен намагається вдягтися так, аби переплюнути інших, чоловіки й жінки дозволяють собі будь-які вільності, хоча Драза на це лише натякнув. Із задоволенням на все подивлюся.

Драза розповів, що під час Сатурналії влаштовуються прийоми, паради, регати, спортивні змагання, танці, а також "Передавання Цятки" – є тут такий звичай.

"Цятка" – то невеличкий мідний циліндрик з червоною позначкою збоку. Всередині – маленька, однак потужна бомба з годинниковим механізмом, здатна вбити будь-кого на відстані одного-двох футів. Ніхто не знає, коли саме вона повинна вибухнути. Відомо лише, що це станеться під час Сатурналій.

І знаєш, Алане, що з нею роблять? Ти не повіриш, передають з рук у руки, наче то "російська рулетка", де замість револьвера – бомба. Чим довше людина протримає її у руці, перш ніж передати далі, тим більшу хоробрість виявить. Туристи можуть "Цятку" і не брати, та все одно

більшість це робить. Вони нагадують мені туристів, описаних в одному з творів Хемінгуея, що разом з биками бігали вулицями Памплони.

Вчора ввечері бачив Нору. Вона чудово виглядає. Мешкає в мальовничому районі неподалік від центру міста. Я, поки не знайду помешкання, поживу в неї. В цьому районі вулиці вузькі та покручені, машини тут не їздять. Есмеральда видається такою давньою, будинки всі кам'яні і стоять під якимись незвичними кутами один до одного, навіть забуваєш, що місто зовсім молоде. Більша його частина була побудована за останні сімдесят років.

Мені воно подобається, так несподівано закручується, повертає, розтікається навсібіч. Тут завжди є на що подивитися. Це – щасливе місто, хоча й не гоже так казати про місце, призначене для смерті, але то правда.

Я розпитав, які зараз умови Полювання, здається, варто ризикнути. Незабаром я візьму в ньому участь, треба хіба що ще трохи оглядітись. Передай Калебу й іншим, що гроші я надішлю одразу, як щось одержу.

Пишу у барі. Смішно, але я щойно побачив одного свого знайомого. Чоловіка, що позавчора підвіз мене з аеропорту. Наводчика Майка Альбані. Закінчу пізніше".

18

Альбані вмостився на червоному плюшевому табуреті й попивав біле вино. На собі мав синій гарного покрою блейзер, сірі фланелеві штани та начищені до блиску чорні черевики. Кінці блакитної шийної хустини з шовку ховалися під крохмальною білою сорочкою. Коли Гарольд наблизився, приємне засмагле обличчя Наводчика осяяла посмішка:

– Гарольде! Радий тебе бачити! Сподіваюсь, ти не сумуєш на нашому маленькому острові?

– У вас тут дуже гарно. Мені страшенно подобається.

– А наше Полювання тобі до вподоби?

– Спробувати цікаво, аби лише ніхто не вбив.

– Добрий Наводчик допоможе тобі лишитись живим. Вип'єш чогось?

– Дякую. Мені того, що п'єте ви.

– Ще одну склянку білого Чарлі, – гукнув Альбані до бармена в білому жакеті.

Гарольд примостився на сусідньому табуреті:

– А сьогодні ви літаки не зустрічаєте?

– Ні. Зараз у нас святкова гарячка перед Сатурналіями. Прекрасне мистецтво Полювання більшість людей не цікавить. Вони бажають лиш упитися, знайти собі жінку, наробити якомога більше галасу, щоб було про що розповідати сусідам удома. Воно, звісно, не шкодить, і я їх не засуджую. Але жалкую за старими добрими часами.

– А тоді як було? – поцікавився Гарольд.

Альбані замислено всміхнувся. Діставши із срібного портсигара сигарету з золотим обідком, припалив, видихнув китичку диму, а тоді запропонував спробувати Гарольду:

– Ану, візьми. В основному це суміш віргінського й грецького тютюну з домішкою слабенького препарату для піднесення настрою "Аптайм-32". Не викликає ніяких галюцинацій, дає лише відчуття бадьорості.

Гарольд узяв сигарету, припалив, легенько затягнувся і закашлявся, потім спробував зробити ще слабкішу затяжку і відчув, що таку витримає. Дим мав якийсь дивний пряний присмак, спершу не дуже приємний, але хлопець швидко до нього звик.

– Дим в легені можна не пускати. – сказав Альбані. – Можеш навіть і не вдихати його. Активні чинники потрапляють до кров'яного потоку крізь слизову оболонку рота. Продукт абсолютно нешкідливий, не викликає звички, і, звісно, офіційно дозволений для вжитку. Однак ти цікавився добрими давніми часами.

Ще двадцять років тому Полювання було майже релігійним ритуалом. Кожен глава сімейства мав хоч раз на рік брати в ньому участь. Люди наймали цілі родини Наводчиків у ті часи, коли гроші заробляти було трохи легше, ніж зараз. Ті Наводчики були власною командою кожного Мисливця, становлячи для нього щось набагато більше від звичайного гурту службовців. Вони були мало не членами його сім'ї, хоч йому й доводилося їм платити. Це трохи нагадує звичай, поширений серед знатних родин епохи Відродження, коли кожен заможний чоловік мав свій власний почет.

– Звучить гарно, – докинув Гарольд.

Альбані кивнув, в його блискучих карих очах сяяв смуток:

– Тоді досвідчений Наводчик мав більше роботи, ніж здатен був упоратись. Він іноді міг так добре заробити на своїх клієнтах, що сам ставав Мисливцем.

– Хіба то так дорого? – здивувався Гарольд. – Я гадав, треба лише зброю мати.

– Дороге не саме Полювання. Коли ти ставишся до нього не настільки серйозно, щоб покинути все інше. Для більшості Мисливців виступати

лише в цьому амплуа незручно. Необхідність працювати десь іще скорочує час для вбивств, примушує жити за розкладом, отож людина весь час наражається на несподівані напади, потрапляє в засідки. Ото ще мені необхідність, працювати! Ми в Мисливському Світі не дуже-то це полюбляємо.

– А як же ви живете?

– Щороку податкове управління робить розрахунки, скільки б одержував кожен зареєстрований Вбивця, якби не приділяв весь свій час Полюванню, у Уряд виплачує йому певну суму. Так званий негативний прибутковий податок. Його одержують майже всі. Також виплачується додаткова винагорода за кожне зареєстроване Вбивство.

– Та як же Уряд може собі таке дозволити? Він, мабуть, таким чином підтримує половину населення!

– О, все розраховано до найменших деталей. Полювання – головна принада для туристів і найбільша стаття прибутку. Завдяки йому до Есмеральди стікаються гроші, отож Уряд робить усе можливе для збереження фондів підтримки Мисливців та Наводчиків. На жаль, то краплина в морі, по собі знаю.

– Ви? – здивувався Гарольд. – А виглядаєте, наче справи у вас ідуть якнайкраще.

– Треба ж марку тримати. Та зараз я на мілкому. Майже все на розваги проциндрив, до них навіть більше, ніж до вбивства, звикаєш. Я поклоняюся наймогутнішому з пороків – картярству.

– А кинути грати ви хіба не можете?

– Мабуть що ні. В усьому світі нема таких правил гри, як тут. Азартні ігри не лише дозволені, а іноді й обов'язкові.

– Уряд примушує вас грати?

– Більшість з нас не треба заохочувати. Любов до ризику – в характері кожного есмеральдця.

– Що стається із тими, хто програє?

– Якщо програють досить багато, на них чекає банкрутство.

– А тоді?

– Ті, хто повністю збанкрутів, займають місця на найнижчому шаблі соціальної драбини, вони не мають грошей, ніхто їм більше не позичає, все їхнє майно переходить у власність держави, а вони самі перетворюються на рабів Уряду.

– На рабів! Не може бути! В сучасному світі не існує рабство!

– Хіба? – іронічно запитав Альбані, повертаючись до буфетника. – Чарльзе, розкажи містеру Ердману про рабство.

– Авжеж, – бадьоро відгукнувся той.

Це був здоровенний лисий черевань з плескатим, мов таріль, обличчям. Свої червоні лаписька він обтер засмальцьованим фартухом у синю й білу клітинку.

– Розповім, так би мовити, зсередини. Бачите кільце? – простяг він долоню. – Це ознака державного раба.

То було звичайне собі чорне кільце з якогось блискучого матеріалу, можливо ебоніту, прикрашене єдиним сяючим камінчиком.

– Навесні буде три роки, як я став рабом, – вів далі Чарльз. – П'ять карткових боргів – от через що я сюди потрапив. Протягом туристського сезону повинен працювати в цьому готелі. Решту часу інспектую вантажі на державній митниці.

Гарольд не знав, що й казати. Здавалося нечемним розпитувати раба, як він ставиться до свого рабства. Було б цілком природно, якби він відчував стид. Але нічого подібного Чарльз, начебто, і на гадці не мав. Так само й Альбані.

– В такому місці без рабства не обійтися, – промовив Майк. – Наші громадяни тільки те й роблять, що розважаються або шукають нових розваг. Отож для справжньої роботи просто не вистачає людей, нема кому підтримувати існуючий лад. Важко знайти бажаючих навіть на різні посади в місцевому уряді. Більшість його членів – теж раби. Рабство – єдиний спосіб примусити людей займатися серйозними речами, такими як охорона здоров'я і будівництво.

– Ну й ну! – тільки й вимовив Гарольд.

– Рабовласництво – чудова система. – додав Чарльз. – Можна скільки завгодно ризикувати й розважатися, не боячись, що тебе спіткає якесь лихо, хіба що вбити можуть. Найгірше, що може трапитись – просадиш усі гроші і будеш змушений заробляти на життя.

– І навіть тоді, – зауважив Альбані, – це не назавжди. Починають раби, звісно, з найбруднішої роботи, чистять свинарні або добувають у копальнях сіль. Але якщо хоч трохи повезе, можна піднятися по адміністративній лінії. Раби – члени адміністрації – заробляють дуже пристойно, бо, як ти можеш собі уявити, самі визначають собі оклади, будучи Урядом. Отож державний раб може швидко себе викупити.

– Як на мене, все це дуже дивно, – признався Гарольд. – Хоча де в чому воно не позбавлене сенсу. Єдине, чого я не можу второпати, навіщо забезпеченим людям ризикувати, беручи участь у Полюванні?

– Треба мати особливий склад розуму, аби зрозуміти, – сказав Альбані. – Може, поживши тут якийсь час, ти відчуєш усю його принадність. Багато хто вважає, що бути добрим Мисливцем краще, ніж бути добрим ким завгодно іншим.

– А що потрібно, щоб стати добрим Мисливцем?

– Міцні нерви та везіння. Тут нічого не варті будь-які із псевдовійськових дурниць, таких як вміння добре користуватися зброєю, прослизати кудись непоміченим, швидка реакція тощо. Найголовніше в Полюванні – жити серед небезпек своїм звичним життям.

– У вас тут, мабуть, повно справжніх насильників.

Альбані це не сподобалося:

– А от і ні. Полювання, швидше, цікаве тонкою інтроверсією.

– Переконали ви мене чи ні, однаково треба все добре обміркувати, – сказав Гарольд.

У протилежному кутку задзеленчав телефон. Слухавку взяв Чарльз. Сказав кілька слів, тоді підкликав Альбані. Той пішов до телефону, швидко про щось побалакав і повернувся на місце.

– Я б із задоволенням продовжив нашу дискусію, – промовив він, – однак справи не чекатимуть. – Він глянув на наручний годинник. – Рівно за двадцять хвилин я маю вже бути в засідці. Але якщо вам по дорозі, можу підкинути.

– А де та засідка? – Гарольд запалив ще одну Майкову сигарету, в голові у нього прояснішало, і на все було наплювати.

– О, це за містом, на Катрананзьких висотах, неподалік від Тюльпанового палацу й Зоопарку. Дуже мальовнича місцевість, якщо ти там ще не був.

– Їдьмо! – погодився Гарольд.

19

Пурпурове західне сонце, що проглядало крізь хмари, зробило білосніжні будинки Есмеральди рожевими. Сідаючи в машину поряд з Альбані, Гарольд почув шурхіт пальмових крон від вечірнього бризу на Океанічнім бульварі Чудового золотавого вечора, їдучи обсадженим пальмами бульваром, навряд чи замислюєшся, що робитимеш, діставшись на місце. Головне – їхати; однаково, куди приведе тебе дорога: на весілля чи на поминки.

Свіжий вітер з моря пахнув сіллю та йодом, трохи смерділо водоростями, що їх понамивало водою, і вони купами гнили на пляжах. Альбані вів машину впевнено, але без зайвої хвацькості, на захід біло-рожевими, тинькованими передмістями Мальдорадо та Інчбурга.

Виїхавши за місто, вони звернули з автостради на дорогу, що піднімалася до Ланширських висот. Проминули дороговказ "До Зоопарку", за яким почався невеликий ліс. Вони піднімалися вгору, і повітря дедалі холоднішало, раптом їхнім очам відкрилася панорама рівнинної Есмеральди: розкидані на зеленому тлі пасовиськ ферми, що тяглися аж до блискучої гладіні моря.

Альбані біля входу в Зоопарк загальмував.

– Можете виходити. Зоопарк і справді дуже добрий. Єдиний на весь Карибський басейн з дикими звірами. До міста звідси йде автобус.

– Мені-то подивитись хочеться, але іншим разом. Ви не проти, якщо я із вами? Зроду не був у засідці.

– А що, поїхали, буду дуже радий.

Альбані проїхав іще трохи й звернув на ґрунтову дорогу. Не розрахована на такі шляхи машина немилосердно шкребла дном по горбах. Якось дотягши до повороту, Альбані зупинився, вимкнув запалення і увімкнув сигналізацію.

– Далі доведеться йти пішки, – повідомив він.

Вузенькою стежкою вони пішли до лісу. Там вони змушені були продиратися крізь густі зарості підліску, поки не опинилися на самому гребені гори, з якої відкривався вид на дорогу стома футами нижче. Перед ними на краю урвища стояла якась подібна до великого ковша дерев'яна конструкція, вщерть заповнена величезними каменюками. Під ковшем видніло щось схоже на платформу з розташованими унизу зубчастими коліщатками, певно, якийсь механізм.

– Крутнувши ручку, всю цю купу каміння можна скинути на дорогу, – сказав Альбані. – Тонкий розрахунок, правда? Мої помічники спорудили її тут ще кілька місяців тому. Люди вистежують одне одного на звичних маршрутах. А добрий Наводчик повинен передчувати події.

– Що ж має трапитись? – запитав Гарольд.

– Скоро цією дорогою їхатиме машина. В ній сидітиме Жертва – містер Готтшафт з Мюнхена. Людина незмінних звичок. Каміння посиплеться перед його машиною, перетинаючи шлях. Готтшафтові доведеться вийти. Поки він зорієнтується, Мисливець – такий собі містер

Скотт Джеффріс, на якого я працюю, – заздалегідь зайнявши на дорозі вигідну позицію, прошиє його кулями.

– А чи не надто все складно? Хіба не легше впіймати його якось простіше? – здивувався Гарольд.

– Атож, – зневажливо подивився на нього Альбані. – Такі засідки, як ця – традиційні. Також завдяки їм не відпадає потреба в Наводчиках. А тепер нам лишилося перевірити, чи все гаразд.

З кишені жакета Альбані витяг портативний радіоприймач і висунув довгу антену:

– Містере Джеффріс, ви на місці?

Радіо затріщало.

– Так, я тут і готовий, – високим збудженим голосом відповів Мисливець.

Альбані поглянув на дорогу:

– Так, він з'явився саме тоді, коли ми розраховували.

З такої висоти срібна машина, в якій наближалася Жертва, здавалася дуже маленькою. Альбані нахилився вперед, тримаючи руку на важелі механізму. Гарольд стояв за кілька футів від нього, спостерігаючи за цією сценою. Краєчком ока він раптом помітив якийсь сполох позад себе. Блиснуло десь на порослому лісом схилі трохи праворуч від них. Гарольд обернувся. Знов сполох. А тоді він помітив, як щось мов тінь рухається серед дерев.

Гарольд не знав, хто то і що це може означати, але зненацька весь напружився, кров застукала йому в скронях.

– Лягай! – закричав він і збив Альбані з ніг. Долею секунди пізніше пролунав звук пострілу потужної рушниці. Куля влучила в камінь, біля якого щойно стояв Альбані.

Гарольд почав підводитись. Альбані смикнув його назад. З однаковими інтервалами пролунали ще чотири постріли. Звідкись ізнизу долинуло ревіння мотору, поволі воно дужчало, а тоді почало притишуватися, аж поки стихло зовсім; машина проминула засідку.

– А тепер що ми робитимемо? – розтягнувшися на землі, поцікавився Гарольд.

– Будемо чекати. Ясно, що десь тут у лісі ховається Наводчик. Він не мав права так у нас стріляти. Так взагалі-то не роблять, з професійної точки зору це просто неввічливо.

– Хіба ти не можеш стріляти у відповідь?

– Не ношу з собою зброї. Наводчикам не дозволяється. А навіть якби я її й мав, однаково не став би порушувати правила через якогось недоука, що до неї вдався. Просто будемо лежати. Скоро сюди підніметься Джеффріс, і Наводчик забереться.

– А він не спробує вбити Джеффріса?

– Та, звісно ж, ні Наводчикам не дозволяється вбивати Мисливців.

За кілька хвилин на гору виліз Джеффріс, тримаючи рушницю в руках. Цей невисокий чоловік мав обличчя кольору слонової кістки, напомаджене чорне волосся, маленькі вусики та родимку над верхньою губою.

– З вами все гаразд, Альбані? – запитав він.

– Та, наче, нічого. Однак мене, без сумніву, вистежили. І навіть гірше, передбачили мої дії. Мої, Альбані! Відверто кажучи, я морально знищений.

– Не беріть дуже до серця, друже, – заспокоїв його Джеффріс. – З ким не буває.

– Та я ж зірвав ваше Вбивство, – ламаючи руки наполягав на своєму Альбані.

– Не думайте про це. Щось у мене сьогодні нема настрою для Полювання. Мій лікар каже, що я надихався кордіту. Отож, не звертайте уваги. А це хто?

– Друг. Містер Гарольд Ердман з Америки. Він урятував мені життя.

– Молодець, – похвалив Джеффріс. – Мені б не хотілося вас втратити, Альбані. Не так багато лишилося нас, представників старої гвардії. Треба повертатися. Підстрелимо його наступним разом, згода, Альбані?

– Можете не сумніватися.

– Дзвякніть, коли вигадаєте щось новеньке. І якщо можна, у місті. Мені зовсім не до вподоби лазити по цих горах. Радий був познайомитися, Ердмане, – Джеффріс повернувся й почав спускатися схилом.

По дорозі до міста Альбані мов води в рота набрав. Лише загальмувавши біля дверей "Естрелли", промовив:

– Гарольде, ти дуже мене виручив. Як ти дізнався, що він там ховається?

– Мабуть, я помітив, як відбивалося світло від його оптичного прицілу.

– Але з такої відстані! – Як ти догадався, що то він? Ну, гаразд. У тебе чудова реакція. В нашій грі ти будеш переможцем. Слухай, хочеш піти на прийом завтра ввечері?

– На прийом? – перепитав Гарольд. – До кого?

– На Ювілейний Мисливський бал. Його дають раз на рік перед самими; Сатурналіями. Потрапити до списку запрошених майже неможливо. Звісно, на нього приходять всі Мисливці, а також, як завжди, кіношники, рок-зірки, сенатори й так далі. Буде про що розповісти друзям.

– Планів на вечір у мене ніяких... – почав розмірковувати Гарольд, – А подружку можна з собою взяти?

– Звичайно, – Наводчик витяг бумажник і дістав запрошення для двох осіб. – Це в Мисливській Академії. Приходьте о десятій. Саме тоді починається найцікавіше.

20

Рейс 461 із Атланти запізнювався вже майже на годину, і Лувейн мало не кипів від злості. Зараз він з головою занурений у Полювання, що, як він і передбачав, висмоктує з нього всі соки, а кузина Джекінс – студентка останнього курсу Беннінгтонського університету – в останню мить вирішує приїхати на канікули до нього!

Візити Джекінс завжди припадали на найнезручніший час. Минулого року вона також вирішила в останню хвилину, і Лувейн знав напевне, що

вчинила так, аби він зайвий раз пометушився, спішно домовляючись про кімнату для неї; тоді це вибило його з колії, і Вбивство вийшло таке неоковирне, що його критикували не лише газети, а й звичайно співчутливе "Мисливське Шоу", телепрограма, в якій сам Ведучий Гордон Філакіс назвав його мимовільною вівісекцією, додавши, що Лувейн показав грацію кобили, що падає на крота.

Так воно й було, бо той чоловік носив окуляри з товстими скельцями, а Лувейн спробував зрубати на скаку йому голову шаблею, однак той помер лише через те, що Мисливцева кобила перелякалася й упала на Жертву. Лувейн не любив згадувати той випадок. Відтоді почалися його невдачі.

Він спершу подумав, що можна було б послати в аеропорт замість себе Сузера, свого Наводчика, але Джекінс, може, образиться і поскаржиться його матері. Мати Лувейна, що після чоловікової смерті сама-одна жила в Шароні, штат Коннектікут, успадкувала все родинне майно, і син повністю від неї залежав.

Сара Добрей заперечувала проти самої філософії Мисливського Світу. Вона неодноразово казала, що вбивати одне одного мають лише бідні, тоді як життя багатих – надто велика цінність, аби їх приносити в жертву. Одначе Лувейн як ліберал був упевнений, що будь-хто має право вбивати кого завгодно, багатого чи бідного, однаково.

Найкращою подругою Сари Добрей була Еллен Джоунз, мати Джекінс.

Якщо вдома дівчина розкаже, що він був надто заклопотаний Полюванням, аби самому її зустріти... Ну, може, й нічого не станеться, але навіщо ризикувати такою важливою річчю, як гроші?

Отож він сидів у диспетчерській аеропорту, одну за одною палячи сигарети, аж поки в ясній блакиті карибського неба з'явився літак; він знижувався, залишаючи за собою темний шлейф вихлопів.

Аж ось і Джекінс. Двадцятирічна тендітна дівчина середнього зросту з коротким, модно підстриженим чорним лискучим волоссям, гарненьким личком і тонкими малиновими вустами.

– Лувейне, любий, яка краса! Мені страшенно кортіло тебе знов побачити!

Не те щоб вона дуже любила Лувейна, просто їй завжди подобалося в Мисливському Світі, особливо під час Сатурналій, до того ж кузен мав прекрасну квартиру якраз біля Центральної площі.

– Який я радий, Джекінс! – Він завжди називав її лише повним ім'ям. – Якщо ти не проти, люба, то ми одразу ж поїдемо додому. Розумієш, я саме зараз полюю... Твій багаж привезуть.

Тридцятичотирьохрічний Лувейн Добрей був чоловіком середнього зросту, мав попелясте волосся й тонкі, майже непомітні брови. Його батько, удачливий біржовий маклер з Нью-Хейвена, штат Коннектікут, облишивши справи, став відомим на Есмеральді Мисливцем, що мав на своєму рахунку дванадцять убивств до того, як якийсь турок-новачок, перевдягнений офіціантом, не прибив його автоматною чергою до візочка з закусками.

Лувейнова мати Сара, світська дама, яка пишалася тим, що в її жилах тече одна восьма ірокезької крові, лишилася в Шарові заправляти сімейними фінансовими справами та утримувати крамницю старожитностей; вона завжди прагла цим займатися. Лувейн мав чудове помешкання в Есмеральді і невелику віллу за містом. Йому було доступне все, про що лише може мріяти чоловік, крім задоволення від добре виконаної роботи.

Він провів Джекінс до її кімнати і сів за стіл у вітальні. Мисливець любив бавитися своєю зброєю. Найбільше йому подобалися три пістолети: "Веблі-Мартін-303", двоствольна великокаліберна "Беретта", що стріляла кулями від "сорокчетвірки" і довгоствольний 22 калібру. На столі в нього лежали ще кілька розібраних пістолетів, решта були сховані у навісній шафці з чорного дерева. Повітря в кімнаті пахло машинною олією.

До вітальні вийшла Джекінс Джоунз. Розляглася на дивані, високо задравши ноги в панчохах і поклавши запалену сигарету в попільничку на журнальному столику. Лувейнові було видно тільки копицю чорного волосся і ноги в червоних панчохах, якими вона ліниво погойдувала, гортаючи сторінки купленого в літаку журналу мод.

Задзеленчав телефон. Лувейн потягся до нього, але Джекінс вже вхопила слухавку паралельного, що стояв на столику в неї за головою.

– Селлі? Люба, це ти? Так, я щойно прилетіла, правда, клас? Ясно, що буду на Мисливському балі. Ти що одягаєш?

Лувейн корчив жахливі гримаси, показуючи на телефон.

– Побалакаємо краще пізніше, – сказала Джекінс. – Лувейн чекає дзвінка. До зустрічі Вона повісила слухавку і запитала:

– Тепер усе гаразд?

– Пробач, але мені має дзвонити Наводчик.

– Не турбуйся, він телефонуватиме доти, аж поки проб'ється.

– Ти не розумієш, – пояснив Лувейн, – Час не чекає.

– На кого ти полюєш цього разу?

– На такого собі Елдреджа Тетчера.

– Щось не чула такого.

– Він не місцевий. Приїхав з Лос-Анджелеса. Це його трете Полювання.

– Він Жертва чи Мисливець?

– Жертва. Дуже прудкий чоловік із сріблястим волоссям. Наскільки я знаю, якийсь кіношник. Як я встиг дізнатися, його на слизькому не впіймаєш.

– А Наводчиком у тебе й досі Отто Спренглер?

Лувейн похитав головою:

– Він загинув під час штрафної "Відчайдушної їзди".

– Я, мабуть, ніколи не зрозумію цього звичаю.

– Не всі звичаї вимагають пояснень.

– То кого ж ти найняв зараз?

– Еда Сузера. Ти його знаєш. Товстун із схожою на кавун головою, родом з Кі-Веста.

Джекінс похитала головою:

– Здається, він мені незнайомий, так само як і не цікавий. А чом не Том Дреймор? Ти завжди був про нього високої думки.

– На цьому тижні він зайнятий.

– Навіть для тебе? Щось мені не віриться, коли врахувати, скільки ти платиш.

– Тому не потрібна робота. Останнім часом йому дуже щастить. Я пробував його найняти, але його ніколи не буває вдома, а на мої дзвінки він не відповідає. Швидше за все він уникає мене.

– Але ж чому?

– Тебе довго тут не було, Джекінс. Ти не бачила мого останнього Полювання.

– Ти саме готувався до нього, коли я поверталася в Беннінгтон. Що сталося? Ти ж убив його, чи не так?

– Та звісно ж. Інакше б я тут зараз з тобою не сидів, правда?

– Тоді в чім справа?

– Мисливські Судді назвали його неелегантним вбивством. Лише тому, що пристрелив Жертву.

– Це ж не суперечить правилам, чи не так?

– Та ні. Все абсолютно законно. Вони лишень розлютилися, що я прикінчив його якраз перед Будинком Гостинності перед самісіньким носом у купи туристів. Деякі іноземні турбюро відмовилися від контрактів. А чим я завинив? Тобто, чого вони чекали? Якщо вони такі

чутливі, взагалі не треба сюди їздити. Господи, хіба то таємниця, чим ми тут в Мисливському Світі займаємося?

– Ніякого покарання за неелегантне Вбивство нема?

– Ні. Мисливський Кодекс ясно каже, що Жертву можна вбивати як завгодно. Але існують вимоги стилю, а також щорічна премія за краще Вбивство "Бійцеві року" і Велика Розплата. Таких вершин мені ніколи не сягнути.

– Бідний Лувейн, – сказала Джекінс.

– Слухай, я не жартую. Ти ж не бачила моїх перших Убивств. Люди казали, що зроду не зустрічали нічого кращого. Тоді я користувався лише пістолетом 22 калібру і стріляти міг обома руками. Я вкладав своїх Жертв на місці, перше ніж вони встигали зрозуміти, хто в них стріляє. Мені передрікали найвищі нагороди. Про мене писали газети і не обходило увагою телебачення. А тоді мов заціпило. На тренуваннях я був у не гіршій, ніж звичайно, формі А от в справжніх сутичках я весь наче якось стискався, не міг поцілити ні в голову, ні, в серце і, чорт забирай, сам мало не ставав жертвою. От який у мене зараз клопіт, Джекінс. Не в мені навіть справа. А в родинній честі.

– Може, цього разу тобі пощастить

– Дуже сподіваюся. Я вже був думав звернутись до психіатра. Ти перша, із ким я ділюся. Іноді мені здається, що я просто старію.

– Старієш? У тридцять чотири роки? Не кажи дурниць! – запротестувала Джекінс, хоча подумки й відзначила, що Лувейн дійсно почав потроху здавати.

– Я не відчуваю себе старим, – вів далі Лувейн. – Проте...

В цю мить пролунав дзвінок. Ухопивши слухавку, Лувейн щось вислухав, відповів: "Гаразд, Сузере", і кинув назад на важіль Поспіхом натяг спеціальний жакет з внутрішніми кишенями для зброї.

– Маю бігти, – сказав Джекінс.

– А мені з тобою можна?

– Ні, побачимось пізніше.

– Ну візьми, Лувейне! Я так давно тут не була і мені так приємно буде побачити, як ти полюєш. Може, я принесу тобі щастя.

– Зовсім навпаки, – заперечив Лувейн. – Присутність жінки на Полюванні – погана прикмета. Коли повернуся, я тобі все докладно розповім.

І він поквапливо відсторонив її від дверей. Джекінс ніколи не бачила його таким знервованим. Якщо його теперішнє Вбивство знов виявиться неохайним, настрій у нього зіпсується остаточно. Чоловіки майже всі такі

21

Лувейн зустрів Сузера у кав'ярні Блейка в районі Акваріуму. Той вибачився за затримку, пояснюючи, що Жертва, містер Фред С. Гарріс з Самміта, штат Нью Джерсі, проваландався з обідом довше, ніж передбачалося, а тоді сплутав усі його карти, повернувшись до готелю подрімати. Щойно Гарріс знову з'явився, свіжий і виголений життєрадісний коротун з тоненькими вусиками, що вже починали сивіти.

– Де він зараз? – запитав Лувейн.

– У книгарні на тому боці. Він заглядає туди щодня. Хоча книжку купив лиш раз.

– Яку?

Витягши з кишені штанів блокнот, Сузер повідомив:

– Біблію Мисливця 2091 року видання.

– Символічно, правда? Як він озброєний?

Сузер перегорнув сторінку:

– Має при собі "Руджер Редхок ДА" 44 калібру в мексиканській шкіряній кобурі під пахвою й "Таурус" 85 моделі, калібр 38, на стегні. До лівої ноги також прив'язаний довгий мисливський ніж.

– Все ти знаєш, Сузере, нічого не скажеш. Може, ти навіть дізнався, якого кольору в нього труси?

Сузер погортав сторінки блокнота:

– Мабуть, я десь-таки записував.

– То байдуже, – сказав Лувейн. – Як він стріляє?

– Заплющує очі й натискає гачок.

– Приємно чути, – зауважив Лувейн, але враз спохмурнів. – Однак іноді таким стрілкам щастить.

– Тільки не цьому хлопцеві, – заперечив Сузер. – Він – найбільша ходяча смерть, яку я коли бачив. Вбивство, яке тільки й шукає, де б

статися. Пропоную План А, пряме наближення. Одразу, коли він вийде з книгарні, йди за ним. Нехай він тебе побачить вже біля Фейрфаксу. Тоді він заверне в провулок між Софріто та Мейн, куди виходять задні двері Шульцевої їдальні. Він думатиме, що зможе тебе там застукати. Саме там ти застукаєш його.

– Гарне має вийти Вбивство, – промовив Лувейн, звертаючись, швидше, до себе, ніж до Сузера.

– Все буде на твою користь, – вів далі Сузер. – Чудовий вузький провулок, світло прожектора, що битиме просто йому в вічі, й та маленька несподіванка, що чекає на нього біля дверей. Усе й справді розраховано до дрібниць. Яку ти використаєш зброю?

– "Вілді", – сказав Лувейн, витягаючи автоматичний пістолет з-під пахви. – Він важкуватий – 51 унція, ствол шість дюймів, і відстовбурчує мою спортивну куртку, але стріляє до біса точно й має чотирнадцять зарядів у обоймі.

– А які в тебе набої?

– Дев'ятиміліметрові "вінчестер магнум", а також я беру "сміт і вессон" 59 калібру про всяк випадок.

– Правильно, треба мати щось про запас, – погодився Сузер. – Гляньно, він уже виходить!

Фред С. Гарріс вийшов з книгарні й швидко попростував по Мейн-стріт. Вихопивши з кобури "вілді", Лувейн затис його в руці і вислизнув з кав'ярні Він поспішав, аж поки опинився футів за двадцять від Гарріса, тоді притишив ходу. Приємно було відчувати в руці "вілді" – міцну, надійну зброю. Лувейн подумає, що на кінці його – певна смерть. Зняв пістолет із запобіжника й загнав патрон у патронник. Гарріс якраз був перед очима,

хотілося вистрелити, але було рано, надто багато людей навкруги, за попадання в перехожих суворо карали.

Тепер Гарріс його помітив і витяг зброю, але йому незручно було з неї скористатися, отож він продовжував іти, вже поспішаючи, а тоді припустив бігом, так що його біле волосся розвівалося на вітрі; він петляв, мов заєць, аби між ним і Лувейном завжди лишалися люди. Лувейн теж біг, відчуваючи, як стугонить у скронях, як посилено виділяється адреналін і розноситься по всьому організму, як то буває у найвирішальніші моменти, коли весь світ навкруг тебе начебто завмирає і ти здаєшся собі безсмертним.

Гарріс завернув у провулок, саме так, як і казав Сузер. Сузер розкусив Гаррісів план. За ним, треба було заманити Лувейна в цей провулок, а тоді заскочити через задні двері до їдальні Шульца. В них був зроблений отвір, якраз достатній для того, щоб просунути в нього дуло. Самі двері були обшиті сталевими листами. Гарріс гадав, що під прикриттям сталевої броні він напрочуд легко підстрелить незахищеного Лувейна в провулку. Цю ідею йому, мабуть, продав якийсь дурнуватий дискваліфікований Наводчик. Краще вже заплатити гроші, але мати найкращого.

Коли Лувейн завертав у провулок, Гарріс саме добіг до дверей. Посмикав, але вони були замкнені. Сузер. безумовно, про це подбав. Коли Гарріс доторкнувся до дзвінка, автоматично ввімкнувся потужний прожектор, також встановлений Сузером. Яскраве світле засліпило Гарріса,. й до чоловічка дійшло, що його впіймали. Він намагався всліпу привести зброю в бойову готовність, холи Лувейн зупинився, міцно тримаючи пістолет обома руками, й почав стріляти.

Гарріс вистрелив лише один раз, не цілячись. А тоді заточився й упав назад на бак для сміття.

Лувейн у стані крайнього збудження вистрелив, як він вважав, кілька разів, усвідомлюючи, що бере надто високо. Він взяв поправку, не припиняючи стріляти, й раптом почув, що робить це вхолосту; патронів не лишалося і хай його дідько візьме, якщо він уже не використав усі чотирнадцять.

Він порився в кишені, шукаючи нової обойми. Він обливався холодним потом. Не йняв віри, що міг ось так вистріляти всі патрони. Тепер Гаррісові нічого не варто його вбити. Все, що маленькому блазневі лишалося зробити, то це вистромити дуло з-за смітника й вистрелити.

Проте Гарріс не рухався. Коли Лувейн знайшов обойму і зарядив пістолет, стало ясно, що він мертвий і що Лувейн порозбивав досить багато вікон по обидва боки провулка.

Отож він знову виграв. Заплющивши очі, Мисливець стояв абсолютно нерухомо, поки швидкість та енергія витікали з його тіла. Коли розплющив їх знов, у провулку вже хтось був. Лувейн не одразу розгледів капелюх-хакі та блакитний емальований знак Посередника. Той з олівцем і зошитом схилився над баком, готуючись занотувати важливі відомості про статус загиблого в Полюванні.

– Скільки разів я влучив? – поцікавився Лувейн.

– Жодного. На ньому ні подряпини.

– Жартуєте. Він же мертвий, так?

– Звісно, що мертвий. Але не ти його вбив. Сам дивися.

Лувейн поглянув. На обличчі Фреда С. Гарріса з Самміта, штат Нью-Джерсі застиг той дивний вираз спокою, якого так часто прибирають.

Посередник випростався;

– Швидше всього, він впав на бак із сміттям і зламав шию, Люди не уявляють собі, як то легко зламати шию, впавши спиною на циліндричний предмет. Доведеться записати, що смерть сталася з природних причин.

– Чекайте! – вигукнув Лувейн. – Ви не можете так написати в доповідній.

– Це ж чому?

– Бо я не одержу винагороду за Вбивство.

– Я записую лише те, що бачу, – заперечив Посередник, тримаючи в зубах уламок олівця.

Лувейн засунув пістолет в кобуру. Рука його сягнула в кишеню і витягла іншу всесильну зброю – гроші. Посередник спрагло подивився на них, але похитав головою:

– Я не можу написати, що ти його вбив. Крові немає. Мене можуть про це запитати. І я матиму великі неприємності.

– Я можу подбати про кров, – сказав Лувейн, витягаючи "вілді" й націлюючи на Гарріса. – Він однаково нічого не відчуває.

– Надто пізно, – заперечив Посередник. – З'явилися свідки.

Чоловік похилого віку в бермудах і білява жінка, мабуть, його дружина, в сукні якогось жахливо яскравого кольору вже стояли за кілька футів від них, клацаючи камерами, знімаючи спершу труп, тоді Лувейна з Посередником і, нарешті, одне одного.

– Туристи, – промовив Посередник. – Набридає, однак що б ми без них робили?

Лувейн роздратовано дивився їм услід, аж поки вони не зникли. Тоді силоміць засунув кілька банкнот Посереднику в руку:

– Що б ви там не написали, не осоромте мене.

Посередник кивнув, поклав гроші в кишеню, на хвилю замислився і написав: "Помер через перелом хребта, який одержав, намагаючись уникнути неминучої смерті від руки свого Мисливця, містера Лувейна Добрея".

Нічого особливого, але цього було досить, аби Лувейн одержав стандартне підтвердження успішного Полювання. І належну винагороду він теж одержить. Але до свого помешкання він повернувся повністю розбитий і відчуваючи відразу до самого себе. Джекінс кудись повіялась. Він сидів у напівтемній вітальні і сумно розмірковував. Як же ти міг не поцілити ні разу з чотирнадцяти пострілів?

Ввімкнув телевізор, аби послухати новини Полювання. Гордон Філакіс, ведучий "Мисливського Шоу" саме робив огляд сьогоднішніх Убивств. Дійшовши до Лувейнового, він сказав: "Через те, що Жертва посковзнулася, ніхто не помітив, як посковзнувся Лувейн Добрей. Може, наступного разу Жертва не буде такою послужливою".

З боку Філакіса то була величезна підлість, і Лувейн розлючено вимкнув телевізор. Чорт забирай, він почувався не гірше, ніж звичайно. Навіть краще. Просто йому не везе. Він вирішив, що своїм наступним Полюванням раз і назавжди доведе, чого вартий. Наступного разу його Вбивство вирізнятиме незрівнянний стиль. Він усе розрахує, аби не помилитися. Найме найкращого Наводчика. Питання ляше в тому, щоб знайти підходящу Жертву.

Іспити для Мисливців відбувалися щодня з дев'ятої до четвертої години у Відділенні Мисливської Академії, невисокому бетонному будинку в її дворі. Нора наполягла на тому, щоб провести Гарольда аж до входу.

– Слухай, Гарольде, – казала вона, – чи ти певен, що тобі цього хочеться? Якщо вже ти пройдеш іспити, ти – Мисливець, і вороття бути не може. За кілька днів комп'ютер надішле тобі ім'я твого першого супротивника. Вони не дозволять тобі залишити острів, доки ти його не вб'єш, або він... сам знаєш.

– Все я знаю, Норо, – відказав Гарольд. – Я прибув сюди полювати й заробляти гроші, і саме цим збираюся зайнятися.

– В мене тут є кілька друзів. Упевнена, мені вдасться знайти тобі місце буфетника. Непогані чайові дають. У тебе все вийде.

Гарольд похитав головою:

– Не для того я стільки сюди добирався, аби працювати в буфеті.

– Я не хочу, щоб тебе вбили! – кинулась вона до нього. В її синіх очах блищали сльози. Він обійняв її, а тоді відступив назад.

– Краще чекай мене вдома. Коли все скінчиться, я одразу повернусь. Сьогодні ми йдемо на прийом.

– На який?

– Альбані сказав, Ювілейний бал Мисливців. Начебто щось дуже-дуже цікаве.

– Ювілейний бал? То ж найбільша подія року! О, Гарольде, як чудово! Але мені нічого одягти.

– Що-небудь знайдеш. Побачимося пізніше.

Ніжно поцілувавши дівчину, Гарольд зайшов до будинку.

Службовець, якийсь містер Бакстер, допоміг йому заповнити папери. Бак стер, величезний огрядний дядько, неначе збирався розродитися кавуном. В нього було чорне кучеряве волосся, на носі поблискували окуляри в тонкій оправі. Коли Гарольд закінчив писати, він провів його крізь двері з написом "Іспити Мисливців", і далі коридором до великої кімнати, залитої флуоресцентним світлом ламп, що розташовувалися на стелі. В дальньому кінці кімнати були яскраво пофарбовані двері з написом "Вхід до кімнати жахів".

– Тобі туди, – показав Бакстер. – Проходь крізь двері і йди коридорами. Рухатись можна лише в одному напрямку, не загубишся. Та якщо вже ти підеш, то назад повертатись не можна.

– А що я маю там робити?

– Що завгодно, аби себе захистити. Тобі знадобиться ось це, – з ящика біля стіни він вийняв кувалду з довгою ручкою і простиг її Гарольду.

– Я тебе зустріну біля виходу, якщо з тобою, звісно, нічого не трапиться. Гарольд кивнув на знак згоди, зважив у руці кувалду й подивився на двері.

– А що там відбувається?

– Різноманітні речі. Більше мені не дозволено пояснювати.

– І це єдина зброя, якою мені дозволяється користуватися?

– Правильно.

– А коли я одержу завдаток?

– Одразу після іспиту. Якщо під час нього ти будеш поранений, але не настільки, щоб тебе не можна було полагодити, будуть оплачені і витрати на лікування. Якщо ти загинеш, гроші перейдуть до особи, яку ти зазначив в анкеті як спадкоємця.

Своєю спадкоємицею Гарольд назвав Нору.

– Як часто люди вмирають під час іспитів? – поцікавився він.

– Так часто, як нам треба, – відповів містер Бакстер.

– Пробачте, не зрозумів?..

– Як треба за статистикою, я маю на увазі. Ми не розглядаємо окремі іспити.

– Тоді що ви розумієте під статистикою?

– Тобі слід було б прочитати брошуру, – сказав Бакстер. – Рада Мисливського Світу встановлює кількість Мисливців і Жертв, які можуть одночасно протистояти одні одним у місті. Якщо дозволити полювати в один і той самий час надто великій кількості людей, почнеться непоправний хаос. Отож міняючи ступінь складності Іспиту, ми контролюємо кількість гравців в залежності від збільшення або зменшення попиту на Мисливців.

– Начебто зрозумів, – сказав Гарольд. – А який ступінь складності зараз?

– Нуль, сімсот двадцять п'ять тисячних.

– Високий?

– Не такий, як три роки тому.

– Це добре.

– Але вищий, ніж у будь-якому році з тих пір. Тебе записуватимуть на відеоплівку, до речі. Якщо все буде гаразд, побачиш власну виставу в сьогоднішньому випуску вечірніх новин. А тепер давай.

Гарольд зайшов до "Кімнати жахів".

Постояв трохи в проході, аби очі звикли до темряви. Двері, клацнувши, зачинилися в нього за спиною. Він сперся на них. Замикалися вони автоматично. Так він і думав.

Звідкись зі стелі долинало гудіння камер. Стіни трохи світилися в темряві. Коридор тягся ще десь на десяток футів, а тоді різко повертав ліворуч. Почулося чиєсь гиготіння. То був скрипучий сміх: записаний.

Він рушив уперед, міцно стискаючи кувалду. Чом йому дали саме її?

Десь ізгори в нього за спиною почулося хлопання крил, і Гарольд крутнувсь на місці, інстинктивно втягуючи голову. Повз нього пролетіло якесь створіння з короткими широкими крилами і довгим дзьобом, воно зробило круг і знов готувалося до нападу. Він встиг зауважити, що то був якийсь механічний птах з червоними мигаючими очима й сталевим дзьобом і кігтями. Хижий, але незграбний. Він збив його кувалдою і розтоптав ногами. Чути було, як дзенькають потрощені деталі.

Він пішов коридором далі. І одразу почулося якесь вологе сопіння, що долинало з темряви. Було схоже на ведмедя, але цього не могло бути, бо ведмеді лишилися хіба що в зоопарках. Іще одна механічна іграшка, подумав Гарольд.

Повернувши за ріг, він побачив, що то якесь вигадане створіння з тілом кози, лев'ячою головою і зміїним хвостом. Лише згодом він дізнався, що то є реконструкція казкової Химери з грецьких міфів.

З Химерою впоратись було важче, ніж із птахом. Її малесенький комп'ютерний розум був, здається, розрахований на більшу кількість операцій. Ухиляючись від ударів, вона кидалася на нього, дихаючи полум'ям. Гарольд відступав, передчуваючи, що цим не скінчиться. Довго чекати не довелось. З іншого боку з'явився велетенський скорпіон, схожий на тих, яких колись: зображали у японських фантастичних фільмах.

Герольд підступив до скорпіона збоку і торохнув по ньому кувалдою не так сильно, щоб його потрощити, але досить, аби розвернути його в бік Химери. Дві великі іграшки накинулися одна на одну, а Гарольд, обминувши їх, пішов коридором далі.

Наступним випробуванням виявилися якісь подоби пацюків та кажанів, то було неприємно, але не дуже небезпечно. Він пробирався між створінь, яким іноді все ж таки вдавалося його вкусити, і врешті-решт проминув їх, не втративши загальної доброї форми.

Тепер він почувався дуже впевнено. Може, навіть занадто. Бо мало не потрапив у наступну пастку. З голови до ніг одягнений у чорне військовий робот спустився зі стелі просто перед ним. Гарольд позадкував і мало не позбувся голови, коли той почав розмахувати широким мечем. Тут він оговтався і замахнувся кувалдою. Йому пощастило зачепити кінець меча й розвернути таким чином робота до

стіни. Не встиг той розвернутись назад, як Гарольд вже потрощив його на уламки.

Звернувши до наступного, вже освітленого коридору, він був готовий до будь-чого. Але попереду сяяло сонячне світло. Усе скінчилося, він побачив містера Бакстера, який занотовував щось у зошиті.

– Ну, як я?

– Не так уже й погано. Але іспит був легкий. Цього року вимоги і справді занижені.

– То навіщо ж було мене лякати на початку?

– Аби відразу перевірити твої нерви. Ми не хотіли, щоб у тебе навіть і думка виникала про вихід із гри, якщо вже ти вирішив грати.

– А що, і таке буває?

– Звісно. Дехто гадає, що може скласти іспит, одержати гроші і швидко змитися.

– А що ж їм заважає так і вчинити?

– Наша поліція, хто ж іще. Ніхто, вступивши у гру, не залишить Есмеральду, не виконавши всіх зобов'язань.

Гарольд із Бакстером ізнов повернулися до приймальні. Тут йому видали пластиковий значок-посвідчення, який треба було носити не знімаючи і який надавав йому статусу повністю акредитованого Мисливця. Пояснили, що він має чекати звістки про свою першу Жертву. Він одержить її на цьому тижні, якщо комп'ютер не буде знов надто завантажений, Містер Бакстер також запропонував йому "люгер-П-38"

для початку, але Гарольд від пістолета відмовився. Йому вистачало власного "сміта й вессона". Він був йому по руці, і Гарольд до нього вже звик.

Також він отримав чек на дві тисячі доларів. Як тільки він його підписав, містер Бакстер одразу обміняв його на двадцять рипучих стодоларових банкнот. Вийшовши з Будинку Іспитів, Гарольд вирушив на пошту. Там він телеграфом послав тисячу доларів Калебу Отту в Кін Веллі, штат Нью-Йорк, і повернувся додому, аби разом з Норою підготуватися до прийому.

23

Альбані зустрівся із своїм Мисливцем Джеффрісом у тютюновій крамниці в місті, неподалік від будинку суду. Джеффріс виглядав трохи збудженішим, ніж звичайно. То означало, що він був готовий діяти.

– Мої інформатори кажуть, що ваша Жертва проходить тут щодня, – сказав Альбані – Він завжди обідає в одному місці. Он там, через вулицю: "Аламо Чіллі хаус". Він каже, що може споживати лише їхню їжу.

– А чим там годують?

– Бобами з гострим соусом і старою яловичиною.

– То він навмисне таке їсть?

– Він з Техасу, – сказав Альбані. – А техасці – народ особливий, вони не можуть довго без звичної для них кухні.

– То як саме мені до нього добратися?

– Він хлопець зовсім не дурний, – сказав Альбані – Пообідавши, він виходить з "Аламо" – завжди з зубочисткою в роті, проминає квартал і заходить випити пива в бар "Ветеран", що а кінці вулиці.

– Яку марку він п'є?

– Хіба то має значення?

– Можливо, це допоможе мені зрозуміти його характер.

– Імпортоване "Плзенське судетсько".

– Ага. Тоді він не такий уже недосвідчений, як то може здаватися з першого погляду. Це дуже важливо, запам'ятайте, Альбані. Ну, то який у вас план?

– Випивши пива, ваша Жертва повертається до готелю. На ньому, як завжди, оті окуляри від сонця, завдяки яким він бачить, що робиться позаду.

– Погано, – зауважив Джеффріс.

– Ні, добре. Він гадає, що окуляри гарантують йому повну безпеку. Я розрахував, що, досягши рогу Нортрап і Молл, саме там, де йому треба звертати на Седжвік, він опиниться біля непомітної для нього ділянки. Удень там така гра світла.

– І яка ця ділянка велика?

– Достатня, аби ви на ній стояли, містере Джеффріс. Ви будете в нього за спиною і трохи ліворуч. Пістолет він носить на правому боці. Він пройде за десять футів від вас. Стріляти буде напрочуд легко.

– Звучить непогано, – погодився Джеффріс. – А яка в нього зброя?

– "Кольт-357" під пахвою і п'ятидюймовий "Х і Р" моделі 6Б6 у чоботі.

– Потужна штукенція.

– Треба не дати йому змоги використати його.

– Ви певні щодо цієї ділянки?

– Аякже! На тротуарі я зробив позначку крейдою. Ставайте на неї, і, проходячи мимо, він вас не помітить.

– Непогано звучить, – знов сказав Джеффріс. – Так, справді непогано. Гадаю, все вийде гаразд. – Він перевірив патронник свого пістолету "моссберг абілен магнум" 44 калібру. – Я готовий.

– Чекайте, коли він вийде з "Аламо". Ну, з Богом!

Джеффріс пригладив волосся, поклав "моссберг" у кишеню і вийшов на вулицю. Звернув за ріг, Альбані слідом за ним, і зайняв бойову позицію на вказаному місці. Жертва в ковбойському капелюсі й чоботях на високих підборах, які вирізняли цього чоловіка з-поміж перехожих, вийшов з "Аламо", як і передбачалося, звернув ліворуч і попростував вулицею. Звернув за ріг. Джеффріс пропустив його вперед і звів пістолет.

Цієї миті тротуар під ним вибухнув.

Альбані з усіх ніг кинувся туди. Він не йняв віри. Що сталося? На тому місці лежав Джеффріс, чи те, що від нього лишилося, розмазане по вищербленому пішоходу. Жертва вийняла з кишені довгу тонку чорну сигару, відкусила кінчик і почала палити. Залунала сирена. Поряд із ними

загальмувала машина офіційної "Служби Перевірки", з якої виліз Посередник.

– Ваше ім'я? – звернувся він до Мисливця.

– Текс Драза.

– Ви залишили справжнє море крові, – сказав Посередник. – Що було використано?

– Протипіхотну міну під пішоходом.

Альбані наблизився:

– Такі речі не дозволяються. Є спеціальна заборона уряду на використання сліпих засобів убивства.

– Ця міна ніколи б не вибухнула випадково, – заперечив Драза. – Вона була запрограмована на тіло саме цього Мисливця.

– Зроду про таке не чув, – признався Посередник.

– Цю штучку зладнали для мене мої друзі у Вако. Отож вона щойно пройшла польові випробування. Мені здається, вона користуватиметься тут попитом, як гадаєте?

– Я протестую! – вигукнув Альбані.

Посередник похитав головою.

– Мені здається, все було законно. Ви були Наводчиком цього хлопця? – Він вказав на мокру пляму на пішоході.

– Що? Я, так би мовити, був його порадник, – сказав Альбані. – Попереджував же, що цей план нікуди не годиться, та ж ні, містер Всезнайко зробив так, як йому хотілося. Я не можу нести за нього відповідальність.

– Розберетесь у Суддівській Колегії, – сказав Посередник. – Як на мене, цілком законне Вбивство.

Альбані пішов геть. Ніколи в житті йому не було так гірко. Він ненавидів заброд, які наводнювали Мисливський Світ нововведеннями, від яких мінявся самий дух Полювання. Треба щось із цим робити. Тепер йому доведеться заплатити ще один штраф. Ну й гидкий же сьогодні день вийшов! Слава Богу, хоч Мисливський бал сьогодні ввечері. Він вирішив напитися й забути про всі клопоти.

24

Нора слухала розповідь про іспит і раділа за Гарольда. Було приємно, що хлопцеві з її рідного місця пощастило. І гроші не завадять теж. Гарольд силоміць примусив її витягти з пачки двісті доларів і узяти їх собі.

– Поклади в банк на проценти, – порадив він їй. – Не турбуйся, це не останні мої гроші, зароблені таким шляхом. Після першого Вбивства я одержу наступну винагороду.

– Заробляти таким чином – ризикована справа, – зауважила Нора.

– Навпаки, легка. Єдине, все може раптово увірватися, якщо справи підуть погано. І однаково, це набагато краще, ніж нидіти вдома. Слухай, Норо, я добряче попрацював, а тепер хочу це відсвяткувати. То як, ідемо ми на Ювілейний бал?

– Хвилинку, я лише перевдягнуся.

Тривало перевдягання, звичайно, набагато довше, але коли Нора вийшла зі спальні, її було не впізнати у білій вечірній сукні з синтетичним хутром на плечах і з чудернацькою зачіскою.

– Як я виглядаю?

– Просто чарівно, леді, – відповів Гарольд. – До речі, що то за Мисливський бал?

– Це чи не найвизначніша подія року на Есмеральді. Після Ювілейного балу починаються свята Сатурналії.

– Що ж, завжди цікаво сходити на вечірку.

– Тим більше на цю. Подаються чудові страви, будь-які напої, всі наркотики, які тільки відомі людині.

– Я до них не дуже-то звик. Лише іноді покурюю травичку.

– Тебе ніхто й не примушує. Я лише розповідаю, що там буде.

– Вибір досить багатий. Може, мені потрібен новий одяг?

Хоча його вовняний костюм і було почищено й випрасувано, вигляд він мав однаково жалюгідний.

– В мене тут лишилися Джонсонові речі, – згадала Нора. – Він був трохи нижчий за тебе, але широкий в плечах. Сорочки й жакети мають підійти. І, може, мені вдасться відкотити холоші штанів.

– Чорт, хіба я не можу піти й купити собі новий костюм?

– Побережи гроші, Гарольде Ердман, – з насмішкуватою гримасою сказала Нора. – Тобі ще потрібна буде нова зброя й Наводчик.

– Я тут стільки чудернацьких пістолів бачив, та все одно мій старий "сміт і вессон" – найкращий для мене. А щодо Наводчика, познайомився я тут з одним на ім'я Альбані, який назвався дуже добрим Наводчиком. Здається, він зараз без роботи. Отож, може, візьме недорого.

Ювілейний бал мав відбутися в палаці Мера, що примикав до Мисливської Академії. Службовці в уніформах вказували прибуваючим гостям місце на автостоянці і відчиняли дверцята таксі. В палаці було безліч вікон, і всі вони були яскраво освітлені. Гарольд почувався трохи не а своїй тарілці, одягши білий Джонсонів смокінг, але його масивна фігура все одно справляла враження, коли вони вийшли з таксі і зайшли до палацу.

Нора багатьох тут знала, і невдовзі вже щось жваво обговорювала з кількома друзями. Гарольд тинявся залою один, проклинаючи незручний смокінг, але однаково у доброму гуморі. До нього наблизився офіціант із напоями на таці і запропонував випити. Гарольд узяв склянку. Рідина була зеленого кольору, але на смак відрізнялась від м'ятного коктейлю, Набагато пізніше він довідався, що то був "Зелений Диявол" – суміш кокосового і ананасового соків із новим іспанським амфетаміном, що мав присмак кориці. На Герольда одразу ж почали впливати речовини для піднесення настрою, і якщо спочатку він почувався просто добре, то тепер перебував у найкращому гуморі.

Куди б він не йшов, скрізь юрмилися чудово вдягнені люди, грали оркестри, працювали буфети, нескінченним потоком снувалися офіціанти з повними найдивовижніших напоїв тацями. Узявши іще один "Зелений Диявол", Гарольд захоплено розглядав, як відбивається від напудрених жіночих плечей світло люстр. Він дослухався до дзюрчання чужих розмов, але майже нічого не міг второпати. Йому здалося, що тутешні люди мають якусь дивну манеру говорити. А тоді він раптом усвідомив, що вже розмовляє сам із якоюсь дуже гарною дівчиною з шоломом чорного

блискучого волосся на голові. На ній була червона сукня, яка щільно облягала фігуру, лишаючи відкритими її чудові плечі й більшу частину повних грудей. Її звали Джекінс.

– Полювання – рятувальний клапан усього світу, – казала вона. – Нереалізовані імпульси однаково вийдуть на поверхню, але вже в гіршому варіанті. Цього нескладного психологічного закону досить, аби виправдати існування Мисливського Світу.

– Саме про це я й думав, – докинув Гарольд.

– Не прикидайся дурником, – весело сказала дівчина. – Добре відомо, що ота група емоцій, які ми визначаємо словами Полювання, вбивство, захист і таке інше, вимагає постійної стимуляції, необхідної для здорового особистого й суспільного життя. Це знає кожен.

– О, так-так, – погодився Гарольд.

– Очевидно, – вела далі вона, – що емоції сучасної людини атрофувалися. Протягом століть Полювання заступало людям боротьбу між ними самими. І ось населення стало зростати, збільшилися розміри урбаністичних центрів і кількість їхніх жителів. Всіх тварин винищили. А тоді припинилися війни й людина втратила можливість будь-якого насильства. Цю порожнечу й заповнив собою Мисливський Світ.

– Неймовірно! – вигукнув Гарольд. – Де ти цього набралася?

– В Беннінгтоні.

– Там, мабуть, і справді гарно вчать.

Вечір був у самому розпалі. В повітрі висів блакитно-жовтий дим різноманітних наркотичних речовин. З велетенських гучномовцю лунала оглушлива музика, від якої у Гарольда вібрували навіть кістки. Жителі

Есмеральди оцінювали прийоми по тому, який на них здіймався галас і наскільки вдало присутні корчили з себе блазнів.

Гарольд ніколи б не став тут переможцем. Він зроду не напивався, а наркотики йому взагалі не подобались. Він не втрачав влади над собою, хоча перед очима в нього вже пливло. Йому доводилося низько схилятися до Джекінс, аби почути, що вона каже. Його вухо майже торкалося її гарно окреслених уст.

Він відчував дотики її невеликих високих грудей, коли її ненавмисне штовхав хтось із натовпу.

Раптом хтось потягнув її за руку від Гарольда, і він побачив перед собою чоловіка років тридцяти. То був худорлявий блондин з сірими очима й дещо зверхнім виразом гарного нервового обличчя.

– Джекінс, – промовив він, – якщо ти вже скінчила облизувати вухо цього чоловіка, або що ти вже там з ним робиш, Том і Менді замовили для нас столик на другому поверсі.

– Я саме розповідала йому про деякі теорії Полювання, – повідомила Джекінс. – Гарольде, це мій друг Лувейн.

– Радий познайомитись, – простяг руку Гарольд.

Лувейн подивився на неї, наче то була мокра жаба. Зміряв Гарольда поглядом з голови до ніг:

– Якщо ви вже скінчили тертися об Джекінс, ми підемо, дозволяючи вам знову потонути у вашій анонімності, на яку ви, безперечно, заслуговуєте.

Гарольд дивився на нього не в змозі вирішити, сподобалося це йому, чи, навпаки, розсердило. І вибрав щось середнє.

– Ти маленький чорноротий покидьок, чи не так? – запитав він. – Саме так я б подумав, якби не знав про загальновизнану чемність жителів Есмеральди. Отож вважатиму, що ти пожартував. Якби хтось сказав мені таке серйозно, я просто вимушений був би бити його доти, доки він не змінить тон.

Кажучи так, Гарольд приязно посміхався, але зіпсував усе враження, утративши рівновагу й упавши на офіціанта, який розплескав усі свої напої. Лувейн вхопив Гарольда за руку й допоміг звестися на ноги.

– Було дуже приємно з вами познайомитись, – сказав він. – Усе жартома, га? Дивіться, більше не падайте. Ходімо, Джекінс.

Дівчина послала Гарольду повітряний поцілунок і пішла з Лувейном. Гарольд почухав потилицю й подався шукати Нору.

25

Наступного дня Лувейн з самого ранку поїхав шукати дядька Езру. Він узяв свою міську машину – "б'юїк" з куленепробивним склом, спеціальними непробивними шинами, м'якою еластичною оббивкою салону на випадок аварії та обладнанням для подачі кисню на випадок газової атаки. Машини на Есмеральді робили дуже функціональні. "Б'юїк" до того всього мав ще й надпотужний двигун. Бо лише дуже сильний мотор міг зрушити з місця машину з бронею завтовшки у дюйм.

Звісно, мати таку машину – страшенна морока, одного бензину скільки зжирає, але в такому місці, як Мисливський Світ, без неї не обійтися. Завжди знайдеться якийсь дурисвіт, що не втримається й кине під колеса ручну гранату.

Була й ще одна причина мати броньований автомобіль: в Есмеральді люди здебільшого їздили на великій швидкості, не маючи достатніх навичок і нехтуючи дорожніми правилами. Звідси й безліч аварій,

страхування ж було повністю відсутнє, бо навіть страхова фірма "Ллойд" у Лондоні відмовилася страхувати Мисливський Світ з усіма його закладами.

І нарешті була ще кошмарна перспектива зіткнення з водієм, оштрафованим "Відчайдушною їздою".

Лувейн опинився у безконечній пробці, які завжди виникали поблизу Міністерства Полювання. Його гостроносий обтічний "б'юїк" дозволяв йому пропхнутися між повільнішими й не такими маневреними машинами. Це супроводжувалося скреготом металу, що діяв на нерви, але в його звуконепроникній кабіні майже нічого не було чути.

Зупинивши машину в безпечному місці біля пожежного гідранта, він вибіг широкими мармуровими сходами до Міністерства Полювання, сполохуючи голубів і з похвату не помічаючи, як розчавлює ногою бутерброд з маслом та варенням, якого кинула їм маленька дівчинка.

Службовець повідомив його, що дядька Езри нема. Швидше всього, він у Колізеї, наглядає за підготовкою до святкових бойових сутичок.

Лувейн знов сів у машину й поспішив до Колізею. Дорогою, швидше випадково, аніж навмисне, він збив каліку в інвалідній мотоколясці, коли в того вчасно не спрацював двигун. Це дало Лувейну сто додаткових очок для того, аби стати кращим водієм року, і хоч він страшенно поспішав до дядька Езри, все ж таки зупинився й почекав появи Дорожнього Посередника, який засвідчив Убивство.

А тоді поїхав далі. Випадок, сам по собі незначний, підніс йому настрій. Може, тепер доля знову повернеться до нього лицем. Вдалося б лишень переконати дядька Езру зробити йому одну невеличку послугу.

Лувейн зупинив машину біля східних воріт Колізею й поквапився всередину. Велетенський амфітеатр майже нагадував справжній Колізей у Римі, Він пройшов під зовнішньою чотириповерховою стіною з аркадою корінфських колон, а тоді під другою і вийшов на саму арену.

Круто піднімалися вгору глядацькі ряди. Робочі працьовито прилаштовували над ними навіси, що захищатимуть присутніх від палючого есмеральдського сонця. На арені був повний розгардіяш. Усе змішалося: освітлювачі, звуко— і телеоператори, актори, агенти, чорні електричні кабелі та напівзакінчена бутафорія. Ще більше безладдя виникало через члопчиків-розносників, які крутилися під ногами, пропонуючи бутерброди й напої.

Через арену Лувейн побачив дядька Езру. То був лисуватий мініатюрний чоловічок із жмутками білявого волосся над вухами. Рожевощокий, з рожевою лисиною і плескатим носом, мов у мопса, кошлатими бровами. Він сидів перед столом, заваленим світлокопіями та планами, на які, аби не розлетілися, було покладено пару револьверів.

Дядько Езра був одним із Старійшин Мисливського Світу. Свого становища він досяг завдяки купі грошей, зароблених на торгівлі в Лондоні та Парижі, які, після того, як відійшов від справ, він повністю вклав у Мисливський Світ. Він був одним із тих, хто визначав його політику. Нині він завзято працював над підготовкою Великої Розплати. Вона мала відбутися в кінці тижня й ознаменувати початок Сатурналій.

Сатурналії були найбільшим святом року на Есмеральді. Так само як Марді Град й Карнавал в інших місцях, Сатурналії вирізнялися співами на вулицях та загальною пиятикою. Вулицями рухатимуться помости з напівголими дівчатами, які розкидатимуть квіти. В ресторанах подаватимуться найнезвичайніші страви, які можна покуштувати лише в період Сатурналій: протягом решти року вони заборонені, аби зробити Сатурналії і справді особливим святом.

Одним із обов'язків дядька Езри як Старійшини була постановка різноманітних шоу, що мали відбуватися на арені: дуелей, рукопашних поєдинків, різні, бійок не на життя, а на смерть, і, звісно, популярних вистав Клоунів-Самогубців.

Хоча б в одному Есмеральдські Ігри переважали давньоримські бої гладіаторів, які досі лишалися взірцем вульгарного й безглуздого кровопролиття. Давні римляни не мали двигунів внутрішнього згорання і тому не здатні були організувати дійсно цікаві бої на колесах. (Однак заради такого видовища, як зіткнення на великій швидкості бойових колісниць, варто було покинути все й бігти дивитися.)

На відміну від давньоримських гладіаторських боїв, в есмеральдському амфітеатрі не використовували звірів. Нікому не хотілося бачити, як убивають тварин. їх і так було надто мало, навіть у зоопарках. От кого усім хотілося бачити мертвими, то це розумних істот – тих ссавців з великим мозком, які довели світ до його теперішнього стану.

Щорічне видовище на арені мало нагадувати попереднє, однак із деякими відмінностями, так щоб тих, хто їх планував, не можна було звинуватити у відсутності вигадки. Езра багато часу витрачав на консультації з декораторами смерті, референтами по аваріях, продавцями розробок найпопулярніших убивств і їм подібними.

Кульмінацією всієї цієї роботи мала стати Велика Розплата. Пара Мисливців, обраних з-поміж усіх Полювань, що відбуваються в даний час на Есмеральді, завершить свій поєдинок у Колізеї перед очима безлічі глядачів. То буде найголовнішою подією Ігор, і ніхто не знатиме, які умови і зброю буде обрано.

Лувейнові завжди хотілося виступити у Великій Розплаті. Виграєш ти чи програєш – то був найкоротший шлях до безсмертя. Та дядько Езра не мав ані найменшого відношення до вибору кандидатур. Постановкою

Великої Розплати завжди займалося телебачення Мисливського Світу і вибір робив улюбленець публіки конферансьє Гордон Філакіс.

– Добре, що я тебе зустрів, дядьку Езро! – привітався Лувейн.

– А, Лувейне, я також радий тебе бачити. Вчора проглянув відеокліп твого останнього Вбивства у "Нічних Мисливських новинах". Дуже смішно, мушу визнати.

– Я б не сказав.

– А дарма. Адже ти не можеш не погодитися, що то й справді було смішно, коли твоя Жертва звалилася на бак для сміття, а ти перебив усі шибки в окрузі.

– Слухай, ми не могли б побалакати про щось інше?

– Та звісно ж, мій хлопчику. Про що саме?

– Я збираюся розпочати нове Полювання.

– Чудова ідея. Та чи не вважаєш ти, що спочатку тобі слід було б пройти Курси підвищення стрілецької кваліфікації?

– Я стріляю не гірше, аніж завжди, – заперечив Лувейн. – Просто мені весь час не щастить.

– З будь-ким це час від часу трапляється. Минеться.

– Я хочу цьому зарадити.

– Чудове ставлення до проблеми.

– Хоча мені й знадобиться твоя допомога.

Езра уважно подивився на нього:

– Якщо справа в тому, щоб організувати чиюсь смерть, я вже казав тобі минулого разу, що то було востаннє.

– Мені потрібне дещо інше, – сказав Лувейн. – Я й сам більше ніж здатен вбивати тих, кого потрібно, отож дякую, не треба.

– Тоді в чім річ?

– Можливо, ти погодишся зі мною, що для доброго поєдинку потрібен добрий супротивник. Так казали у давні часи іспанські тореадори.

– Певен, у цьому є сенс. Але яке я до всього того маю відношення? Якщо ти сподіваєшся, що я зможу влаштувати тобі поєдинок з биком...

– Та ні, ти все переплутав, – урвав його Лувейн. – Мені потрібна дуже нескладна послуга. В місті є хлопець на ім'я Гарольд Ердман. Ось-ось має відбутися його перше Полювання. Я хочу виступати у парі з ним.

– Це суперечить правилам, – промовив дядько Езра.

– Може, й так, але не їхньому духу.

– Як ти такі речі розрізняєш?

– Дух вимагає добрих поєдинків. Якщо ти його для мене влаштуєш, гарантую, поєдинок буде чудовий.

– А що із тим хлопцем? Нога в нього поламана чи як?

– Ні-ні, він абсолютно здоровий. Але він новачок. Це його перше Полювання. Він дещо загальмований і неповороткий, та, мабуть, і не дуже розумний.

– Вважай, що домовилися. Де ти їх таких лишень береш? З нього вийде прекрасна Жертва.

– Цього разу нехай він полює на мене. Він же не знатиме, що мені це вже відомо.

– Що дасть тобі істотні переваги, – зауважив Езра.

– Так, переваги, але я роблю так не заради себе, а в ім'я шоу-бізнесу й збереження честі нашої сім'ї, аби люди не сміялися, дивлячись відеокліпи.

– Не люблю я порушувати правила, але і то правда, ми не можемо дозволити комусь над нами насміхатися, навіть якщо у твоєму останньому Вбивстві й було над чим посміятись.

– То зробиш це для мене, дядьку?

Дядько підморгнув:

– Побачимо. А тепер ушивайся. Я зайнятий.

27

Через кілька днів Гарольд, прогулюючись містом, підійшов до базару під відкритим небом, що розташовувався біля порту, там, де колись була ратуша. То було мальовниче місце, всюди на прилавках височіли купи одягу, різноманітних харчових продуктів, під пофарбованим у біло-рожеві

смуги іржавим навісом продавалися квіти. Виставлені тут товари звозилися з усього світу, а деякі навіть імпортувалися з колонії на Марсі.

Настрій у Гарольда був чудовий. За гроші, які лишилися від Мисливської винагороди, він купив собі дещо з одягу, запасні набої до "сміта і вессона" і зняв невеличке мебльоване помешкання в Старому Кварталі, неподалік від Нориного будинку.

Підійшовши до рядів з квітами, він помітив дівчину, з якою познайомився на Ювілейному балі. Джекінс, так її звали. їй страшенно пасувала проста біла сукня, зроду він не зустрічав такої екзотичної істоти з модно підстриженим чорним волоссям і знадливими малиновими губами.

Джекінс поцікавилась, чи щасливий він у Мисливському Світі.

– Мені ще ніколи не було так добре, як тут, – кивнув Гарольд.

– Ви, мабуть, один із тих, хто позбавлені будь-якої підтримки, – припустила Джекінс. – Я б усе зненавиділа, якби мені довелося так жити. Дякувати Богові, в мене багата родина.

Батько Джекінс був власником розгалуженої по всій країні мережі м'ясних магазинів. Попит на натуральне м'ясо був величезний, і в Сполучених Штатах його завжди не вистачало, отож це приносило астрономічні прибутки. Джекінс ніколи не доводилося сушити свою гарненьку голівку над тим, як то можна дозволити собі весь час, вільний від навчання, подорожувати першим класом. І вона була цьому рада, бо якби їй довелося думати про гроші, вона не змогла б залишатись такою веселою й гарною. Гарольд і Джекінс пообідали в одному з маленьких симпатичних кафе біля базару, а тоді він запропонував їй подивитись свою нову квартиру. То було звичайне однокімнатне помешкання з усіма зручностями, сталевими жалюзі на вікнах і вмонтованою в двері системою подачі сигналів тривоги. У поштовій скриньці вони знайшли

листа. На ньому стояла офіційна печатка Мисливського Світу – два схрещених револьвери на фоні мечів.

– Це повідомлення про Полювання! – вигукнула Джекінс. – Як цікаво!

Отож перше Гарольдове Полювання офіційно вже почалося. Він розірвав конверт. Його першою Жертвою був чоловік на ім'я Лувейн Добрей.

Джекінс прочитала ім'я, і її й без того великі очі розширилися:

– Лувейн? Ти змагаєшся з Лувейном?

– Ну й збіг! – промовив Гарольд. – Він один з небагатьох, кого я тут знаю. А тепер мені доведеться його вбивати. Однак, не такі вже ми й близькі знайомі.

Джекінс замислилася і невдовзі пішла. Її не залишала думка про те, що з усіх можливих комбінацій Мисливців у Мисливському Світі першою Гарольдовою Жертвою комп'ютер вибрав саме Лувейна. Вона чула, що для кожного разу існувало щось біля 25 000 або навіть 25 000 000 можливих комбінацій Мисливців і Жертв. Наступного року, коли вона почне вивчати арифметику, то підрахує ймовірність такого збігу.

28

Задзвонив дверний дзвоник. Тереза пішла глянути, хто там.

– Хто? – запитав Альбані.

– Каже, його звуть Гарольд.

Альбані, розвалившись у шезлонгу, мрійливо гортав сторінки "Енциклопедії світу в коміксах". Він любив поєднувати приємне з корисним. А тут схопився на ноги, тугіше затягнув пояс світло-коричневого в розводах оксамитового халату, розпрямив плечі, розтягнув губи в посмішці й пішов до дверей.

– Гарольде! Радий тебе бачити! Заходь-заходь.

Він кивнув Терезі, що означало "принеси вина й тістечок", і провів Гарольда до кімнати.

– Непогано проводив час?

– Гріх нарікати, – неквапно промовив Гарольд своїм приємним голосом.

– Будемо сподіватися, так піде і далі, – сказав Альбані, забобонно перехрещуючи пальці. – Сідай, де тобі зручніше. Тобі й справді пощастило приїхати саме зараз. Під час Сатурналій тут дійсно дуже весело. Треба весь світ обійти, аби знайти краще місце для смерті, ніж Мисливський Світ у період Сатурналій. Я не маю на увазі, що ти помреш, а лише, якби таке мало статися. Вже одержав повідомлення про Полювання?

Гарольд кивнув і витяг із кишені картку. Альбані прочитав, його гарне обличчя враз спохмурніло:

– Лувейн? Ти змагатимешся з Лувейном? Оце-то дивина!

– Чому?

– Просто неймовірно, щоб супротивником людини, яка лише кілька днів живе тут, комп'ютер вибрав для її першого Полювання одного з небагатьох її знайомих.

– Джекінс такої самої думки, – сказав Гарольд. – Однак, чорт забирай, нічого не поробиш. Він, так само як і я, підписав зобов'язання вбивати або бути вбитим. Подобається він мені чи ні, я маю його вбити. Відверто кажучи, мені б хотілося покінчити з цим якнайшвидше. Тому я й прийшов до тебе, Майку. Будь моїм Наводчиком.

Повернулася Тереза з вином і тістечками з маком.

– Гарольд хоче, аби я йому допоміг полювати, – звернувся до неї Альбані.

– Кращого Наводчика він би й не знайшов, – віддано відповіла Тереза. – То правда, навіть якщо я й сам так скажу, – додав Альбані – Його супротивник – Лувейн, – повідомив він Терезі.

– Чула-чула, той що неохайно працює, так?

– Дуже незграбний Мисливець. – погодився Альбані. – В його останньому Полюванні Жертва померла лише через те, що випадково зламала собі шию.

– Я на таких речах поки що не розуміюся, але знаю напевне одне: я не незграбний, – втрутився Гарольд.

– Головне, чи ти щасливий. Хоч Лувейн і незграбний, проте йому весь час таланить. Зовсім непогана комбінація, як виявляється.

Гарольд стенув плечима:

– Гадаю, я теж везучий.

– Побачимо, – сказав Альбані, промовисто глянувши на Терезу. Та негайно вийшла з кімнати. Чоловіки повільно цідили вино й пригощалися тістечками. Нарешті озвався Альбані:

– В мене зараз дуже напружений графік, на носі Сатурналії й таке інше. Проте, гадаю, що мені вдасться знайти час і для тебе.

– Радий це чути. Сподіваюся, ми удвох дуже добре спрацюємося.

– Коли б ти тільки знав, як мені хочеться, щоб так і було. Ну, а тепер до найголовнішого. Я маю на увазі мій гонорар.

– То єдина проблема, – погодився Гарольд.

– Чому раптом проблема? Ти щойно одержав винагороду, хіба ні?

– Так, але вже все розтринькав, і поки що, до мого першого Вбивства, грошей мені чекати не доводиться.

– Прокляття! – вигукнув Альбані. – Так ділові люди не роблять, хоча це й досить типовий випадок.

– Прикінчивши Лувейна, я тобі все одразу віддам, та ще й з кругленькою сумою зверху.

– Це робить тобі честь, – сказав Альбані. – Однак ти маєш на увазі "якщо", а не "коли".

– Впевнений, що із таким Наводчиком, як ти, мені нема чого сумніватися.

Альбані відчув, що то лестощі. Однак вони йому сподобалися. Єдине, що йому не посміхалося – перспектива працювати задарма. Але ж і

робота на дорозі не валяється. Якщо Вбивство у Гарольда вийде і справді добре, це допоможе вирішити більшість проблем.

– Гаразд, – погодився він, – оскільки вибору я не маю, то пристаю на твої умови.

– Так я й гадав.

Альбані потис йому руку і покликав Терезу.

– Прибери його склянку, – наказав він. – І принеси йому води замість вина. Віднині починається суворе тренування. Спочатку виберемо тобі якусь зброю, а тоді подамося вправлятись в стрілянні.

– А що, хіба я не можу просто піти, знайти Лувейна й прикінчити його?

– Почекай трохи, – сказав Альбані. – Ну й гарячий же ти!

29

Альбані привів Гарольда до тренувального центру, утримуваного есмеральдським урядом, аби всі Мисливці й Жертви могли вправлятися тут безкоштовно. Буди там баскетбольні та волейбольні майданчики, плавальний басейн і, звісно, багатий вибір тренажерів. Вони проминали вузькі смуги дуельних майданчиків, де чоловіки билися на шаблях та рапірах. У деяких в руках були довгі кинджали. Інші вправлялися з різноманітними палицями, булавами, сокирами й подібними інструментами. Ще далі розташувалися ванни й масажні кабінети.

– А ось тут учбовий тир, – промовив Альбані.

– Не хочу видатися наївним, – запитав Гарольд, – однак навіщо всім тим людям битися врукопашну? Просто заради спортивного інтересу чи

для підтримки форми? Не уявляю, чим всі ті навички можуть зарадити проти вогнепальної зброї.

– Отут ти вже помиляєшся. Деякі з наших найславетніших Мисливців взагалі ніколи її не носять. Вони полюють з голими руками або з ножем.

– На людину із зброєю?

– Вогнепальна зброя має свої недоліки, – пояснив Альбані. – Якщо ти не вкладеш свою жертву на місці з першого ж пострілу, то можеш попасти в халепу. Поранений супротивник може являти собою надзвичайну небезпеку надто якщо він прийняв дозу берсеркіуму.

– Чого-чого?

– Берсеркіум – один із наркотиків локалізованої дії. Багато хто перед Полюванням його вживає. Ти навіть не відчуватимеш його, доки тебе не поранять або ти не опинишся в стресовій ситуації. Він починає діяти під впливом шоку, стимулюючи додаткове виділення адреналіну в кров. Завдяки активації берсеркіуму людина здатна з надзвичайною снагою трощити й нищити все навкруги. Дія триває лише кілька хвилин, а тоді ти перетворюєшся на вичавлений лимон.

– А Лувейн як, розуміється на рукопашних боях?

– Має кілька розрядів по кунг-фу, вміє битися на ножах, палицях, мечах і ще там чомусь. Здається, іноді він навіть тренує інших.

– Ото!

Альбані захопив до тренувального центру невелику брунатну шкіряну валізку з мідними кутиками.

– Це для тебе, – повідомив він, відкриваючи її. – Віддаси після Полювання.

Всередині валізки на червоному атласі лежав "ССК-45-70" з чотирнадцяти дюймовим стволом.

– Візьми, лишень, у руку, – запропонував Наводчик. – Відчуваєш, як приємно його тримати?

Важкий пістолет легко помістився в Гарольдовому кулачиську. То була дійсно смертоносна зброя з полірованими синюватими поверхнями, інкрустованими горіхом. Гарольд захоплено звів його, та одразу ж і опустив.

– Гарна штучка, – погодився він. – Однак мій "сміт і вессон" все одно кращий.

На обличчі Альбані промайнув сумнів:

– Не хочу ганити твого пістолета. Та одного погляду на нього вистачить, аби зрозуміти, що він старий і його як слід не доглядали. А що, як спуск відмовить? Все ж таки краще взяти "ССК".

– Я можу видатися надто впертим, однак на гачок натискати мені, отож я начебто маю повне право сам вибирати, якої зброї гачок то буде.

– З тобою не посперечаєшся. А зараз перевіримо, як влучно ти стріляєш.

Виявилося, що так собі, і Гарольд вправлявся в тирі доти, доки Альбані сказав, що ним задоволений. Вони пішли до мішеней. Як з'ясувалося, Гарольд і справді мав гостре око й тверду руку. Перші кулі влучили далеко від яблучка, але стрілець-новачок швидко вирівнявся.

– В тебе чудова реакція, – похвалив Альбані. – Зовсім непогано виходить.

– А як стріляє Лувейн?

– Ну, коли він у формі, то дуже добре. Так, як стріляв би ти через кілька місяців, а може, й тижнів.

– Але стільки часу я не маю, так?

– У тебе його взагалі нема. Давай побалакаємо з моїм другом і послухаємо, що він порадить.

Він провів Гарольда через тир до невеличкого кабінету. Там сидів дуже маленький і дуже старий китаєць з довгими тонкими вусами, в капелюсі із задраними догори крисами, який робив його схожим на Чарлі Чена з старовинних кінострічок, і по маленькому монітору спостерігав за тим, що робилося в залі.

– Містере Чанг, мій добрий друг і клієнт Гарольд Єрдман.

– Дуже радий познайомитися, – промовив Чанг з сильним британським акцентом. – Я бачив твого протеже на екрані.

– Містер Чанг – фахівець з фахівців у справах убивства й виживання. Якщо хтось тобі допоможе, то тільки він.

– Залиш мене з містером Ердманом сам на сам, – попросив Чанг Альбані.

Той вклонився й вийшов з кабінету. Коли вони лишилися вдвох" Чанг запропонував Гарольду сісти й налив йому чаю в тонку порцелянову чашечку.

– Які твої шанси, як гадаєш?

– Я не підкачаю.

– Чому ти так думаєш?

– Не знаю, – відповів Гарольд, – певен, та й годі.

– А коли я пораджу тобі якнайшвидше звідси забиратися, доки ти ще живий?

– Запропоную вам порадити те саме моєму супротивнику.

– Тобі до вподоби напруженість ситуації, – зробив припущення Чанг.

Гарольд кивнув:

– Так. Я трохи нервуюсь, але коли треба буде, зможу зібратися,

– Вчити тебе будь-яким воєнним мистецтвам не випадає, часу нема. Отож затям одне. Слухай мене уважно. У хвилини небезпеки перевагу може дати те, що робиться несподівано.

– Я, наче, й раніше таке чув.

– Найглибші істини завжди лежать на поверхні. Треба не просто знати їх, а, коли треба, використовувати. Лувейн твоя Жертва?

Гарольд кивнув.

– Тоді пропоную тобі покінчити з ним якомога швидше, – Чанг обернувся до дверей:

– Альбані!

Майк знов зайшов до кабінету:

– Слухаю, містере Чанг?

– Хлопець хоч і незграбний, зате з холодним серцем. Що швидше його перше Полювання буде позаду, то краще. Не грайся з Жертвою. Йди і вбивай його якнайшвидше. Більше я нічого не казатиму. Щасти вам!

Вони пішли. Альбані, поки вони збирали своє причандалля, перш ніж залишити тир, весь час про щось напружено думав.

– Далі що? – урвав його роздуми Гарольд.

– Спочатку я дізнаюся, де перебуває Лувейн. А тоді ти його вбиваєш.

– Настільки просто?

– Дай Боже, щоб так воно й було.

30

– Ну, то як твій новий клієнт? – запитала Тереза, коли він повернувся з тренувального центру. Вона взяла собі за правило цікавитися чоловіковими справами, коли він увечері повертався додому, аби дати йому можливість трохи похизуватися й приглушити докори сумління за те, що він повсякчас ставить під удар обидва їхні життя. Цієї давньої жіночої мудрості навчила її мати.

– Він дуже зібраний, – відповів Альбані, – і твердо знає, чого хоче.

– Але як він стріляє?

Альбані трохи напружився:

– В нього гостре око, й рука не сіпається, коли натискає на гачок. Хоча йому бракує досвіду. За півроку він став би найкращим стрільцем у місті.

– В нього швидка реакція?

– Не дуже, поки що. Але через якийсь час...

– Майку, – із зростаючою тривогою в серці сказала Тереза, – в нього нема часу. Він повинен полювати тепер.

Альбані кивнув, пішов до холодильника Й узяв бляшанку пива. Повернувся, сопучи, до вітальні. Зараз Тереза вже напевне знала, що щось негаразд, що він щось від неї приховує.

Вона відклала плетіння і промовила:

– Ти знайшов іще одного клієнта-невдаху. Так чи ні, Мікеланджело?

– Зовсім ні, Терезо. Хлопець для цього просто створений.

– Для чого?

– Кожен для чогось народжується, – сказав Альбані. – Є природжені художники і природжені автомеханіки. Природжені лісоруби і природжені плавці. Природжені Наводчики, як я. От що я маю на увазі, коли кажу, що він для цього створений.

– Створений бути Мисливцем?

– Навіть більше, Терезо. Я більше ніж певен, що Гарольд – природжений вбивця.

– Хіба ж не всі Мисливці є вбивцями? – здивувалася Тереза.

– Всі вони вбивають, це так. Однак від того не стають убивцями Справжніми. Більшість із них граються, наче діти, навіть якщо в них і справжні кулі. Пах-пах, ти мертвий. А от Гарольд… Ні, він не грає. Він цілком серйозний молодий убивця, і далеко піде. І то не лише моя думка. Чанг спостерігав, як він стріляє. І побачив у ньому потенціал, якого ще ніхто, крім нас із ним, не помітив.

– Ну що ж, рада чути, що він має хоч якийсь шанс, ти – його Наводчик, отже…

– Усі, крім нас із Чангом, вважають його просто блазнем.

– Можу собі уявити, – погодилася Тереза.

– Букмекери проти нього ставлять двадцять до одного. Ти коли про що подібне чула?

Тереза стривожилася. Вона відчула, що зараз станеться щось лихе.

– Тут такий шанс! Я поставив на Гарольда, тим більше, що й Чанг зі мною згоден.

Тереза підвелася, впустивши плетіння додолу:

– Поставив? Але ж, Майку, в нас немає грошей. Тільки не кажи, що букмекери почали давати в кредит!

На обличчі Альбані відбилося збентеження:

– Та, зрозуміло ж, ні. Я заставив будинок.

– Не може бути цього. Майку! То ж усе, що ми маємо.

– Слухай, що я за Наводчик, коли не можу поставити на власного клієнта? Я б однаково не міг виконати "Зобов'язання про азартні ігри", без ризику порушити "Акт фінансової нерозважливості".

– Майку, не слід було заставляти будинок. Якщо Гарольд програє, це означатиме рабство для нас обох. Ти знаєш, спати на вулицях не дозволяється урядом.

– Але ж Гарольд переможе. Я певен. Я зроду ні за що так не ручився. Отож через те І спалив усі мости. Так би мовити.

– Майку, краще б ти порадився перше зі мною.

Альбані тяжко зітхнув:

– Річ у тім, Терезо, що я побився об заклад ще на десять тисяч доларів із букмекером Товстим Фредді, заставивши як рухоме майно тебе. Хоч ти йому, звісно, ніколи не дістанешся. Бо Гарольд...

– Я правильно почула? – так само продовжуючи стояти, запитали Тереза. – Ти й справді підписав Товстому Фредді закладну на мене, аби піти на парі заради цього одоробла – твого клієнта?

– Авжеж, саме так я і вчинив. Якщо Гарольд не переможе, на мене чекав рабство і, можливо, праця на свинарні. А ти залишишся в Товстого Фредді, що не так уже й погано, якщо розважити. Отож не кажи, що я про тебе не піклуюсь

– О, Альбані, – простогнала Тереза.

– Не хвилюйся, він виграє.

Тереза оволоділа собою. її раптом осяяло, що робити. Якщо Гарольд програє, вона вб'є свого чоловіка, звільнивши таким чином від недостойної його брудної роботи на свинарні. Як на неї, Товстий Фредді був не такий уже й потворний, якщо не зважати на вираз його обличчя. Крім того, казали, що він дуже добре забезпечує своїх утриманок.

– Гаразд, – сказала вона. – Тобі краще знати. Сподіваюся, все вийде по-твоєму.

І пішла на кухню по вечерю.

– Інакше й бути не може, – промовив Альбані, вже вкотре подумки вітаючи себе з тим, що зміг таки вибрати розумну дружину. Будь-яка інша лаяла б його на чім світ стоїть, що він прозакладав її заради якогось невідомого і невипробуваного Мисливця. Тільки не Тереза.На кухні Тереза накладала вечерю – біфойди під гострим псевдотоматним соусом, улюблена страва Альбані. Як дивно, міркувала вона, що незабаром їй, можливо, доведеться готувати для Товстого Фредді. За словами однієї з приятельок, Товстий Фредді ненавидів біфойди у будь-якому вигляді. Він полюбляв відбивні з штучної телятини або свинини. Якщо Гарольд не переможе, вона, може, ніколи вже не готуватиме біфойди. Дивна річ життя.

31

Нора, з ногами всівшись на підвіконня, дивилася на вулицю. Зараз вона була надзвичайно гарна: світло підкреслювало красу її правильних рис і поблискувало на світлому кучерявому волоссі.

– Гарольде, – промовила вона через якийсь час, – як звалася та комуна?

– Яка?

– Та, що ти мені про неї розповідав. До неї ще збирався Малюк з Кетскіла.

– А-а. Здається, він казав Ла Іспанідад. Біля озера Окіхобі.

– Там добре? Як він розповідав?

– За його словами, непогано. А чого ти питаєш?

– Як ти гадаєш, а ми могли б жити в такому місці?

Гарольд засміявся;

– Комуна – то лише назва для ферми. З мене такої праці досить.

– Але ж там все буде інакше. Всі там працюють разом, діляться всім.

– І співають іспанські пісні? Чорт забирай, Норо, з якого боку не глянеш, то однаково сільгоспроботи.

– А ти з ними покінчив назавжди?

– Мені подобається тут. До міського життя не так уже й важко звикнути. Ти що, Норо, зібралася до іспанської комуни у Флориді?

Вона похитала головою і піднялася з підвіконня:

– Я просто трохи пофантазувала. Мені на Есмеральді теж подобається. Особливо тепер, після твого приїзду.

– Приємно це від тебе чути, Норо, – сказав Гарольд.

Джекінс із дядьком Езрою обідали в окремому кабінеті Мисливського Клубу. Вони їли натуральні, а не штучні продукти, які по всьому світі вироблялися фабриками харчових концентратів. Джекінс не те щоб любила натуральну їжу – в університеті вона жила на самих зербургерах, позбавлених будь-яких калорій та вуглеводів. Проте вона знала, що натуральні продукти – дорогі, тому й вирішила примусити себе до них звикнути. В університеті її вчили, що смак до дорогих речей можна виховати, варто лиш постаратись як слід.

Вони сиділи на даху найвищого в Есмеральді двадцятиодноповерхового будинку, звідки відкривалася чудова панорама всього острова.

На стіні перед їхніми очима був велетенський екран, транслювали "Мисливське Шоу". В кадрі з'явилося залите кров'ю перехрестя, на якому з'юрмився натовп цікавих, що розглядали безформне тіло; воно лежало долі в калюжі крові, яка час від часу ставала на екрані яскраво-зеленою, бо на якість відтворення монітором кольорів впливали атмосферні перешкоди. Звучав голос за кадром: "Привіт, говорить Гордон Філакіс, я зроблю огляд основних мисливських подій дня. Сьогодні вранці Лютеру Фабіусу Кінгу з Берліна, Західна Німеччина, було зараховане чисте Вбивство Біффа Едмонсона з Калгарі, Канада. Якщо мене слухає хтось із Біффових родичів чи знайомих, повідомляю: він помер блискавично, як того й прагнув. Ал Мак-Тагтарт з Бойза, штат Айдахо, що має на своєму рахунку три Вбивства, переміг Ернана Ібаньєса, колишнього п'ятикратного переможця з Буенос-Айреса. Крім того, Ал Сміт з Лансінга, штат Мічіган, щойно підстрелив Едварда Гріга з Оага, Гавайї, але був оштрафований на десять очок, бо його автомат, зіпсувавшись, поранив кількох перехожих. Якщо, Еде, так піде і далі, тобі ніколи не стати Мисливцем року...

А зараз не про такі значні події: Максвела Сантіні, офіціанта готелю "Надзвичайні подвиги", було вбито на порозі номера містера

В.С.Міккльстона з Лондона, Англія; тримаючи в руках тацю з їжею, він відкрив двері і одержав ніж у груди. Міккльстон виправдовується тим, що Сантіні не постукав, перше ніж зайти, отож і став випадково мішенню його старого стилета. Профспілка членом якої був Сантіні, наполягала, що то було зроблено навмисне – сандвічі запізнилися майже на годину, – і передала справу в суд. Рішенням суду, який відбувся сьогодні ж, Мисливця було виправдано з таким формулюванням: "Чого варте життя якогось там офіціанта?".

Джекінс простягла руку й вимкнула телевізор, бо їй уже набридли світло й голосні звуки "Мисливського Шоу".

– Весь цей неперевершений гумор діє мені на нерви, – промовила вона. – І Лувейнові так само.

– Га? – сказав дядько Езра, користуючись тим беззмістовним вигуком, який так часто вживало літнє населення Есмеральди. – В нього все гаразд, чи не так?

– Мабуть, бо ще нічого не трапилося. Смішно, як то комп'ютер вибрав таку комбінацію. Те, що вони виступають один проти одного, випадковість, правда?

Езра всміхнувся й підморгнув.

– Дядьку, чи не ти приклав руку до того, щоб їх спарувати?

– Нічого я не робив, – відповів Езра. – Я тільки попросив Мисливський комп'ютер зробити мені невеличку послугу. А він уже знає, з якого боку живлення одержує, скажемо так.

– Я гадала, що з комп'ютером домовитися неможливо.

– Можна, якщо в нього введено нову спеціальну програму.

– Ти обдурив комп'ютер, аби Лувейновим супротивником став Гарольд! Ти старий злий дідуган!

Езра засяяв. Йому подобалося, коли гарні молоді дівчатка називали його злим старим дідуганом.

– Так, я зробив це на прохання Лувейна. Хлопцеві потрібно легке вбивство, аби знов повірити в свої сили. Він був дуже, дуже добрий Мисливець, Джекінс. Довгий час місто не бачило такого класного вбивці. І якщо йому трохи допомогти, він знову їм стане.

– Те, що ти вчинив – обман, – сказала Джекінс.

– Хіба заради сім'ї не варто піти на маленьку хитрість?

До Лувейнового помешкання Джекінс повернулася в глибоких роздумах до чого вона зовсім не звикла. Вона опинилася перед дилемою. Дівчина не була певна, що обман, навіть на користь сім'ї, був допустимий. Особливо коли його результатом мала стати смерть Гарольда, хлопця, який їй досить-таки подобався і якому вона вже вирішила призначити побачення, як тільки знайде шлях підштовхнути його до того, щоб він її про це попросив.

Що більше вона розмірковувала, то гіршим той обман здавався, хоча вона й не могла точно визначити, чому. Найголовнішим питанням було: що слід робити? Відповіді не було, і це її страшенно гнітило. Вона надумала була підкинути вгору монетку, а тоді вирішила відкласти питання й випила снодійного.

33

В своїй новій квартирі Гарольд саме збирався подрімати, коли залунав телефонний дзвінок. Дзвонив Альбані.

– Гарольде? Ти мені терміново потрібен.

– Що сталося?

– Дещо важливе. Швидше приїзди. Не забудь пістолет, – сказав Альбані і поклав слухавку.

Гарольд іще не роздягався. Отож йому лишалося тільки взутися й перевірити набої. Свого "Сміта і Вессона" він, на вимогу Альбані, вже косив до зброяра. Той замінив ствол, мушку, усі рухомі частини. Пострілявши для проби, Гарольд мусив визнати, що після цього пістолет став куди кращий. Та що найголовніше, відчувати його в руці було так само приємно, як і до того.

Коли він приїхав до Альбані, Тереза провела його до підвалу. Тут розташовувалася Майнова контора. По всіх стінах були розвішані детальні карти Есмеральди й усього острова. На одному з столів стояв любительський радіоприймач, а за ним цілий комутатор з гніздами для кількох пар навушників. На робочому столі Альбані стояла невеличка бронзова копія Роденового "Мислителя". То була славнозвісна нагорода "Наводчику року". Але їй вже йшов п'ятий рік, бо одержав її Альбані ще за життя великого Санчеса.

Альбані жував одну з мініатюрних Терезиних піц і розмовляв по телефону. Він махнув Гарольдові, щоб той сідав. Відсунувши купу журналів "Убивця", хлопець сів.

– Так, – казав Альбані. – Так, чую... Так... Так...

– Ви не проти невеличкої піци? – звернулася до Гарольда Тереза.

– Не відмовлюся, пані.

– В мене є з анчоусами і з солодким перцем. Вам яку?

– На ваш смак, – відповів Гарольд, так що стало ясно, що він не відмовиться від обох.

Тереза поклала йому по дві з кожною начинкою і налила склянку пива.

– Пиво прибери, – сказав Альбані – В нього режим. – А тоді знов у слухавку: – Так… так…

– Справді дуже смачні, – похвалив Терезу Гарольд.

– Ще мамин рецепт. З Сицилії.

– Гаразд, – закінчував Альбані. – Ми їдемо. Наступний зв'язок – по п'ятому каналу.

Повісивши слухавку, звернувся до Гарольда:

– Здається, я його впіймав.

– Лувейна?

– Про кого б іншого я говорив, дурнику? Так Лувейна, величного, як життя, і такого ж сонливого. Він подався до одного бару в Латинському кварталі, зветься це місце "Легка гримаса", і замовив подвійну порцію полуничного коктейлю "Дайкірі". Там він беззахисний, і ми на місці вкладемо цього сопляка.

– Що, прямо зараз?

– Та не наступного ж четверга, дідько його візьми! Пістолет з тобою? Зарядив? Дай подивлюся.

– Краще ходімо, – запротестував Гарольд.

– Я твій Наводчик і повинен усе перевіряти. – Він оглянув Гарольдів пістолет і віддав назад. – Гаразд, вирушаємо.

– А чому це раптом він там сидить? – поцікавився Гарольд. – Він що, іще не одержав повідомлення комп'ютера?

– Не варто на те сподіватися. Але такі випадки траплялися.

– Мені здається, нечесно полювати на нього, коли він навіть не здогадуватиметься, що на нього полюють.

– Все дуже чесно. Поясню пізніше, – він зняв зі стіни потужну мисливську рушницю із снайперським прицілом, перевірив, чи вона заряджена, й засунув її в сумку з іншою зброєю.

– А це навіщо? – здивувався Гарольд.

– Можливо, Господь своєю безмежною милістю дозволить нам зробити добрий постріл з відстані, недосяжної для пістолета.

– Мікеланджело, – промовила Тереза, – не блюзнуй.

– Хто блюзнує, я? Я молюся. Ходімо, Гарольде, він не сидітиме там вічно, навіть якщо й замовив подвійний "Дайкірі" з льодом.

Величезна скляна вітрина бару виходила на самісінький пішохід. Альбані, поруч з яким стояв Гарольд, уважно вивчав її крізь потужний бінокль, сховавшись у тіні біля входу в інший бар на протилежному боці вулиці.

– Він, – сказав Альбані. – Дивися сам.

Гарольд узяв бінокль і побачив довгоносе Лувейнове обличчя, що схилилося над величезною склянкою якогось яскравого кольору напою.

– Ти молодець, – сказав Гарольд, – що прихопив рушницю. Стрілятиму просто крізь вітрину.

– Забудь про це. Вона куленепробивна. Подивися ліворуч. Бічні двері відчинені. Обійдеш квартал і зайдеш з іншого боку. Опинишся в нього за спиною. Біля поштової скриньки якраз зручне місце: стрілятимеш через відчинені двері бару. Не витягай до останньої хвилини пістолет. Нам не потрібні глядачі, які зіпсують всю виставу своїми вигуками. Зрозуміло?

– Зрозуміло.

– Іди й стріляй.

На хвилину Гарольд завмер, так що Альбані подумав був, що його взагалі правцем поставило. Цього лише не вистачало: Мисливець-новачок, що боїться стріляти. Справді-таки було краще попросити гроші наперед.

Але Гарольд швидко кивнув й вислизнув на вулицю. Альбані дививсь йому вслід, і у його грудях піднімалось якесь невиразне почуття. Цей хлопець не підведе.

Лувейн не міг збагнути, навіщо то він замовив подвійний полуничний "Дайкірі" з льодом. Мабуть тому, що склянка мала тоді бути досить велика й яскрава, аби навіть такий дурнуватий Наводчик як Альбані з своїми помічниками помітили його. Зробив ковток. Як завжди, надто солодке. Здригнувся, коли у вусі, де був схований мініатюрний приймач, тріснуло. То був Сузер, який спостерігав за вулицею з даху.

– З'явилися, – повідомив він. – Альбані з Ердманом. Вони у дверях бару навпроти. Розробляють план наближення.

– Ой, коли б уже швидше, – ледь чутно промовив Лувейн у схований у роті мікрофон. – У мене вже голова болить від цього пійла.

– Едман виходить, – провадив Сузер. – Повертав за ріг, як я й передбачав. Ти готовий?

Лувейн кивнув, а тоді згадав, що Сузер не бачить його крізь п'ять поверхів сталі й бетону.

– Так, готовий.

– Як дзеркало?

– Все гаразд.

Над головою Лувейна було заздалегідь повішене Сузером на стіну телескопічне дзеркало. Завдяки йому Лувейн міг бачити вулицю, якою йтиме Гарольд. У руці він тримав невеличкий передавач, замаскований під пачку сигарет, який приведе в дію зброю, що її Сузер заховав у поштову скриньку. Лувейн мав натиснути кнопку передавача, щойно Гарольд з'явиться в дзеркалі. Подвійний вибух з відстані десяти футів довершить справу.

План був дуже добрий, особливо, коли роздивитися ближче, і їм пощастило, що Альбані на нього купився. Лувейн лише дуже сподівався, що біля поштової скриньки нікого більше не буде, коли Гарольд одержуватиме йому належне. Дядечкові Езрі довелося помучитися, аби все влаштувати, коли Лувейн під час одного з попередніх Полювань кинув у свою жертву ручну гранату в переповненому універмазі, вбивши, крім неї ще кілька чоловік. Іронія долі, але трапилося це біля відділу, де продавалися бронежилети.

– Він повертає за ріг, – повідомив Сузер. – Приготуйся, він за десять футів від скриньки, він...

– Що? – запитав Лувейн. – Що сталося?

– Він зупинився.

– Що ти маєш на увазі, "зупинився"? Він не може зупинитися. Що там відбувається?

– Він із кимось розмовляє. О Господи?

– В чім справа? З ким він балакає?

– Із тим триклятим Гордоном Філакісом!

34

Мисливський Світ мав сім телевізійних каналів. По шести з них по супутниковому зв'язку ішли передачі з Сполучених Штатів. Сьомий, повністю присвячений щоденним подіям Полювання, мав назву "Мисливського Шоу" і вів його відомий усім конферансьє Гордон Філакіс.

Філакіс мав засмагле квадратове обличчя з важкою нижньою щелепою й стрижене під машинку волосся. Мова його лилася бурхливим потоком, йому ніколи не бракувало слів, навіть якщо й казати було особливо нічого, що найчастіше й траплялося, як у будь-якій передачі з прямим ефіром.

"Привіт, друзі, Гордон Філакіс з своєю передачею "Мисливське Шоу" вітають вас із самого серця Столиці Вбивць, доброї старої Есмеральди в Карибському морі. Так, друзі, це дружня пряма передача місцевого телебачення про вбивства, що транслюється на весь світ. Це програма, трансляцію якої деякі з урядів намагалися заборонити в своїх країнах, вважаючи, що вас, друзі, слід оберігати від показу справжнього, реального вбивства в житті і що вам вистачить фальшивих кримінальних кінострічок, які продовжують продукуватися вашими студіями. Однак, я

знімаю перед вами капелюха, ви їм цього не дозволили. Коли вони намагалися нас заборонити, ви купували касети з нашими записами з-під поли, бо чудово знали: у сценах насильства нема нічого жахливого, коли вони відбуваються між дорослими людьми, які йшли на нього свідомо.

Отож іще раз, леді і джентльмени, наша зйомочна група зараз простує вулицями Есмеральди, аби узяти для вас кілька інтерв'ю у Мисливців, що в даний мент беруть участь у Полюванні, і донести до вас усі страхи й жахи чудового світу насильства.

– Пробачте, пане, ваш значок свідчить, що ви Мисливець. В руках у вас "сміт і вессон", чи не так?

– Що? Авжеж! Перепрошую, але...

– Скільки Полювань на вашому рахунку, містере...

– Ердман, Гарольд Ердман. Це – перше.

– О, Мисливець-новачок! Як вам подобається, друзі? Звідки ти, Гарольде?

– Слухайте, – урвав його Гарольд, – іншим часом я б із задоволенням з вами поговорив, однак зараз...

Філакіс розуміюче посміхнувся:

– Що трапилося, в тебе що, від страху живіт крутить, або, як ми кажемо, Мисливська блювота напала?

– Ні, зовсім ні.

– Тоді скажи ж нам, у чім річ. Всі ми тут прості люди, і все зрозуміємо, що б там не було. В тебе побачення з якоюсь маленькою вертихвісткою?

– Гаразд, якщо це вам так цікаво, я саме збирався декого вбити.

– О, ти полюєш! Треба ж було одразу так і сказати! Мабуть, зараз уже трохи запізно. Не турбуйся, пришиєш свою Жертву пізніше. Ти не сердишся на нас за це, Гарольде, правда ж?

Гарольд похмуро всміхнувся.

– Може, воно й на краще. Знаєте, щось мені сьогоднішній мій план не дуже подобався.

Філакіс урочисто кивнув.

– Мисливський інстинкт. У всіх добрих Мисливців він є. Хто твій Наводчик, Гарольде?

– Майк Альбані.

– Знаємо-знаємо цього всіма шанованого представника старої гвардії. Донедавна йому не щастило, але ти повністю зміниш ситуацію, чи це так?

– Зроблю все від мене залежне.

– Слухай, Гарольде, мені трохи незручно, що через мене ти, можливо, втратив шанс для доброго Вбивства. Отож я хочу загладити провину. Ти вже вечеряв?

Гарольд іще не їв.

– Прекрасно! А що як ми запросимо тебе на якийсь час стати оглядачем у програмі "Ресторан Мисливського Світу"? Ходімо зараз же. Тобі подадуть найкращу на весь острів вечерю, і, сподіваюся, ми ще й посміємося трохи.

Філакіс узяв Гарольда під руку й повів вулицею, а слідом за ним рушили теле— і звукооператори, а також обов'язкова юрба людей, які сподівалися якось влізти перед камеру, аби потім побачити себе у телевізійному випуску новин.

Незабаром вони підійшли до ресторану "Вранішня роса". Філакіс, Гарольд, оператори, освітлювачі, необхідні за сценарієм дівчата, асистенти режисера, підсобні робочі з'юрмилися у вестибюлі, де їх зустріли чудові пахощі й маленький чоловічок із стривоженими очима в білому смокінгу.

– О, привіт, Гордоне! – вигукнув він.

– Привіт, Томе, – відповів Філакіс. – Сьогодні ввечері ми вирішили завітати до твого ресторану.

– Господи, Боже мій!

– Я привів із собою гостя-оглядача. Познайомся, Томе, з містером Гарольдом Ердманом, який недавно прибув на сонячний острів, став повноправним Мисливцем і твоїм гостем на сьогоднішній вечір. Гародьде, все, що від тебе вимагається – їсти й ділитися з нами своїми враженнями про страви.

Том провів Гарольда до столика, і освітлювачі почали встановлювати софіти. Офіціанти розклали срібні ножі й виделки, принесли серветки.. Подали пляшку невідкоркованого червоного вина із справжньою французькою етикеткою і розлили по бокалах. Гарольд підніс бокал до губів, покуштував задумливо, проковтнув.

– Ну, Гарольде? – поцікавився Філакіс. – Як тобі? – І підморгнув.

Гарольд зрозумів. У житті людини іноді час, коли інтуїція допомагає їй притлумити добропорядність і чесність, які обмежувала її дії змалечку.

Так що Гарольд зорієнтувався і відповів:

– Що ж. непогано...

Філакіс подарував йому промовистий погляд, що мав означати: "А ну, покажи їм?"

– ...для миття підлоги, звичайно.

А тоді пішло-поїхало.

Одну по одній він висміював усі страви, заздалегідь гарячково підшукуючи порівняння і будь-що намагаючись не видаватися селюком. Деякі з його грубих дотепів були не такі вже й погані, приміром, суп із зеленої черепахи він назвав гнилим болотом.

Філакіс трохи зняв напруження, почавши вставляти вряди-годи і своє слово, ганячи інтер'єр, офіціантів, обслуговування, оркестр, самого власника ресторану. його дружину і навіть власникового кокер-спанієля.

Поки це транслювалося в програмі "Мисливське Шоу", Задираки – четвірка м'язистих чоловіків у купальниках – трощили все навкруги бейсбольними бітами, не чіпаючи лише кутка, в якому Гарольд доїдав "Креп Сюзетт", який він назвав холодним солодким супом, налитим на тонкий млинець, смачним хіба що для свиней.

А коли під кінець він виплюнув каву, з усіх боків залунали оплески.

Нарешті, коли нічого, що можна було б з'їсти або споганити, не лишилося, Гордон Філакіс ніжно обійняв Тома за плечі й назвав його своєю людиною. Безумовно, студія відшкодує збитки. А за чуйне ставлення до всього, що відбулося, Філакіс подарував Томові квиток у ложу на Мисливські Ігри.

– І тобі, Гарольде, теж спасибі, – промовив він. – Ти теж своя людина, розумієш усе з півслова. Дуже сподіваюся незабаром побачитися знов і, можливо, почути про твоє перше Вбивство.

35

Повернувшись додому, Альбані роздратовано кинув на стілець своє верблюже пальто. Не відриваючи погляду від телевізора, Тереза запитала: – Ну. як справи сьогодні?

– Катастрофічно. Жертва вже могла вважати себе мертвою, коли раптом вперся той бісовий Гордон Філакіс із своїм "Мисливським Шоу" і став брати в Герольда інтерв'ю. Вся робоча нанівець.

– Не гарячкуй, любий. Прикінчите його наступною разу.

– Маю надію. Однак на той раз то може бути не так легко.

– А як тримався Гарольд?

– Чудово. Гадаю, хоч одне гарне Вбивство в нього та вийде. Сподіваюся. Нам так потрібне саме гарне.

– А чи стане нам від того легше? – сумно поцікавилася Тереза.

– Якщо відверто, то це може дуже мені допомогти. Надто багато людей зараз слідкують за моїми "успіхами". Ходять чутки – і не запевняй мене в протилежному! – що в мене тепер депресія.

– Як вони сміють! – обурено вигукнула Тереза.

– Вони наводять останні мої невдалі засідки як приклади нерозважливості й нездатності доладно організувати справу.

– Ну. бачиш, тут вони де в чому мають рацію... Згадай хоча б Джеффріса.

Альбані скривився.

– Або попереднього твого клієнта, як там його?

– Антонеллі. О Господи, не нагадуй мені про них, – Альбані скинув жакет і послабив вузол краватки. – Антонеллі. По-справжньому щедрий чоловік. Я захотів йому віддячити. Якнайчіткіше все спланував для його Вбивства. Жертвою була шістнадцятилітня дівчинка, можна собі таке уявити? Незайманка! До того ж, вона полювала вперше.

– Тепер такі діти пішли... – промовила Тереза.

– Все сталося так просто. Антонеллі загнав її в куток. Все, що йому лишилося зробити – натиснути гачок. Однак він, сибарит чортів, не квапився. Подумки вже бачив її мертвою і смакував Убивство. Дівча, правда, було майже голе. Антонеллі гадав, що він у повній безпеці. Ніякої ж зброї видно не було. А вона саме на це й розраховувала. Миттєвої затримки їй вистачило, аби вистрелити спеціальною волосяною сіткою і задушити його.

– Не уявляю, як вона одержала дозвіл на таку зброю? – зауважила Тереза.

– То вже неістотно. Головне, що я не врахував такої можливості. Ще одна пляма з'явилася на моїй репутації. Гадаєш, я справді кочуся вниз, Терезо?

– Це не твоя провина. Краще думай про справи. Оцей Гарольд, має він хоч якийсь шанс?

– Хто його знає. Мені яке діло! – зробив театральний жест Альбані. – Ні, шансів у нього аніяких. Але треба, щоб він переміг. Доведеться якось це влаштувати. Від того залежатиме моє майбутнє. Хіба ж то не важливіше, ніж чиєсь там дурне життя?

– Повністю з тобою згодна, любий. Але ти щось обов'язково придумаєш. А зараз ходімо вечеряти.

36

У себе вдома Лувейн довго й напружено міркував. Було страшенно прикро, що він втратив таку нагоду підстрелити Гарольда. Забігла Джекінс, лиш глянула, як він зігнувся над робочим столом, перевдяглася і знов пішла. Лувейн самотужки приготував легеньку вечерю: тости із шматочками варених омарів.

Пізніше до нього зазирнув Сузер, налив собі склянку, сів на розкладний хромовий стілець із шкіряним сидінням і став чекати, коли Лувейн зверне на нього увагу.

Нарешті Мисливець поворухнувся. Підвівся, підійшов до письмового столу, знайшов записник, погортав, натрапив на потрібне і, випнувши губи, кивнув.

– Сузере, – покликав Наводчика.

– Що, босе?

– Ти ж знайомий з Гортоном Футом, правда?

– Авжеж.

– Де його знайти, не знаєш? Я маю на увазі зараз.

– Можливо, він у барі Кленсі, що біля Трокадеро, п'є і сам себе жаліє. – Треба, щоб ти пішов і привів його до мене. Негайно.

– Гаразд, босе. Але ж вам відомо, що з тим Футом краще не зв'язуватись. Крім того, він – чи не найбільший ваш ворог на всьому острові.

– Що робить його кандидатуру бездоганною.

– Ясно, сказав Сузер. Насправді він нічого не второпав, однак питати було марно. Бос волів не розкривати своїх маленьких таємниць.

Він попрямував до дверей.

– О, ще одне, – затримав його Лувейн.

Сузер зупинився.

– Так, босе.

– По дорозі накажи швейцару заправити машину . "Мерседес", а не "б'юїк".

Сузер хотів був поцікавитися новим планом, однак передумав. Лувейн, коли захоче, сам розповість. І вийшов з кімнати.

Протягом наступної години Лувейн не відходив до телефону, обдзвонюючи всіх своїх друзів у місті. Через годину, ледве він встиг договорити з останнім, з'явився Фут.

Він був маленький на зріст, років йому було десь під сорок, обличчя мав темне й зморшкувате. Вдягнений був у білий засмальцьований костюм, на голові – капелюх з вузькими крисами, на ногах – відкриті сандалі.

– Сідай. – запропонував йому Лувейн, – Наливай, що хочеш. Ти, мабуть, дивуєшся, чого я тебе запросив.

– Тільки тому я й приїхав, – сказав Фут. І налив собі найкращого Лувейнового бурбону.

– Знаю, ти мене ненавидиш. Вважаєш, що я вбив твого брата нечесно, так?

– А що? Хіба ні?

– Між нами, – сказав Лувейн, – так воно й було.

Фут не одразу знайшовся, що відповісти. Спочатку кивнув, а тоді промовив:

– Ну що ж, так я й гадав.

Він прагнув розсердитися і не міг.

– Наскільки я пригадую, ти не дуже його любив, – вів далі Лувейн.

– Я ненавидів того сучого сина й бажав йому смерті! – збуджено вигукнув Фут. – Але то не твоє діло. Я нікому не дозволю знищувати членів моєї сім'ї безкарно. Як це має виглядати, по-твоєму?

– Гаразд, – урвав його промову Лувейн. – Я запросив тебе сюди, аби помиритися.

– І яким же чином? – глузливо чмихнув Фут.

– Вдовольнивши дві твої найбільші пристрасті.

– Які саме?

– Ну, перша – гроші.

– Гроші, – мрійливо повторив Фут, відчуваючи, що в нього аж серце від цього слова мліє. – Ти хочеш запропонувати мені гроші? – Обличчя його було вже не таким похмурим.

– Звісно ж, ні, – відповів Лувейн. – Для тебе то було б принизливо.

– Мабуть що так, – сумно погодився Фут.

– Я пропоную тобі їх заробити.

– О, – тільки й вимовив ошелешений Фут.

– Однак працюючи на мене, ти задовольнив би свою другу найбільшу пристрасть?

– Котру?

– Зрадництво.

Фут відкинувся на спинку стільця. Врешті-решт, життя – не така вже й безнадійна річ. Бувають дні, коли доля починає тобі усміхатися, й успіх приходить звідти, звідки ти його зовсім не чекав.

– Добре ж ти мене вивчив! – промовив він.

– Зрада тобі конче необхідна, чи не так? Без неї тобі світ немилий. Наче чогось не вистачає.

– Ти бач, який психолог! Мій психоаналітик справді каже, що для збереження душевної рівноваги мені треба постійно когось зраджувати. Він ще порадив вбивство, але то не для мене: на цьому поприщі мене й самого можуть вбити. Хай ніхто не ображається, однак кожному своє.

– А ніхто й не ображається, – сказав Лувейн. – Пропоную тобі п'ять тисяч за послугу, від якої ти й сам одержиш величезне задоволення.

– Десять, – заперечив Фут, – і я втішатимуся ще більше.

– Зупинимося на семи з половиною, бо ми давні друзі, незважаючи на всю ворожнечу. Га?

– Згода. Кого я маю зрадити? Чи він не один?

– Одного з своїх давніх друзів, Мікеланджело Альбані.

– Альбані! Але ж ми дійсно дуже близькі. Зрадити його було б справжнім свинством.

– Ну то й що? Зрада в цьому й полягає, хіба ні?

– Мабуть що так. Ти, Лувейне, наче наскрізь бачиш.

Той скромно стенув плечима й розповів, про що йдеться.

Фут весь час кивав на знак згоди, але в останню мить у нього прокинулося сумління:

– Для Альбані то буде повний крах. Він збанкрутує, якщо програє й тепер. Знаєш, що то означає?

– Дозволь нагадати, що в протилежному випадку, якщо Гарольд, його клієнт, мене вб'є, Альбані одержить і винагороду, і рекламу, яка зараз йому така необхідна. Якщо чесно, яке тобі діло до того, чи стане Альбані банкрутом?

Фут поміркував.

– Правду мовити, якщо Альбані як державний раб забереться з міста, я зможу розраховувати на прихильність Терези. Ти бачив її, Лувейне? Хитрун, він не випускає її з дому. Вона така гарненька...

Нетерпляче махнувши випещеною рукою, Лувейн урвав його:

– Ми тут не про залицяння зібралися говорити. Обговорюються гроші та зрада.

– Що ж, я до твоїх послуг. Як я маю діяти?

Лувейн наблизився до стіни, де в срібних рамках під склом висіли всі його нагороди й призи. Зняв одну, вийняв з-під скла папірець, простиг його Футові й повісив рамку на місце.

– Ти знаєш, що це, правда?

– Картка Зради. Зроду не тримав її в руках, але як вона виглядає, мені відомо.

– Слухай уважно. От що від тебе вимагається...

37

Наступного ранку Альбані з власних джерел дізнався, що Лувейн з кількома найближчими друзями вирушив на своєму броньованому "Мерседесі" за місто, аби в себе на віллі влаштувати вечірку напередодні Сатурналій. Альбані набрав номер "Служби інформації для Наводчиків", щоб звідти прислали посильного з планом вілли і картою місцевості.

Він саме розмірковував, що робити далі, коли задзеленчав телефон, і один з інформаторів Альбані повідомив цікаві новини. За його словами, в одного з його, Альбані, друзів, Гортона Фута, звідкись узялася Картка Зради, і він хоче її продати.

Картка Зради! От чого йому не вистачає.

Він спробував зв'язатися з Футом по телефону, але той вимкнув апарат. Тоді зателефонував кільком його дружкам. Один повідомив, що бачив, як той тинявся зоопарком – похмура постать у довгополому чорному плащі, що був вірною прикметою поганого гумору. Інформатор Альбані сказав, що Фут справляє враження людини, настільки пригніченої, що вона ладна віддатися на поталу левові, мати б лише певність, що звір нею не знехтує. Інший інформатор бачив Фута в Саутсайдських доках, коли той стояв, приклеївшись до швартовної тумби, і дивився на сміття, що гойдалося на воді, явно розмірковуючи, чи не приєднатись до нього.

– Його, начебто, геть прикрутило, – сказав Альбані Гарольду за обідом. – Схоже, що він готується вкоротити собі віку. Тим краще для нас. Нам треба за добру ціну купити в нього Картку.

– Я не розумію, – промовив Гарольд. – Що то за Картка Зради?

– Не знаю, за яким принципом, але Уряд їх іноді випускає. З нею ти можеш будь-кого примусити діяти проти того, кому він відданий. То ключ, що допоможе тобі проникнути на віллу Лувейна непоміченим.

– А тоді?

– Звісно ж, розрахуватися з ним. – Альбані поглянув на годинник. – Вже третя? Треба поспішати, Згідно з моїми даними, Лувейн збирається повернутися до міста завтра вранці, аби приготуватися до Сатурналій. Тобі треба потрапити на віллу сьогодні ввечері, щоб захопити його зненацька. Пропустимо цей шанс – буде ще важче.

– Гаразд, – сказав Гарольд, – Я готовий.

– Спочатку треба знайти Гортона Фута. Розійдемося. Я поїду в Зоопарк, подивлюся, чи він ще там. А ти пошукаєш його в Саутсайдських доках. Як тільки картка буде наша, вирушаємо в путь і кінчаємо з Лувейном.

38

У препоганому настрої Альбані сів за кермо білого "ламборджіні" і вирушив до Зоопарку. Він був не просто пригнічений. Наводчик підозрював, що знов-таки вляпався – все своє майно поставив на невдаху, на ідіота, який так мало знає, що навіть нічого не боїться, і не зможе діяти блискавично, коли випаде нагода. Хоча новачки, як це дивно, досить часто перемагали досвідчених Мисливців. Може, тому, що атмосфера постійного ризику призвичаювала тих до небезпеки. Вони ставали необачні.

Однак Лувейн, усупереч своїй зовнішності, був обережний і винахідливий. Одне з його перших Вбивств було свого роду шедевром.

Перевдягнений хірургом, він застрелив свою Жертву – латиша з сумними очима – в операційній лікарні Сестер Милосердя перше, ніж той встиг, відкинувши біле простирадло, відкрити вогонь із свого двоствольного протеза. Хіба Гарольд сягне колись такого рівня? Не варто, мабуть, сподіватися вишуканого Вбивства від селюка. Та, може, хоч Картка Зради дасть йому хоч якийсь шанс.

Альбані був настільки заклопотаний своїми проблемами, що майже не зважав на дорожні знаки і вів машину автоматично. Він усвідомив свою необачність лише після того, як позад нього залунала сирена. Наводчик загальмував, поліцейська машина також. З неї виліз патрульний у формі кольору хакі, чорних начищених черевиках і сонячних окулярах. На поясі в нього теліпалися дві кобури з "Магнумами" 44.

– Чи не надто повільно ти оце щойно їхав, га? – удавано лагідно поцікавився він. – Хіба не бачив знаку?

– Та бачив: "Небезпечний поворот – збільшити швидкість". Я й збирався це зробити, але нога спорснула з педалі і я натомість загальмував. З ким не буває!

– Я тебе давно примітив, – правив своєї полісмен. – Ти через усе місто проїхав із швидкістю, на десять миль меншою, ніж дозволено. В чім справа, захотілося посміятися над нашими правилами ризикованого дорожнього руху?

– Та ж ні! Я один з найвідчайдушніших водіїв на острові.

Полісмен недовірливо дивився на нього, все це він уже не раз чув. Обійшов кругом білого "ламборджіні", шукаючи вм'ятин. Альбані не пощастило, бо за своєю машиною від доглядав куди краще, ніж було зазвичай на Есмеральді. Отож патрульний побачив, що всі фари й мигалки працюють, а це повністю суперечило Правилам небезпечного водіння.

– Отже, штраф, – вирішив він. – "Відчайдушна Їзда".

Марно Альбані просився, поки полісмен прилаштовував у нього на капоті спеціальну комп'ютеризовану панель. Благав оштрафувати його пізніше, запропонував навіть солідного хабара. Але йому знов не поталанило, бо того дня був Непідкупний Вівторок.

Закінчивши возитися з панеллю, полісмен крізь віконце поглянув на Альбані ще раз, аби пересвідчитись, що прив'язний ремінь не на місці.

– Бажаю успіхів, приятелю, – промовив він. – Оштрафував я тебе лише на десять хвилин, і рух сьогодні не дуже великий.

Полісмен відскочив убік, коли ввімкнувся пристрій на машині Наводчика; до кінця витискаючи акселератор, "ламборджіні" із скреготом рвонув з місця; засмерділо паленою гумою.

Звістка про те, що когось покарали "Відчайдушною Їздою", летить попереду машини. Легкові, вантажівки, автобуси притискаються до пішоходів. Перехожі заскакують у під'їзди або в спеціальні протиавтомобільні укриття. Так сталося й зараз, коли мимо них проносивсь Альбані в своєму розпеченому "ламборджіні".

Він якось зумів звернути ліворуч, аж колеса завищали, на шосе, що вело за місто. Прискорення вдавлювало його в сидіння, коли він намагався маневрувати в потоці машин. На панель поступила нова команда, автомобіль почав вихляти колесами, роблячи по шосе зиґзаґи, з'їхав на поле, а тоді на путівець.

Альбані, наче людина, що змагається з пітоном, пробував викрутити кермо, безперервно тис на гальма і боявся, щоб вони не полетіли взагалі.

Та найголовніше випробування чекало на нього попереду: у сотні ярдів від себе він побачив пробку; машин було так багато, що проїхати було ніде. Він випустив кермо й заплющив очі.

Цієї миті термін покарання вичерпався, і панель-акселератор клацнула, вимкнувшись. Альбані негайно натис кнопку "Парашут" – засіб безпеки, яким були обладнані всі машини на Есмеральді. Він загальмував у кількох футах від забитої транспортом розв'язки.

До Зоопарку він їхав із швидкістю черепахи. Водіям, вцілілим після "Відчайдушної Їзди", належала винагорода – двадцять чотири години неймовірної безпеки, коли вони могли їздити як завгодно повільно. Альбані тепер рухався із швидкістю двадцять миль на годину.

У Зоопарку служитель спочатку надовго замислився, однак, одержавши хрусткий п'ятидоларовий "рецепт" для відновлення пам'яті, згадав, що якийсь схожий на Гортона Фута чоловік досить довго простояв біля клітки з бабуїнами. А півгодини тому поїхав.

39

Альбані мов навіжений помчав до міста, порушуючи правила руху, аби задовольнити найприскіпливішого патрульного. Гарольд тим часом прийшов у порт. Йому сказали, що Фут ошивається в Малліганову салуні "Останній шанс", що був одночасно й нічліжкою. Ця висока вузька будівля розташовувалась неподалік від доків.

– Фут? – перепитав власник салуну. – Невисокий худий чоловік у довгому чорному пальті? Аякже, іноді він сюди заходить. Однак де він зараз, я не знаю.

– Я хотів би його розшукати, – наполягав Гарольд.

– На вашому місці я б пошукав його біля причалу для рибальських суден на розі Лейкхерст і Віанд. Іноді він там наймається важити рибу, коли фабрика штучної свинини зачинена.

Гарольд подався до причалу. Тут стояли великі сейнери з Куби, Гаїті, Багамських островів. Кричали, кружляючи над ними в розпеченому полуденному повітрі, чайки. Гойдалися на приколі невеликі суденця, їхні щогли порипували від вітру. Більшість цих човнів вже прикрашені для святкової ночі, бо Сатурналії наближалися. До них лишилася тільки одна ніч. Напередодні свята пропливатимуть вночі через гавань кораблі, на них – ілюмінація, феєрверки.

Гарольд помітив на причалі старого, вдягненого в якесь лахміття, що сидів на швартовній тумбі й дивився на воду.

– Фут? – перепитав він. – Гортон Фут? Як знаєш, куди зникає ранкова імла, відомо тобі, де шукати сховок його.

– Що? – здивувався Гарольд.

– Кіплінг. Вам конче потрібно знайти Фута?

– Так.

– А варта інформація про нього двадцяти монет?

Гарольд заплатив. Старий повів його задвірками до лабіринту перекручених і переплетених вулиць Есмеральди. Канави тут тхнули помиями, а безплідні шпаки нападали на оскаженілих пацюків, змагаючись за ласі шматочки недоїдків. Згори з балкона долинав жіночий спів – журлива народна пісня, стара як світ, про те, як сумно мити щодня посуд, знаючи, що коханий ніколи до тебе не повернеться.

Городяни – дехто широколиций і неголений, а дехто вузьколобий і похітливий – підпирали спинами двері будинків, тримаючи руки в кишенях, а глиняні люльки – в зубах, наче тільки того й чекали, що з'явиться Гольбейн[14] і почне їх малювати. Запалали газові ліхтарі, навколо кожного виник яскравий світляний німб; архітектори Есмеральди скопіювали їх із старого фільму Лерда Крегара. Скінчилась вечірня молитва, сині сутінки нарешті заступила гомінлива ніч.

– Ото попереду – він, – показав старий і пірнув у бічний провулок.

Гарольд подивився у вказаному напрямку. На тому боці перед яскраво освітленим кафе, яке завдяки дзеркалам видавалося не таким убогим, сидів за крайнім столиком чоловік у чорному плащі і смакував напій, що при наближенні виявився лимонним "Рікі". А поряд із ним, попиваючи "Негроні", сидів не хто інший, як Мікеланджело Альбані.

– Аж ось і ти, Гарольде, – сказав Наводчик, – Сідай, приєднуйся до нас.

– Я сам щойно приїхав. Гортоне, це мій друг, Гарольд Ердман. Йому твоя Картка Зради теж не потрібна.

Альбані кинув на Гарольда промовистий погляд, аби той не здумав суперечити.

– Саме так, – підтвердив Гарольд, притягуючи стілець і сідаючи. – Ваша Картка Зради мені теж не потрібна. – І обернувся до Альбані:

– Що новенького?

– Вдень довелося відбути "Відчайдушну Їзду". Уявляєш? До того ж сьогодні, як на лихо, Непідкупний Вівторок. Ну, не щастить в одному, пощастить у іншому. А ти сьогодні чим займався?

– Давайте, хлопці, давайте, – втрутився Фут. – Гадаєте, я нічого не знаю? А мені, бач, відомо, що ви прагнете купити в мене Картку Зради.

– О, ти як у воду дивишся, – сказав Альбані. – Так, маєш рацію, Футе. Я хочу її купити. Звісно, не зараз. За кілька тижнів, щонайбільше за місяць. Тоді я, мабуть, зможу запропонувати тобі кругленьку суму.

– Я не можу чекати кілька тижнів, – відказав Фут.

– До мене доходили такі чутки, – приязно мовив Альбані.

– Та підозрюю, у вас теж часу обмаль.

Гарольд закашлявся, з головою видаючи себе, але ж у нього не було досвіду Альбані, як тримати себе в руках. Фут, маленький потворний чоловічок з брунатно-червоною родимою плямою, що нагадувала за формою летючу рибу, під лівою пахвою, потер носа.

– Скільки ти за неї хочеш? – запитав Альбані.

– Двісті доларів.

– Домовилися, – погодився Гарольд.

Альбані застережливо глянув на нього, але той уже витяг бумажник.

Відійшовши на квартал від кафе, Альбані промовив; звертаючись до Гарольда:

– Я б збив ціну до п'ятдесяти.

– Так, але було б уже запізно.

Альбані глянув на годинник. І лише тоді зауважив, що день скінчився і вже настала ніч.

– Прокляття! Треба поспішати, якщо ми хочемо дістатися до Лувейнової вілли сьогодні. А ми ж іще навіть не замаскувалися!

40

Джекінс рвучко, аж завищали колеса її червоного спортивного авто, загальмувала перед Лувейновим будинком, коли Есмеральду саме почали оповивати швидкоплинні, однак приємні сутінки. Проте чудовий вечір не впливав на настрій дівчини. Її сині очі аж потемнішали від роздратування. Вона захряснула дверцята машини і подалася до під'їзду так швидко, як тільки їй це дозволяли міні-спідниця й щільний жакет-болеро. Дзвонити не стала. Вставила в замок власний ключ, одержаний від Лувейна ще тоді, коли вони були в кращих стосунках, і зайшла в квартиру.

– Лувейне! – покликала.

Але темні кімнати лишилися німими. Ввімкнувши світло, вона підійшла до шафи з одягом. Зникли Лувейнів замшевий жакет і твідовий капелюх, не було також автомата у вигляді ціпка. Отож, як і казали їй друзі, він поїхав на віллу не те що не запросивши, а навіть не попередивши її. Те, що він полює, його аж ніяк не вибачало. Вона була знайома щонайменше з десятком людей, яких він на сьогоднішню вечірку запросив. А її – ні.

Вона сіла на м'який стілець і запалила сигарету з слабеньким наркотиком. Згадала, що Лувейн казав про Гарольда. З нього вийшла б чудова Жертва, так він говорив.

А тоді, подумати лишень, трапляється так, що Мисливський комп'ютер із тисяч можливих комбінацій вибирає саме ту, яка потрібне

Лувейну. Щось тут не те. І чому він подався на віллу з гуртом друзів, а її не взяв?

Гаразд, сказала вона собі, спробую розібратись. Лувейн поїхав з приятелями на віллу, аби заманити туди Гарольда. Але ж Гарольд разом з отим його Наводчиком Альбані не такі дурні, щоб полізти в цю пастку. Вони не з'являться в тій частині острова, де Лувейна кожен собака знає і всі селяни поважають його за щедрість.

Щось не в'яжеться. Неначе не вистачає в загадці якоїсь ланки. Бракує ще чогось, але чого саме? Дівчина підвелася і почала нервово міряти кроками кімнату. Раптом погляд її зупинився на мисливських трофеях і сувенірах Лувейна, то висіли в рамках на стіні. Підійшовши ближче, вона поглянула на них пильніше. Так, одна з рамок – маленька срібна з гравірованим орнаментом – була порожня. Стривайте, що ж там було? Згадати вона ніяк не могла. Дівчина вже зібралася викинути всю цю історію з голови, але раптом щось наче штовхнуло її перевернути рамку. На звороті акуратним, трохи скісним Лувейновим почерком було написано: "Ця Картка Зради успадкована мною від дядька Освальда, земля йому пухом."

Лувейн забрав Картку Зради! Цікаво. Але навіщо вона йому на віллі, де всі і так за нього горою? Таємниця ставала дедалі заплутанішою, і дівчина відчула потребу випити. Вона підійшла до бару. Поряд із ним на телефонному столику лежав нотатник. На першій сторінці були карлючки: чиєсь ім'я та номер телефону. Гортон Фут. Один з Лувейнових ворогів.

Знов ніякого сенсу. Чого б це Лувейн мав дзвонити людині, яка, всім відомо, його зневажає.

Вона зробила ще одну затяжку і сіла. Її раптом осяяло: хитрющий Лувейн міг телефонувати своєму ворогу через те, що нікому б і на думку не спало підозрювати: Фут на нього працює.

Швидше всього Лувейн домовився з Футом, добряче йому заплативши, аби той продав його Картку Зради Гарольду; недосвідчений Мисливець-бо сподіватиметься, що вона дасть йому переваги і дозволить непомітно прокрастися на віллу, насправді ж там на нього вже чекатиме із зброєю напоготові хазяїн.

Дівчині це не сподобалося. Лувейнів вчинок викликав в неї огиду: то ж треба, вибрав собі Гарольда як легку здобич, влаштував так, щоб спарували саме їх двох, а тоді за допомогою Картки Зради хоче заманити його в пастку! Шахрайство першокласне, але такі речі суперечать самому духу Мисливського Світу.

Лувейн не запросив її на вечірку, бо боявся, що вона розкриє його підступні наміри.

Висунувши верхню шухляду столика, на якому стояв телефон, вона взяла Лувейнів записник. Серед інших там був і Гарольдів номер, записаний акуратним почерком кузена. Ніяким чесним шляхом Лувейн не зміг би так швидко дізнатися, хто на нього полює!

Вона взяла слухавку і набрала Гарольдів номер. То був телефон Нориної квартири. Відповіла на дзвінок Нора:

– Послухайте, – почала Джекінс, – ми з вами трохи знайомі. Я – Джекінс Джоунз, ми зустрічалися на Ювілейному балі. Ви Гарольдова приятелька, чи не так?

– Звісно, – відповіла Нора. – А в чім річ?

Джекінс коротко розповіла про своє відкриття.

– Я давня Лувейнова приятелька, однак він веде нечесну гру. Він хоче всіх обдурити, і це негаразд. Отож я і вирішила вам подзвонити, щоб ви попередили Гарольда, бо йому таки слід берегтися.

– О Господні – вигукнула Нора. – Будемо сподіватися, що він ще не виїхав і ми маємо якийсь час. Вони збиралися їхати від Альбані. Негайно ж йому подзвоню. Дякую, Джекінс!

Нора, як була в блакитній нічній сорочці і з мокрим після душу волоссям, знайшла номер телефону Альбані і подзвонила.

– Квартира Альбані, – відповіла на тому кінці Тереза.

– Мені конче потрібно поговорити з містером Альбані або з Герольдом.

– Вони в підвалі, обговорюють важливі справи. Мені наказано ні в якому разі їх не турбувати. Хто це?

– Нора Олбрайт. Гарольд жив у мене якийсь час. Ми земляки.

– Авжеж, він розповідав про вас. Може, залишити для нього записку? Я скажу, щоб він зателефонував вам одразу, коли вони закінчать.

– Слухайте, в мене й справді дуже нагальна справа. Мені щойно стало відомо, що з ними зіграли такий собі фокус-покус із Карткою Зради. Я дізналася, що особа на ім'я Гортон Фут продав її Альбані. А Фут, як виявляється – людина Лувейна! Все було зроблене навмисно! Якщо вони опиняться на віллі, Гарольд потрапить у пастку!

– О Матір Божа, ні! Майк не переживе втрати ще одного клієнта.

– То краще покличте їх з підвалу і дайте мені з кимсь із них побалакати.

– Мушу вибачитися, – сказала Тереза, – але вони зовсім в іншому місці. Я вам збрехала.

– Навіщо?

– Бо Майк так наказав. Аби люди гадали, що вони з Гарольдом і досі в місті.

– Тобто вони вже виїхали на віллу?

– З годину тому. Невже нічого не можна зробити? Може, повідомимо владу, щоб припинили поєдинок?

– Ні, – заперечила Нора. – Ніяких законів Лувейн не порушив. Його вчинок суперечить лише законам гідності й етики. Дайте подумати... Знаєте, я краще покладу слухавку. У мене виникла ідея.

Нора роз'єдналася. Зв'язатися з Гарольдом або з Альбані ніякої змоги не було. Випередити їх і приїхати на Лувейнову віллу раніше вона теж не могла. Лишалося єдине. І вона сподівалася, що це допоможе. Нора набрала номер "Мисливського Шоу".

41

Альбані любив подорожувати лише своєю машиною і нічим іншим. Не так багато часу відпущено людині, аби сидіти за кермом "ламборджіні", а Майк Альбані волів насолоджуватися кожною такою миттю. Однак професійна необхідність перемогла особисті уподобання. Прихопивши Картку Зради, він нашвидкуруч підшукав підходящі костюми для себе й Гарольда. Приїхавши на Центральний вокзал, вони якраз встигли на потяг о 19.15 до Санта-Марії, невеличкого селища неподалік Лувейнової вілли.

У вагоні було повно селян у чорному, вони всі проходи загородили корзинами з салямі та плодами хлібного дерева: саме на цих двох видах продукції спеціалізувався острів.

Після того, як Мисливський Світ одержав незалежність, першим бажанням його засновника було повиганяти звідси всіх місцевих жителів, аби у демографічному відношенні почати з нуля. Однак після тривалих дискусій було вирішено, що острову необхідне селянство. Та не просто якесь там селянство, Есмеральді потрібні були добрі селяни, задоволені власною долею, і такі, що не заздрять багатству й розкоші навколо себе. Засновники розуміли, що по-справжньому добре селянство коштуватиме недешево, однак ніщо інше не змогло б створити на острові тієї своєрідної атмосфери злагідливості, яка так цінується в сучасному світі.

Після тривалого психологічного тестування вирішили завезти з Південної Європи селян, що носять берети.

Зв'язалися з іспанськими та італійськими фірмами, що постачали робочу силу в Андалузії та Меццоджорно, провели співбесіди з претендентами і найкращих відправили в славнозвісну "Селянську школу" в місті Цуг, Швейцарія, для остаточного вишколу.

Селяни Есмеральди по-справжньому майже не працювали. Переважно вони правили за декорацію. Усю марудну й брудну роботу виконували державні раби: орали, пололи, сіяли, збирали врожаї та розкидали гній. Есмеральдські селяни лише танцювали перед глядачами по неділях, а решту часу пили слог – суміш вина й пива, яку марно намагалася розрекламувати есмеральдська винна промисловість.

А ще вони постійно вихвалялися своїм багатством і чоловічими якостями, поки вдома їхні жінки смажили фаршированих кукурудзою поросят.

Їхні традиційні костюми розроблялися модельєром Джікі з Голлівуду і складалися з рясних спідниць, шароварів та щільних корсажів.

Звісно, виникав клопіт з селянськими дітьми, як і з будь-якими іншими, але як тільки дитина ставала підлітком, її відсилали до професійного училища в Кашмірі, і всі були задоволені.

Людина спостережлива мала б помітити дві постаті в балахонах, що зійшли в Санта-Марта дель Кампо – від цього селища до міста було п'ятдесят миль.

Вони одразу ж пішли до найбільшої в селі таверни "Блу Бофор" і почали про щось тихо говорити з її власником. Один з незнайомців – високий гарний чоловік з пишною фальшивою бородою – показав йому щось, не випускаючи ту річ з рук. У хазяїна щелепа відпала. А тоді на його обличчі враз з'явилася хитрувата посмішка.

– Овва! Мені до того немає ніякого діла, я тут при чому? – Рік навчання в "Школі для сільських буфетників" на півночі Англії дуже позначився на його вимові.

– Ми хочемо бачити Антоніо Феріа, – сказав бородань.

– Та йому зараз ніколи, стежить за підготовкою до вечірки на віллі.

– Сам знаю, – в руці бороданя зашелестіла новенька банкнота. – Приведи його до мене, га, він же чоловік непоганий?

Із виразом величезної вдячності хазяїн таверни прийняв кредитку і пішов телефонувати.

42

Увечері повернувшись після школи додому, малий Джанго Феріа побачив двох незнайомців, що сиділи в материній вітальні. Один – високий гарний з фальшивою бородою. Другий, навіть більший за першого і темноволосий, – весь у чорному, м'які невисокі чоботи на ногах.

Його світло-блакитні очі ; північанина випромінювали холод і затятість, що одразу вразило Джанго, і він поцікавився:

– Хто то?

– Заткни пельку! – нагримав на нього батько, Антоніо Феріа. Нараз Джанго зауважив, що на батькові чиста сорочка з китицями, яку він одягав лише на поминки та свята. Мабуть, той незнайомець якась важлива персона, подумав Джанго, але розмірковувати над цим не став, бо добре затямив уроки місцевої "Селянської школи": коли люди не хочуть, щоб ти про щось думав, не думай про це.

Нараз до кімнати забігла його старша сестра Міранда. Зупинилася, руки в боки, чуттєва нижня губа випнута, на голові височіла копиця так-сяк прибраного густого волосся. Вона була висока, як на селянку, хоча для аристократки замала. Невеликі, але повні груди аж напинали тонку полотнину селянської сорочки. Ноги, хоч їх і не було видно з-під довгої грубої спідниці, теж, мабуть, були гарні.

– Тату, що тут таке? Хто ці люди? – запитала вона начебто стривожено, але обличчя її промовляло, що вона зовсім не від того, щоб опинитися в руках одного з тих чоловіків, а мо', й обох, хіба що не одночасно.

Сидячи за грубим дерев'яним столом, Антоніо Феріа пошкрябав масивне неголене підборіддя і налив собі склянку "узетти". Очі його відбивали внутрішню боротьбу гніву зі втомою.

– Все досить просто, – промовив він. – Цей чоловік, – він ледь поворухнув скаліченою правицею в бік Гарольда, – піде сьогодні до вілли сеньйора Лувейна, щоб прислужувати на бенкеті. Він нестиме тацю з курчатами-табака замість Джовіо – новенького, якого сеньйор ще не знає в обличчя. Підете разом, ти подаватимеш традиційні тістечка-корзинки на смальці. Зрозуміло?

– Він не місцевий, – з цікавістю розглядаючи Гарольда, зауважила Міранда. – Що, новий селянин?

– Ні, він Мисливець, і приїхав здалеку.

– Мисливець? І на кого ж полює?

Антоніо відвів очі вбік. На його обличчі з'явилася болісна гримаса.

– Він полює на Лувейна, нашого патрона, – нарешті вичавив з себе він і налив ще одну склянку "узетти".

– Тату! І ти зрадиш сеньйора Лувейна, який стільки для нас і для всього села зробив?

Антоніо нерозбірливо щось пробурмотів і зачовгав під столом ногами по долівці. Його сабо, що їх кілька пар він дешево купив на базарі в Санта-Каталіні були вже зовсім збиті від човгання по брудному подвір'ю.

– Хіба мені є з чого вибирати? – вигукнув він запально. – Справа в тім, що в нього Картка Зради. Ти знаєш, як карається відмова зрадити, коли той, хто її вимагає, підкріплює свій наказ Карткою.

– Ну, тоді, – сказала Міранда, – вибору в нас, начебто, немає. Але як же він промине охоронців?

– Все буде гаразд, ми дали йому посвідчення Джовіо.

– Тату, та ж Джовіо всього лиш п'ять футів зросту.

– То він пригнеться. А ти покрутиш задом перед охоронцями: сусіди розповідають, що в тебе це дуже добре виходить. Ти також маєш навчити його човгати.

Міранда повернулася до Гарольда:

– Тоді ходімо зі мною. Подивимося, що можна буде зробити.

– Хвилинку, – сказав той. І звернувся до Альбані: – Ну, то я йду.

– План вілли не забув? У поїзді ніколи було його вивчати через той гармидер з сандвічами, а тоді через отого дивакуватого заклинателя змій.

– Та пам'ятаю. Гадаєш, у мене і справді щось вийде?

– Аякже! До того, як ти його пришиєш, він нічого не підозрюватиме. Як приводиться в дію костюм-хамелеон, пам'ятаєш? Пістолет узяв? Заряджений?

– Так, так. Де ти будеш?

– Я повертаюся в таверну. Питиму чорну каву й гризтиму нігті, поки ти; прийдеш сповістити, що все скінчено.

– Або з'явиться хтось інший і скаже, що в мене нічого не вийшло.

– Не кажи так, бо наврочиш. Щасти тобі, Гарольде, Як кажуть Мисливці, ні пуху!

Підійшла Міранда й узяла Гарольда за руку.

– Ходімо вже, – сказала вона своїм хрипким, але навдивовижу жіночним голосом.

– Ні, – промовила Міранда, – зігнутися треба ще більше, голову ввібрати в плечі, а ногами тихенько човгати по підлозі за кожним кроком.

Вони були в її спальні – невеликій хижці ярдів за двадцять від батькового будинку; саме на такій відстані треба було будувати оселі для не надто побожних дівчат-селянок шлюбного віку. Тут вона намагалася навчити його Селянському човганню. Звісно, годі було й сподіватися, що він осягне цю науку за одну ніч, в цугській "Школі для селян" саме Зіщулювання вивчають цілий семестр. Дякувати Богові, Гарольду не треба опановувати всі тонкощі, за якими розрізняються соціальні статуси громадян, бо, швидше всього, він нікого не зустріне. А вночі його незграбна постать, можливо, не приверне уваги п'яних охоронців у двобортних костюмах на кнопках, які, дурнувато всміхаючись, вештаються навкруг вілли, палячи сигарети й залицяючись до жінок.

– А зараз трохи краще? – запитав Гарольд, згинаючись і вбираючи голову в плечі.

– Ви схожі на футболіста, що готується прийняти пас.

– А тепер?

– На зацькованого ведмедя, готового роздерти на шматки кожного, хто попадеться йому в лапи.

Гарольд перестав згинатися й випростався:

– Від цього Зіщулювання в мене вже спина кілком стоїть.

Міранда кивнула, милуючись його великою мужньою постаттю, хоча перед тим і поклала собі не сприймати його як чоловіка. Caperiesti dil dnu! – одразу пригадалася їй старовинна селянська клятва. Він був такий гарний. Дівчина затримала на ньому погляд трохи довше, ніж слід, а тоді

відвернулася. А хвилиною пізніше не здивувалася, коли він упритул підійшов до неї; близькість цього величезного вайлуватого чоловіка не просто схвилювала її, вона мало не очманіла від запаху його поту, змішаного з ароматами жасмину й бугенвілії, що їх розносив по сонному тропічному острову легенький вітрець.

– Коли ми маємо бути на тому бенкеті? – запитав Гарольд після короткого мовчання, від якого в дівчини зайшлося серце.

Вона оцінила його відвертість і метнула на нього електрично визивний і давній, мов життя, сигнал до дії, зрозумілий без слів.

– Можемо з'явитися там за годину, отож у нас досить часу, – сказала вона, чітко вимовляючи кожне слово, а сама вже аж мліла.

– То, може, влаштуємося зручніше, – запропонував він, лягаючи на ліжко.

Вагання Міранди тривало лиш якусь хвилю. Може, її затримала думка про те, що ось зараз вона розпрощається з незайманістю – ця подія для жінки завжди багато важить. Та чорт його забирай разом із його знадливою незграбністю! – подумалося їй. І перестала боротися з жагою, що заполонила все її єство, наближаючи до якихось нових, ще невідомих істин, і безсило лягла поряд з ним на ліжко, хоча ця слабкість і була її силою.

– Солодкоголосий поганець, – промовила вона; губи її ковзнули по його довгому рівному носі і спрагло вп'ялися в його уста.

44

В світі, де немає табу на секс, алкоголь, наркотики чи вбивство, важко знайти те, чого не будеш робити щодня, а можеш дозволити собі

лише на свята. Нові розваги – ось за чим ганялися на Есмеральді ті, хто влаштовував вечірки.

В давньому Римі типовий заможний господар, якому так само бракувало скромності, як і його сучасному послідовнику з Мисливського Світу, пригощав своїх гостей такою рідкісною й нестравною їжею, як павичеві язики з трюфелями, які подавалися разом з покришеними шматочками охолодженого жиру рабів, як повідомляє папірус, знайдений в Геркуланумі[15].

В ті часи гість, що йде в ногу з модою, повинен був залюбки запихатися всіма тими їствами, а тоді прожогом нестися до воміторіуму[16], віддавати все назад і, витерши рота, повертатися до наступної страви.

Та, звісно, багато в чому того давнього римлянина не можна було вважати витонченою людиною. Лувейн же для своїх вечірок завжди прагнув вигадати щось нове, аби вразити присутніх, навіть кинути виклик середньому класу, мало не уподібнюючись дадаїстам[17].

Отож через те, що на Есмеральді було дозволено все, що завгодно, треба було примусити людей дивуватися речам звичайним, використовуючи для цього закони парадоксу і перетворюючи лоскотання нервів на інтелектуальну вправу. Саме за такими принципами Лувейном і був створений тепер популярний Стриптиз-навпаки.

Це видовище-покруч було показане одразу після кави й шербету у великій їдальні. Гості сиділи за столами, зіставленими в формі підкови. З зовнішнього її боку снували слуги, що підносили страви, наповнювали склянки, пропонували кокаїн (він і досі користувався популярністю, хоча сила його дії – чого не скажеш про ціну – таємниче зменшилася після того, як він був офіційно дозволений у Сполучених Штатах).

Слугами були селяни сусіднього села, вони для такої нагоди лише поперевдягалися у святкові сукні з щільними ліфами та рясними спідницями і короткі шкіряні штани на підтяжках. Якби хтось придивився пильніше, то помітив би серед цього гурту одного селянина, вищого від решти і незграбного навіть для селюка. Жакет слуги, чи хто він там був, якось дивно відстовбурчувався; проте то могла бути просто пляшка вина, яку він поцупив зі столу, аби випити її потім в таверні з своїми грубуватими дружками. Чи, може, щось страшніше: приміром пухлина, що надзвичайно розросталася; такі демонструють заїжджим кінооператорам селяни у віддалених куточках острова. То навіть міг бути "сміт і вессон" у наплічній кобурі.

В той час очі гостей були прикуті до голісінької дівчини, що саме зайшла до їдальні й піднялася на невеличку естраду, яку підковою охоплювали столи. З собою вона привезла блискучу валізу на колесах; в залі почулися стримані оплески. Але насправді її поява нікого не зацікавила. Валізи, навіть і на колесах, гості бачили й до того.

Та коли вона похітливим жестом торкнулася замків і очам публіки відкрився справжнісінький гардероб, столами прокотився шепіт, бо гості зрозуміли, що дівчина збирається одягатися, а такої вистави майже ніхто з них раніше не бачив.

Повільно, немов піддражнюючи, вона витягла з розкритої валізи ліфчик, труси та панчохи. Напруження зросло, коли вона нерішуче завмерла, вибираючи сукню, і нарешті зупинилась на якомусь червоно-бурому балахоні з шовку, крізь який принадно просвічували щойно прикриті вигини її тіла. Глядачі перешіптувалися з усе зростаючим збудженням, хоча неможливо було визначити, справжнє воно чи удаване.

Теоретично кожен знав, що наростання солодких еротичних почуттів можна повернути в зворотному напрямку і одержати інтелектуальну насолоду від магії прихованого. Головним тут, як і в багато чому іншому, було примусити себе відчувати те, що треба відчувати за подібних обставин.

Наприкінці, коли стриптизерці-навпаки – тепер уже повністю і зі смаком одягненій (не обійшлося навіть без довгих, по плечі, білих рукавичок) – настав час накинути натуральну шубу, від оплесків не втрималися навіть найбайдужіші. Гості зрозуміли, що відбувається щось дуже естетичне й інтелектуальне, і вирішили досхочу навтішатися, якою б та насолода не виявилася.

Дівчина нарешті накинула на плечі боа з блакитного російського соболя, вклонилася і покинула естраду, в залі залунали шалені оплески. Лувейнова вечірка, як завжди, вдалася на славу.

Невдовзі все скінчилося. Гості прагнули швидше повернутись додому, бо завтра на них чекав великий день. День боїв у Колізеї, Поєдинків машин, Клоунів-самогубців і Великої Розплати, кінець якої знаменуватиме початок Сатурналій.

Гості роз'їжджалися в своїх потужних лімузинах. Трохи перегодя віллу залишили слуги на поганеньких "Фіатах". Лувейн пішов у спальню, бо готувався встати удосвіта, аби вранці вже бути в місті. Автоматично ввімкнулася сигналізація, в будинку згасли вогні, настала ніч.

45

Ніч, моторошна й таємнича, заполонила Лувейнову віллу, ніч всепроникна, невблаганна і лагідно-вкрадлива. В світлі, що його посилали на землю зірки й тоненький молодик, на сірому тлі тьмяно вирізнялися купки дерев.

Всередині будинку було ще темніше. В посудомийці біля кухні одна з досі закляклих тіней заворушилася. Раптовий спалах блискавки, такої нетипової для цієї пори року, осяяв крізь заґратоване віконце купу мішків з картоплею. Один з них рухався.

Гарольд розігнувся і стягнув з себе мішок. Селянський одяг він зняв ще раніше і зараз устав у костюмі-хамелеоні, якого Альбані в останню хвилину вдалося-таки підібрати на його зріст.

Костюм-хамелеон, що його іноді також називали ніндзя, або traje de invisibilidad[18], був набагато практичніший від колишніх зелено-брунатних маскхалатів, які могли допомогти лишитись непоміченим хіба що в сутінках посеред листяного лісу. Костюм-хамелеон робив людину непомітною на будь-якому тлі.

Практично він являв собою волокнистий скляний телеекран, якому техніки-кравці надали форми щільного гідрокостюму з каптуром і маскою. Фотонміметрична речовина, з якої його було зроблено, відтворювала будь-які відтінки й кольори поверхні, на якій перебував його власник, завдяки світловодам і лазерному розкрою.

Найефективніше він спрацьовував, звісно, вночі, бо підстроїтися під суцільну темряву було найлегше. На яскравому фоні зображення іноді зсувалося на п'ять-десять спектральних ліній, спотворюючи кольори. Іноді на ньому виникали незрозумілі холодно-блакитні спалахи, що дуже заважало, якщо ви перетинали рівнинну місцевість. Звісно, костюм мав систему автоматичної настройки кольорів. На Гарольді ж була нова модель з додатковою автоматичною підстройкою блиску, або, якщо необхідно, тьмяності.

Гарольд тихенько просувався до темної вітальні, а його костюм відтворював візерунки, намальовані на стінах світлом і тінню, неначе кола по воді рухалися кімнатою. В руці він стискав вірний "сміт і вессон".

Почулося гарчання, і Гарольд завмер. Подивившись крізь інфрачервоні окуляри в куток кімнати, він побачив виразне зображення добермана-пінчера.

Помітивши лютий вигин собачої спини, Гарольд запідозрив, що нарвався на песика з породи так званих "Божевільних вбивць", яких боялися всі, не виключаючи і їхніх власників.

Про добермана ніхто не згадував. Гарольду не хотілося вбивати ще одного собаку. Крім того, поцілити в темряві було дуже важко навіть в інфрачервоних окулярах.

Доберман наблизився і обнюхав Гарольда. В собачому горлі щось булькнуло, наче в людини, що не може знайти потрібних слів, і доберман влігся біля Мисливцевих ніг.

Лише згодом Гарольд дізнався, що собака був не Лувейнів, а Антоніо Феріа, і йому було дано команду "не вбивати грабіжника", однак хазяїн не потурбувався попередити про це Мисливця. Для грубого селюка – типовий дотеп.

Феріа наказав не чіпати Гарольда не з любові до нього, а через те, що так вимагав закон. Нещодавно Верховний суд Мисливського Світу ухвалив, що якщо людина зраджує, тварини, які їй належать, але передані у тимчасове користування іншим особам, теж не повинні зберігати вірність останнім.

Гарольд обминув лежачого звіра і пройшов до вітальні. Завдяки інфрачервоним окулярам він не наліз на жоден з хистких столиків з виставленими на них антикварними дрібничками, бо інакше наробив би дзенькоту. Навшпиньках обійшов Лувейнові ролики, покинуті просто на підлозі. Тоненькі промені світла з маленьких лампочок на стелі блакитно мерехтіли на поверхні Гарольдового пістолета, затиснутого в руці. В теплому повітрі пахло смаженим м'ясом, йоркшірським пудингом і гаванськими сигарами – саме такі аромати має залишати по собі добра вечірка. Попереду видніли двері Лувейнової спальні.

Гарольд витяг спеціальну магнітну відмичку, яку дав йому Альбані, тихесенько встромив її в замок. Пролунав ледь чутний звук, щось чи то ляснуло, чи то клацнуло. Гарольд прошепотів давню Мисливську молитву "Нічого зі мною не станеться" і прослизнув до кімнати.

Крізь окуляри він розрізнив у кутку ліжко. На ньому щось темніло. Він звів пістолет. Палець застиг на гачку. І враз спалахнуло світло.

46

Тепер Гарольд побачив, що темна маса у ліжку – то старий Лувейнів спальний мішок, напханий одягом. А сам Лувейн примостився у зручному кріслі в нього за спиною.

– Не рухатись, приятелю, – проказав він. – Ти в мене на прицілі автоматичної гвинтівки "ремінгтон-1100", калібр двадцятий, повний комплект набоїв, у кожному – куля вагою 30 грамів і 11,5 грама пороху "червона цятка", так що повний комплект.

– Навіщо ти мені все це розповідаєш?

– Бо хочу, щоб ти зрозумів – один невиправданий рух, і я розмажу тебе по стінах.

– Стіни твої, роби як знаєш.

– Їх можна перефарбувати. – Однак було помітно, що така перспектива Лувейну не до вподоби.

– Ти, мабуть, хочеш, щоб я кинув пістолет додолу?

– Ні, якраз навпаки. Яке ж право я маю тебе вбити, коли в тебе не буде зброї в руках? Правду кажучи, якби ти зараз і спробував її позбутися, я примусив би тебе узяти її знов.

– Що ти робитимеш, якщо я викину пістолет?

– Я все одно тебе вб'ю, – відповів Лувейн. – Це ж і є мета всієї операції, чи не так? А тепер я хочу трохи позловтішатися.

Гарольд за звичкою методично все обміркував.

– Що ж, – промовив він нарешті, – гадаю, в тебе є таке право.

– Але не бачачи твого обличчя, я не одержу справжнього задоволення. Повільно розвертайся, пістолет тримай униз.

Гарольд виконав наказ. На Лувейні був білий оксамитовий халат з вишитими китайськими драконами. Він спокійно розвалився в кріслі; так може сидіти в своїй спальні людина, яка направляє грабіжникові в діафрагму пістолет.

– Я все сам придумав, – сказав Лувейн. – Сузер допоміг мені, але тільки в дрібницях. То була виключно моя ідея – підмовити Фута продати Картку Зради тому тупоголовому Альбані, заманити тебе сюди, вимкнути сигналізацію, аби ти зміг потрапити до моєї спальні. Отож від самого початку ти був приречений. Бо я спритний. Дуже спритний. Визнай це, Гарольде, хто ж, як не ти, має це зробити. Хіба ні?

– Ти й справді спритний, – погодився Гарольд. Він ніколи не кривив душею, якщо хтось заслуговував на похвалу. – Мої вітання, Лувейне.

– Дякую.

Якусь хвилю панувала напружена тиша. А тоді Лувейн мовив:

– Мені чомусь важко.

– Що?

– Отак тебе вбивати. Коли ти просто стоїш. Чи не міг би ти мені якось допомогти?

– Це вже трохи занадто.

– Так, мабуть, ти правий. Слухай, ти не вимкнеш свій бісовий хамелеон? Такі кольори, що мені вже очі болять.

Гарольд виконав прохання і розстебнув спереду "блискавку". Костюм таки був защільний, а тканина з світловодів абсолютно не всотувала поту.

– Ну, – сказав Лувейн, – часу обмаль. І це погано. Ти мені сподобався Гарольде.

Він звів гвинтівку. Гарольд не зводив з нього очей.

– Будь ласка, не дивися на мене так.

Мисливець заплющив очі.

– Ні, так ще гірше.

Гарольд їх знов розплющив.

– Річ у тім, що мені ніколи не доводилося ось так убивати. Тобто Убивству щоразу передували погоні, переслідування. Розумієш?

– Можу собі уявити.

– Ні, так діло не піде, – вирішив Лувейн. – А що, як ти відчиниш он те вікно і спробуєш втекти?

– А ти що робитимеш?

– Кілька секунд почекаю, а тоді підстрелю тебе з гвинтівки.

– Так я й гадав, – сказав Гарольд. Йому раптом спало на думку, що в нього, може, є шанс вистрелити перше, ніж це встигне зробити Лувейн. Якщо йому хоч трохи повезе, він хоча б щось виграє: вони будуть мертві обоє. Не така вже й принадна перспектива.

Він перетнув кімнату і сів на Лувейнове ліжко. Розраховував, що тут його Лувейн не вбиватиме, слуги-бо повернулися ночувати додому, і йому власноручно доведеться міняти білизну.

– Гаразд, – промовив Лувейн, – ще трохи повтішаюся, а тоді треба з тобою кінчати, навіть якщо сьогодні мені доведеться спати в кімнаті для гостей.

Отож жодного шансу в нього немає! Гарольд увесь напружився, чекаючи, що Лувейн, може, хоч на мить розслабиться, і тоді йому вдасться витягти пістолет і вистрелити.

Зненацька в кімнаті спалахнуло сліпуче світло, щось загуркотіло. Вражений Гарольд блискавично перекотився через ліжко і закляк долі з іншого боку. Лувейн вистрелив, але через те, що прицілюватися йому було ніколи, взяв надто високо і влучив у лампу на стелі. Внизу істерично загавкав доберман. У повітрі смерділо смаженим м'ясом і кордітом.

Нараз залунав оглушливий, підсилений гучномовцем голос:

– Гей, ви, там! Офіційне повідомлення! Негайно припиніть стріляти! Поки що дуель відкладається.

– В чім справа? – запитав Гарольд у Лувейна.

– Не маю ані найменшого уявлення. Дуель, якщо вона вже почалася, ніколи не припиняється, хіба що...

– Що?

Двері до спальні прочинилися. У супроводі освітлювачів і звукооператорів зайшов Гордон Філакіс, конферансьє "Мисливського Шоу".

– Привіт, хлопці, – сказав він, – Отож ми на віллі Лувейна Добрея, винахідника Стриптизу-навпаки і дуже рішучого, однак безталанного (принаймні останнім часом, чи не так Лувейне?) Мисливця. Поряд із ним – Гарольд Ердман, молодий Мисливець-новачок, це його перше Полювання, ви, можливо, пам'ятаєте його з нашої вчорашньої передачі. Як справи. Гарольде?

– Тепер, коли ви тут, уже трохи краще. Однак через що ви приїхали?

– Ваша приятелька, Нора Олбрайт, подзвонила на передачу і дуже вас розхвалила. Тоді ми з'ясували ще деякі деталі... – він кинув промовистий погляд на Лувейна, – ...і вирішили на якийсь час відмовитися від нашого звичного вибору за допомогою лотереї. Джентльмени, поєдинок відкладається на завтра... коли ви з явитеся в Колізеї для Великої Розплати!

Крізь натовп протискався Альбані. Обійнявши Гарольда за плечі, він промовив:

– Як я гадав, так і вийшло.

– Ти хочеш сказати, що це ти все спланував? – здивувався Гарольд.

– Швидше, передбачив такий розвиток подій, як і повинен добрий Наводчик. Головне, що тобі вдалося! Велика Розплата! Винагорода в десять тисяч доларів! Плюс п'ять для Наводчика!

– І то ще не все, – додав Лувейн. Він підійшов до них і узяв Гарольда за руку. Голос його був хрипкий від хвилювання. – Ти новачок, Гарольде, і, мабуть, не знаєш, що означає для Мисливця Велика Розплата. То найвища честь, якої він лише може прагнути; можливість убити супротивника на очах у тисяч глядачів і стати безсмертним на відеокасетах. То слава, Гарольде, і саме її я жадав усе своє життя. Спасибі тобі. До завтра.

Він дружньо ляснув Гарольда по плечі і відійшов до Гордона Філакіса, що саме брав інтерв'ю у селянина Антоніо Феріа, який розповідав, що весь цей план був розроблений саме ним.

– Ходімо звідси, – сказав Альбані.

– Куди?

– Десь повечеряємо І добре виспимося. Ти потрапив у шоу-бізнес, Гарольде, і завтра твоя прем'єра.

47

Зранку день був сонячний і тихий, на небі – ні хмаринки, чудовий день для вбивства. Цілі юрми людей почали заздалегідь прибувати до Колізею. Ареною проходили колони, кожна несла прапор свого кантону.

Під ареною розташовувалось справжнє підземне царство майстерень, автомобільних ям, роздягалок для бійців та інших учасників вистави, кімнат, де зберігалася зброя; потрапити сюди можна було через

люки на арені або проходи з зовнішнього боку амфітеатру. Ремонтні бригади чекали тут як на людей, так і на машини, були тут і службовці в чорному, що відвозили переможених есмеральдських воїнів до їхнього останнього прихистку на Бут-Хіллі.

Опівдні на трибунах не лишилося жодного вільного місця. Вони розділялися на сонячні й тіньові сектори, як на іспанських боях биків. Сектори з ложами були захищені від сонячного проміння навісами.

День був чудовий; сонце в зеніті над головою, дівчата, що поприбиралися в барвисті бавовняні сукні. Повітря було просякнуте запахом смаженого на олії м'яса й часнику. Проходами туди й сюди снували рознощики, пропонуючи глядачам сосиски в тісті, копчену камбалу, солодощі, різноманітні напої, наркотики, програмки, футболки з зображеннями учасників вистави. Між рядами бігали веселі галасливі діти. Гавкали собаки. Панувала та атмосфера піднесеності, яка часто супроводжує повну відсутність доброго смаку.

З одного боку арени, там, де розташувалося поле для вбивств, виднілася засклена коментаторська кабіна. Телекамери були розміщені так, аби дати змогу операторам показувати і події на полі, і вирази облич коментаторів. Біля мікрофона, в зеленому спортивному жакеті з гербом Мисливської Академії на правому лацкані сидів сам містер Мисливський Світ, Гордон Філакіс.

– Привіт, друзі, це Гордон Філакіс! Чудовий день для кривавих боїв! Хіба ні, фанати спорту? Як завжди, всі квитки на це спортивне свято Есмеральди розпродані. Ви побачите все, що відбуватиметься на арені, найбільш захоплюючі моменти повторюватимуться крупним планом в уповільненій зйомці. Але спершу маю представити вам нашого давнього друга, полковника Річа Фаррінгтона, людину, яка трохи розуміється на мистецтві вбивати.

– Дякую, Гордоне. Радий, що ти мене запросив сюди. – Фаррінгтон виявився високим худим сивоголовим чоловіком, що сидів так рівно, наче кілок проковтнув, у нього був орлиний ніс і тонкі безкровні губи.

– Ти був командиром Інтернаціональної бригади найманців, найколоритнішого гурту професійних вбивць за всю світову історію, чи не так, Річу?

– Авжеж, Гордоне, то були неперевершені дні. Бачиш, остання війна була не лише ядерною. Попри всю свою короткочасність і безликість, вона таки породила кілька чудових битв, в яких брали участь і люди.

– Ти разом із своїми хлопцями став учасником "Кампанії Малого Чако", правда, Річу?

– Звісно, Гордоне, і запевняю тебе, що Південна Америка, хоч там і зникли повністю джунглі, і досі лишається цікавим місцем. Ми з хлопцями також прикривали відступ через Лімпопо. Це – річка в Африці, Гордоне. Отам вже було на що подивитися! Самі лише кулемети й гармати чого варті були!

– Я не раз бачив кінохроніку цих битв, полковнику, так само, як і наші глядачі. Кампанія на Лімпопо – одна з наших найулюбленіших. А в наступному сезоні наше телебачення починає трансляцію воєнної кінохроніки, від першої до останньої хвилини війни. Не проґавте цієї програми, друзі! Вона називатиметься "Чудовий світ кровопролиття".

– То була добра війна, – промовив Фаррінгтон. – Однак мушу визнати, що саме ви, громадяни Мисливського Світу по-своєму тихо й спокійно дали мені можливість стати свідком найпрекрасніших, найжорстокіших сцен насильства, які я колись бачив. Я не критик-мистецтвознавець, але можу з упевненістю сказати, що дещо з того, з чим я тут зустрівся, має в собі відчутний елемент сюрреалізму. Не такий вже я зверхній, їй-Богу, однак, на мою думку, тут, у Мисливському Світі, люди і справді діють за

покликанням – і приносять глядачам набагато більшу насолоду, ніж оті так звані митці в Європі й Америці, які розмазують по полотну невиразні фарби або переводять марно папір на беззмістовні слова. Перепрошую, Гордоне, я, мабуть, трохи відхилився від теми.

– Ну ж бо, полковнику Річ, не вибачайся. Ти – один з нас. Ми також любимо лиш те, що можемо зрозуміти. Вбивство, наприклад! Отож нічого страшного! Дякую, що завітав до нас, Річу.

– Мені самому було дуже приємно, Гордоне. Я завжди приїжджаю подивитися на Велику Розплату і на початок Сатурналій. І ніколи не пропущу цього видовища, хай там що!

– Іще раз спасибі, Річу. А зараз ми, начебто, вже можемо розпочинати. Ось-ось з'являться Клоуни-самогубці, що мали такий шалений успіх торік, ви знову побачите Гру Перехожих, Поєдинок машин, блискавичну Мотогонку з косами і, нарешті, Велику Розплату. Сподіваюся, ваші біноклі напоготові, і ви не пропустите жодної з подій, що відбуватимуться на арені.

48

У відгородженій з обох боків від інших завісами ложі, яка розміщувалась у дорогому секторі, сиділи Мікеланджело Альбані, його дружина Тереза і Нора Олбрайт. На Альбані була спортивна куртка з цупкого шовку кольору сирої амбри і традиційний для Наводчиків солом'яний капелюх із картатою чорно-білою стрічкою. Норі дуже пасувала її простенька біля сукня з бавовни і червоний капелюшок-таблетка з відкинутою чорною вуаллю. Вона закриє нею обличчя, якщо Гарольд програє.

Норі навіть не вірилося, що теперішній Гарольд – це той самий хлопчина, якого вона знала в Кін-Веллі. Щоб хлопець із її рідного містечка брав участь у найпрестижніших змаганнях Мисливського Світу,

лишень подумати! І все одно він лишався тим самим давнім приятелем Гарольдом, незграбним, певним власних сил і неймовірно везучим.

– Хвилюєшся? – запитала Тереза.

Нора кивнула:

– Як мені хочеться, щоб він переміг! Але я так за нього боюся. Майку, ти вважаєш, він має шанси виграти?

– І дуже непогані, – відповів Альбані. – Ти геній, що подзвонила Гордону Філакісу й розповіла про Лувейнів фокус із Карткою Зради! Завдяки цьому ми й потрапили у Велику Розплату – найголовніший бій року. Гарольд уже доведений до кондиції, його ніщо не зупинить. Спробуй розслабитися і просто одержувати насолоду від ігор.

– Постараюсь. –Вона витерла очі гарненьким мініатюрним носовичком.

– На арену виходять Клоуни-самогубці, – повідомив Альбані. – Ти ж любиш їх, правда?

Норине обличчя трохи проясніло:

– Так, вони завжди такі кумедні.

– Розслабся і втішайся виставою. А я маю бігти вниз готувати Гарольда до змагання. Не хвилюйся за нього, моя люба, йому страшенно щастить, а це в усі часи цінувалося більше, ніж будь-яке вміння.

Поява Клоунів-самогубців викликала бурхливі оплески. Бажаючих потрапити до їхнього числа вистачало щороку, з усього світу надходили заявки. Дехто з людей вважав, що вони загинуть недаремно, коли їхня смерть хоч когось зможе розважити.

– Сьогодні, – залунав голос Філакіса, – нам пощастило запросити до себе містера Томмі Едварда, директора і головного режисера "Школи Клоунів-самогубців". Ми удвох прокоментуємо їхню веселу виставу. Привіт, Томмі.

– Привіт, Гордоне. Я бачу, все ось-ось почнеться.

– Правильно, Томмі. Робочі вже зводять посеред арени триповерхову будівлю. То копія колишнього банку. О, туди, начебто, цілий гурт посунув. Як же зватиметься наша вистава?

– "Пограбування банку". Це пародія на давню поліцейську хроніку. – Чудово, – сказав Філакіс, – банк заповнюється службовцями й клієнтами в костюмах клоунів. Немов то звичайний робочий день у банку маленького американського містечка сто чи двісті років тому. Аж ось на арені з'являються грабіжники у двох розкішних відкритих авто.

На них кумедні костюми, обличчя смішно розфарбовані Грабіжники залітають до банку, вимахуючи зброєю. Один з касирів намагається опиратися. Грабіжник в нього стріляє. Касир віддає Богові душу, посилаючи повітряні цілунки глядачам. Гарна ідея, Томмі.

– Дякую, Гордоне. Тепер, прихопивши здобич, зручно залаковану в невеликі полотняні мішечки із знаками "долар", вони вибігають з банку й стрибають у машини. З іншого кінця на арену вискакує такий самий старовинний автомобіль з відкидним верхом. То поліцейська машина, в ній сидять стражі закону.

Під градом куль машини грабіжників зриваються з місць. Вбито кількох невинних свідків погоні. Звісно, вони теж Клоуни-самогубці.

– Машини ганяються одна за одною по арені, – підхопив Філакіс. – Вони намагаються уникати перешкод, які розставляють на їхньому шляху робочі сцени, обмінюються пострілами, кидають один в одного ручці гранати. Нарешті грабіжники знов зупиняються біля банку. Забігши всередину, забарикадовуються на двох верхніх поверхах. На допомогу приходять інші поліцейські-Клоуни. Це облога. Поліція встановлює важкі кулемети й гармати. Тіла Клоунів-самогубців у комічних позах розлітаються на всі боки. Глядачам це страшенно подобається. Пізніше ми ще переглянемо відеозапис, але вже зараз можна сказати, що такої кривавої бані я давно не бачив, А ти як гадаєш, Томмі?

– Згідний з тобою, Гордоне. Знаєш, мене просто дивує, скільки куль здатне одержати людське тіло і все одно рухатись, натискати гачок і посилати кулі в інші такі ж тіла. Аж на душі стає приємно, коли бачиш таку міць людини, чи не так?

– Авжеж, Томмі.

– Ще раз хочу нагадати глядачам, що для будь-якого справжнього самогубства це вершина сподівань: напередодні Сатурналій загинути перед камерами "Мисливського Шоу".

– Лишається тільки восьмеро Клоунів, Томмі. Тобі не здається, що запал їхній трохи підупав? Якщо зважити на умови цього змагання, вони своє вже одержали.

– О, мої хлопці не збираються виходити з гри, Гордоне. Не для того ми їх в школі вчимо.

– Томмі, а чом би тобі, поки Клоуни перезаряджають зброю, не розповісти нам про славетну "Школу Клоунів-самогубців"?

– Ну, як тобі відомо, Гордоне, етика з часів узаконення більшістю країн самогубства зазнала відчутних змін. Майже всюди припинили карати невдах, які не доводили діло до кінця через нестачу снаги або з якихось інших причин. Але ми в Мисливському Світі переконані, коли вже приймається закон, його слід суворо дотримуватись. Якщо людина стає членом Клубу Самогубців, вона підписує зобов'язання вкоротити собі віку тоді і за таких обставин, які вкаже їй Директор, Головний режисер або його асистенти. Розумієш, користуючись театральною термінологією, самогубство, яке не відбувається, означає фіаско.

– Може, ти нам розповіси, як ви домагаєтеся виконання контрактів? Тобто, якщо Клоун-самогубець відмовляється порішити себе сам або не дозволяє зробити це комусь іншому, як того вимагає Головний режисер. Що ви робите? Страчуєте його?

– Звісно ж, ні. Бо йому тільки того й треба, щоб хтось інший взяв на себе відповідальність за його смерть. Ні, Гордоне, якщо Клоун-самогубець сходить з дистанції, покарання надзвичайно просте. Він має до скону фарбувати ніс у червоний колір і носити на спині знак із написом "Боягуз". І жити якомога довше. Запевняю тебе, таке трапляється не часто.

– Мабуть що так, Томмі, – погодився Гордон Філакіс. – Я бачу, Клоуни вже скінчили заряджати пістолети і знову готові до бою. Вони виходять з-за барикад із зброєю напоготові, однак не стріляють. Вони утворюють коло. На середину виходить Клоун у костюмі старшого. В нього на голові високий чорний капелюх. Він знімає його. Звідти вилітає голуб. То сигнал.

Всі одночасно починають стріляти. Розірвані кулями тіла падають додолу! Ну й ну, гляньте лишень на це море крові! Ото-то пекельний кінець! Послухайте, які овації!

І подивіться, старшому якимсь чином пощастило врятуватися, хоч він і стояв в самісінькому центрі кола. Увесь поранений, він намагається

звестися на ноги, йому вдається підвестись. Він вітає публіку і одягає капелюха…

Капелюх раптом вибухає! Там була захована бомба! Спочатку птах, а тоді бомба! Який чудовий кінець! О Томмі, і справді прекрасний фінал. Як ти зміг таке вигадати?

– То було зовсім не важко, Гордоне. Репетиції виявилися набагато складнішими.

50

Унизу під ареною, в окремій вбиральні з зіркою на дверях Альбані розтирав Гарольду спину і давав йому останні настанови:

– Я не знаю, як саме проходитиме дуель. Вони щороку вигадують щось нове. Старійшини Мисливської Академії приймають рішення в останню хвилину. Отож не забувай слова Чанга. Будь готовий до непередбаченого. Почуваєшся добре?

– Знаєш, – признався Гарольд, – воно й справді наче розвага. Я маю на увазі Полювання. Дуже погано лиш те, що хтось неодмінно загине. Не певен, що без цього можна обійтися, але все одно це дуже погано.

– Якщо ти не відкинеш такі думки, можеш одразу прощатися з життям. – Я не дозволю йому мене вбити.

На протилежному боці приміщення для акторів, в іншій окремій вбиральні також із зіркою на дверях сидів Лувейн разом із своїм Наводчиком Сузером. Була тут і третя людина – Джордж Сакс, спеціальний тренер, якого Лувейн найняв саме для даної події.

Сакс був гладкий, обмежений і невихований, від нього за версту тхнуло потом. Але все те було ніщо в порівнянні з однією-єдиною

чеснотою. Його свояк, Гостіліус Віра, займав посаду Головного зброяра Мисливських Ігор. Тобто Віра одним з перших дізнався, яку зброю і яке спеціальне обладнання буде використано для Великої Розплати. А через те, що Віра завжди підтримував родинні зв'язки і співчував своїй сестрі Петриллі, він мав повідомити свояка, яку зброю слід брати з собою.

– То де ж твоя інформація? – запитав Лувейн, аж рикнувши на букві "р".

– Не знаю, чому він затримується, – виправдовувався Сакс. – Раніше Віра ніколи так не запізнювався. Він мав телефонувати ще півгодини тому.

– Краще б він поспішив, – промовив Лувейн. – Інакше весь той мотлох буде зайвий. – Він махнув рукою в бік двох полотняних мішків, які вони пронесли під носом у підкупленого охоронця. – Скоро вихід. Усі хитрощі виявляться марними, якщо я не знатиму, що на мене чекає.

– Все буде гаразд, босе, – огидно ворушачи товстими губами, сказав Сакс, немов забруднюючи вимовлені щойно слова, аби ніхто вже не зміг ними користуватись.

Нараз задзеленчав телефон.

51

– Зараз до нас приєднується, – сказав Гордон Філакіс, – Мел Протт, колишній трикратний переможець Змагань на мотоциклах з косами. Радий, що ти сьогодні з нами, Меле.

– Я прийшов сюди з задоволенням, Гордоне, – промовив Протт, м'язистий кучерявий блондин. На ньому, так само як і на Філакісі, був зелений блейзер з емблемою Мисливського Світу на правому лацкані.

– Я бачу, бар'єри для Гри Перехожих вже розставлено. Для тих, хто дивиться наші змагання вперше, скажу лише, що те, що зараз будується на арені, зветься лабіринт. Наш лабіринт дуже простий, ширини його проходу якраз вистачає, аби проїхав спортивний автомобіль. Повороти тут круті, але стіни лабіринту амортизовані, отож водії можуть розвертатися на великій швидкості. Чому б і тобі, Меле, не розповісти нам трохи про це змагання?

– Ну, все досить нескладно, – повів далі Протт. – У лабіринті двоє – Водій і Перехожий. Водій має машину, Перехожий – ручні гранати. Вони переслідують один одного в лабіринті. Розминутися в проході неможливо.

– В Перехожого п'ять гранат, чи не так. Меле?

– Правильно. Звичайно він тримає по одній в кожній руці, а три за поясом. Траплялося, що Перехожі мали ще й шосту гранату в зубах, але більшість експертів погоджуються, що то заважає рухатись швидко.

– Слід звернути увагу тих, хто дивиться нас вперше, на отвори, що подекуди трапляються в стінах лабіринту, в них якраз може пролізти людина, – сказав Гордон Філакіс. Вони стають в пригоді, коли насувається Водій.

– Тобі слід також зауважити, – додав Протт, що граната розривається не одразу, а через півтори-дві секунди. Але якщо натискати пальцем, цей час можна скоротити до половини секунди.

– І таке скорочення дуже допомагає, правда ж, Меле?

– Авжеж, – відповів Протт. – Перехожий має кидати гранату під колеса, коли машина вже ось-ось має на нього наїхати, а тоді пірнати в отвір перше, ніж вибух прикінчить його разом з Водієм. Це вимагає точного розрахунку, запевняю вас.

– Машина з Водієм зараз просувається лабіринтом, – коментував Філакіс. – Авто сріблом виблискує на сонці. То звичайний "порше-1600", одна з старих моделей, які ми залюбки використовуємо для Полювання на Перехожих у лабіринті. Тепер у лабіринті обидва – і Перехожий і Водій, вони перестрілюються з пістолетів 22 калібру, чим викликають ще більше захоплення Публіки. Водій повертає. Перехожий кидається в один з отворів, тоді знову з'являється в проході, але вже за спиною Водія, який повертав надто повільно. Перехожий тримає руку за спиною, він готується кинути гранату. Але що трапилося?..

– Водій вже чекав на нього, – підхопив Протт. – До таких змагань треба дуже довго готуватися і вміти передбачати події. Водій дав задній хід, машина швидко насувається на Перехожого. Той кидає першу гранату, але надто високо, і вона розривається в повітрі. Зараз він намагається вибратися з проходу, гарячково шукаючи отвору, знаходить і кидається в нього. Та, мабуть, очі йому засліпив сонячний зайчик від бічного бампера.

– Він осліплений і збентежений, – сказав Філакіс. – З проходу знов вигулькує, набираючи швидкість, "порше". Перехожий приготувався, намацує гранату...

– Надто пізно, – закінчив Протт.

"Порше", знов даючи задній хід, зник за поворотом. Перехожий розгублено озирався, намагаючись визначити, де машина. А вона раптово з'явилася, з іншого боку. Натовп схвально заревів.

Діватись Перехожому було нікуди. Збожеволівши від жаху, він шукав отвору, але всі вони були надто далеко. Конвульсійним рухом він кинув у машину гранату. Однак невдало, бо перелетівши через неї, вона розірвалась позаду, не завдавши їй ніякої шкоди.

Коли вона вибухнула, Перехожий вже був мертвіший за мертвого, перетворений на криваву мішанину, розмазану по бамперу "порше". З'явилися службовці, повантажили на візок рештки тіла Перехожого, змили шлангами місце зіткнення, розчищаючи прохід для наступної пари.

52

– Лабіринт нарешті прибрали, – сказав Гордон Філакіс. – Настає час Бойових машин. Яка блискуча процесія рухомої зброї! Навряд чи знайдеться щось дорожче людині, ніж її власна бойова машина. Меле, чому ти нічого не розкажеш нам про це змагання?

– В основному воно нагадує традиційне Руйнівне дербі, – сказав Протт. – Однак Бойові машини не лише ганяються одна за одною, шукаючи зіткнень, на них встановлено гармати й інші види озброєння. Отож у вас є нагода побачити справжню битву танків і панцерованої техніки.

– Гадаю, варто додати, – зауважив Філакіс, – що всі снаряди на озброєнні супротивників поставляються зброярами Мисливської Академії і розриваються на відстані двадцяти футів від дула. Отож публіка гарантована від нещасних випадків.

– Чи то не ракетна пускова установка на даху "Лінкольна"? – поцікавився Протт.

– Саме вона. Автоматична й самонавідна. А "тойота", як я бачу, має гармати з обох боків.

– А он "Павук Мурлан", – продовжив Протт. – Потужність двигуна – 2000 кінських сил, його велика клешня приводиться в дію краном, розташованим ззаду машини. Краном керує комп'ютер, вмонтований в панель для приладів.

– А ось "Баран Едді", – сказав Філакіс, – машина, що нагадує одного з викопних динозаврів, якщо не помиляюсь, він зветься стегозавр. Тема динозаврів завжди приваблювала конструкторів Бойових машин. З усіх боків вона захищена панцером, має перископ. Всі виїжджають на стартову позицію. Сигнал! Змагання Бойових машин почалося!

– "Баран Едді" не гаяв часу, – коментував Протт, – його потужний магніт вже захопив "Максвелового Монстра". Збоку відсувається панель, і з "Барана" висувається пилка з вольфрамовими зубцями. Вона, наче ніж крізь масло, проходить крізь панцер "Монстра". Тепер телескопічна рука-робот закладає у випиляний отвір вибухівку.

– Неперевершено!

– А ось наближається "Скорпіон Келлі", він дуже маневрений і здатен розвивати високу швидкість, як оті старовинні гоночні автомобілі. Низький, обтічної форми, його дуже важко захопити або вдарити.

Битва на жовтому піщаному полі була в розпалі. Коли машини гальмували і розверталися, зблизька стріляючи одна в одну з гармат, у сине безхмарне небо здіймалися хмари білого диму. На піску валялися запчастини, рікою лилися кров та машинна олія. Репалися шини, ламалися дверцята, машини моталися по арені, розвертаючись і притискаючи супротивників до бортів.

Незабаром лишилося на ходу тільки дві: "Скорпіон" та "Яйцеклад".

– Ці дві машини абсолютно різні, – коментував Філакіс. – Що ти можеш сказати про них, Меле?

– Своєю рухливістю "Скорпіон" нагадує пташку колібрі. Всі його чотири колеса можуть повертатися на 360 градусів, він здатен розвертатися й продовжувати рух під абсолютно несподіваними кутами. Він запрограмований на спонтанний рух, отож комп'ютерам машин-

супротивників надзвичайно важко передбачити його дії. Спереду стріляє чергами важкий кулемет. Однак його головна зброя – важка гармата ззаду.

– На відміну від нього, "Яйцеклад", – промовив Філакіс, – побудовано за протилежними принципами. Зовні він нагадує чорне матове яйце, про що каже і його назва, має панцер з високоякісної сталі, яка робить його надто важким, однак цілком неприступним, хіба що стрілятимуть просто в лоб з близької відстані. "Яйцеклад", начебто, не має ніякої наступальної зброї, не видно ні амбразур, ні гарматних башт, навіть просто стволів чи антен.. Він захищається тим, що підкладає міни на шляху супротивника.

"Скорпіон", мов золота блискавка, промайнув повз "Яйцеклада". Розвернувся, і могутній кулемет застрочив по "Яйцекладовому" боку. Тієї самої миті земля під "Скорпіоном" розірвалася. Машину підняла футів на двадцять в повітря, а тоді гепнуло об землю, розколовши на шість великих і безліч малих уламків.

– Ну, як вам це? – захоплено вигукнув Філакіс. – Як на мене, то "Скорпіон" недооцінив здатність "Яйцеклада" миттєво підкладати міни, гадаючи, що атака з флангу буде безпечна. Тепер машина робить почесне коло по арені. Ну я гармидер тут зараз!

– Але ж який завальний фініш!

– Авжеж. Мені завжди подобалося дивитись, як великі машини нищать одна одну. Кривавими слізьми умиються сьогодні старі гаражі.

53

– Ти впевнений? – перепитав Лувейн Сакса.

– Я певен того, що сказав мені свояк.

– Прокляття! – вигукнув Мисливець. – Такого я не передбачив. Якась дивна ідея. Щось підходяще для такої ситуації в нас є?

Сузер посміхнувся:

– Я чекав чогось подібного. Отож захопив потрібне.

І поліз в один з полотняних мішечків.

– Ходіть-но сюди, босе, треба квапитись. Скоро вихід.

54

– Далі йдуть Мотогонки з косами, – сказав Гордон Філакіс. – Меле, чом ти нічого нам про них не розповіси? Ти ж трикратний чемпіон у цьому виді спорту.

– Авжеж, Гордоне. Як ви помітили, кожен мотоцикл має прилаштовані до маточин гострі, мов лезо бритви, коси, так як от було на бойових колісницях давніх римлян. Піші учасники озброєні сіткою й тризубом, наче римські ретіарії[19], в яких ми й запозичили це змагання. Питання в тому, чи зможе піший здолати мотоцикліста перше, ніж той прикінчить його. Звісно, я все занадто спрощую, однак саме в цьому й полягає суть Мотогонки.

– Іноді здається, що в мотоциклістів менше шансів на перемогу, – зауважив Філакіс. – Врешті-решт, їм, крім усього іншого, доводиться ще й рівновагу зберігати. Коли піший кидає сітку, мотоцикліст втрачає рівновагу, навіть якщо вона його й не зачепила, і чоловік з сіткою має досить часу, аби, не лякаючись блискучих кіс, вистрелити сіткою і прохромити супротивника своїм тризубом.

– Воно то так, Гордоне, – відказав Мед, – однак і мотоциклісти виробили власну стратегію. Їхні невеликі, легкі та потужні мотоцикли

здатні робити неймовірні зупинки, повороти і крени, їх можна нахиляти до землі і знов миттєво вирівнювати, їдучи лише на задньому колесі. Можна задом наперед під'їхати до пішого, підтинаючи косами його під коліна. Іноді мотоциклістам щастить вхопитися за сітку, не втративши при цьому рівноваги, і протягти пішого за собою по всій арені, аж поки той перетвориться на купу лахміття, пробачте за вираз. Отже, не все лише на користь піших.

А змагання вже розпочалися. Мотоцикли ревли і вищали, деякі виходили з-під контролю, коли водії попадалися в сіті, викручуючись і вивертаючись у марнім намаганні ухилитися від смертельних тризубів. Лежало на арені й кілька піших, вони голосно скрикували, коли каси розтинали їх навпіл.

Закривавленою ареною котилися голови й суглоби.

Натовп аж завмер, коли живих лишалося тільки двоє – один, з сіткою, Другий на мотоциклі – яких оголосили переможцями змагання.

55

Оголосили коротеньку перерву, аби кожен мав змогу перепочити і сходити до вбиральні. За той час натягли дріт, на якому мала відбутися Дуель на дроті.

Дуелянти зійшлися на висоті сотні футів над землею. Кожен був одягнений у суцільноскроєний костюм з туго напнутого атласу. Їхні гострі рапіри виблискували на сонці. Почали зближуватись. На шиї кожного була зав'язана мотузка, яка іншим кінцем чіплялася за велике кільце. Воно вільно пересувалося по дроту, не заважаючи дуелянту рухатись взад-вперед. Але якби хтось із них втратив рівновагу, то впав би лише футів на п'ятдесят, бо саме така була довжина мотузки. Раптово смикнувшись, він скрутив би собі в'язи.

То було ексцентричне змагання навіть для Есмеральди і вимагало від учасників спеціальної підготовки. На щастя, людство ще й досі не винайшло чогось настільки неоковирного, небезпечного і легковажного, аби воно не принадило безлічі бажаючих.

Суперники зустрілися на середині, схрестили рапіри, і дуель почалася. За таких умов фехтування рухи мають бути однаково мінімальні і точні. Робити випади і відбивати їх теж треба досить легко. Іноді ліпше дозволити себе вколоти, ніж, захищаючись надто енергійно, повіситися на вірьовці.

Чоловік ліворуч, Августін Смайлз, двократний переможець попередніх Ігор із міста Слот, штат Північна Дакота, повільно наступав на непевних ногах, рапіра його дрижала, мов жало змії, його супротивник, Жерар Гато з Парижа, Франція, був новачок. Ніхто не знав, чого від нього чекати.

Смайлз зробив сміливий випад. Перед таким натиском Північної Дакоти Гато відступив. Француз почав посилено відбиватися, а тоді замахнувся рапірою на Смайлза, немов то була шабля. Правила такого не забороняли, але на практиці цього ще не траплялося, бо через обертальний момент, що виникав таким чином, можна було самому звалитися з дроту. Замість спробувати зменшити коливання дроту, Гато кинувся вперед, ще більше їх посилюючи.

Філакіс був один з небагатьох, хто знав, що Гато – один із засновників Нової теорії дуелей на дроті, яку нещодавно породив Париж. Із своїх кав'ярень на вулиці Сен-Дені Гато і йому подібні проголошували, що коливання дроту, то не що інше, як своєрідна форма спокою; однак вони проголошували це по-французьки, отож ніхто у Великобританії чи Америці їх не чув. Тепер Гато прибув на Мисливські Ігри, аби перевірити свої твердження на практиці.

Смайлз, похмурий уродженець Північної Дакоти, намагався втримати рівновагу. Марно; спокою, на який він так розраховував, більше не існувало. Шалено вимахуючи в повітрі руками, він злетів з дроту.

– А-а-а! – зачудовано видихнув натовп.

А тоді залунали схвальні вигуки, бо як тільки Смайлз почав падати, Гато штрикнув його в самісіньке серце, аби той помер від рани почеснішої, ніж переламана шия.

Але той рух поставив у скрутне становище самого переможця. Прийшла його черга вимахувати руками, відчуваючи, що коливання дроту стають надто сильними; якусь хвилю він таки втримував рівновагу, намагаючись не впасти, а дріт звивався як гігантська скакалка в руках двох розлючених дівчаток-велеток.

І Гато впав. Однак навіть тоді його не залишила відвага. Кинувши додолу рапіру, він ухопився за мотузку обома руками, зупиняючи падіння, перше ніж було б уже пізно щось робити. Повисів так хвильку, дриґаючи ногами на знак вдячності глядачам, які підбадьорювали його вигуками, а тоді не поспішаючи виліз по мотузці назад на дріт.

Коли оплески скінчилися, він, указуючи на дріт, що дрижав під ногами, вигукнув:

– Бачите? А все ж таки він коливається!

Наступного дня газети багато дискутували, що він мав на увазі.

Наступними були Змагання Смертельних Фрісбі. На середину арени вийшло двоє гравців, вони привітали публіку й суддю, з голови до ніг захищеного бронею. Він підняв прапорець, а тоді опустив його, подаючи сигнал. Гра почалась.

Фрісбі для таких змагань вироблялися з легких сталевих пластин, їхні краї були гострі мов бритва. Тіла гравців були незахищені. На собі вони мали лише плавки та кросівки. Єдиний засіб захисту – грубі шкіряні рукавиці, внутрішні поверхні яких вкривали три шари сталевої сітки. Лише такою-от рукавицею можна було впіймати смертоносну тарілку-фрісбі.

Фрісбі планерували, виписували дуги, літали туди й сюди по арені Гравці часто кидали їх як бумеранг – не досягши цілі, тарілка поверталася в рукавицю свого власника. Обидва суперники добре вміли кидати так, щоб тарілка летіла над самою землею, а тоді несподівано піднімалася вгору.

Блискучі синьо-сталеві фрісбі планерували, сяючи на сонці, дзижчали немов роздратовані шершні, розліталися навсібіч, наче кажани на тлі вечірнього неба.

Якийсь час не відбувалося нічого цікавого. Натовп мовчки й зосереджено спостерігав за грою. Не чути було нічого, крім дзенькоту металу, коли фрісбі потрапляла в захисну рукавицю. Кожен гравець мав за спиною широку шкіряну торбу з запасними тарілками.

Загальним улюбленцем цього року був Оскар Шабо. Він змагався зараз з Мануелем Ечеверіа на прізвисько Манос, іспанським баском з Більбао. Ечеверіа тренувався потайки. Ніхто не знав, який його спортивний рівень.

Від самого початку було видно, що Манос ловить тарілки не так професійно, як Оскар; здавалося також, що баск не дуже впевнено тримається на ногах, наче з перепою, що насправді так і було.

Здоровенний угорець відчув свою перевагу і почав наступати, відтискаючи супротивника серією блискавичних кидків; тарілки оскаженіло піднімалися й злітали, немов зграя шпаків. Манос відступав,

підстрибуючи й ухиляючись від смертоносних фрісбі, що летіли на нього, хапав їх кулачиськами, захищеними крицею рукавиць, і намагався не втратити рівновагу.

Здавалося, п'яничці-баску прийшов кінець. Але фанати, що бачили Маноса в Європі, штовхали своїх менш обізнаних приятелів у бік і казали. "Дивіться!"

І правда, коли Маноса, здавалося, вже ніщо не змогло б урятувати, він раптом відступив на два кроки вбік, поліз у торбу, витяг дві тарілки і кинув їх одночасно. Так, проклятущий хитрий баск однаково добре володів обома руками і чудово осягнув науку дворучної атаки фрісбі!

Блискучі вбивчі тарілки з шаленою швидкістю налетіли на Шабо з різних боків, майже одночасно досягши його під різними кутами.

Виголений наголо угорець розпачливо впав на спину, щоб підкованими кросівками, мов ляпавками, відбити фрісбі, що дзижчали, мов сердиті мухи в Спасівку.

Навіть з такого положення Шабо примудрився зробити безнадійний кидок, який минулого року дозволив йому стати переможцем змагання. Його тарілка задзвеніла в повітрі, досягла трибун, розвернулася і під гострим кутом полетіла на Маноса.

Баск був готовий прийняти виклик. Кинута лівою рукою тарілка зіткнулася з фрісбі супротивника на півдорозі, посипалися іскри, і обидві, нікому не завдавши шкоди, полетіли в напрямку трибун.

А тоді Манос тричі обкрутився навкруг себе, неначе дискобол, і кинув дві тарілки одночасно.

Вони високо злетіли в небо, і розвернулися до Шабо, з різних боків насуваючись на нього, мов локомотиви, що втратили контроль. Одну угорцю вдалося впіймати, друга відтяла йому ліву руку по лікоть.

Незважаючи на травму, Шабо спробував зробити останній кидок. Але не встиг кинути фрісбі, як нова пара тарілок налетіла на нього з різних боків.

Одна його майже не зачепила. Друга ввійшла в череп над самісінькими бровами.

Мікрофон впіймав останнє булькання в його горлі і підсилив його на втіху оскаженілій від захвату публіці.

А тоді прийшов час Великої Розплати.

56

З арени поприбирали останнє сміття після Мотогонок з косами.

– А тепер, леді і джентльмени, – проголосив Гордон Філакіс, – відбудеться те, чого всі ви так чекали і після чого офіційно розпочинаються Сатурналії. Так, друзі, настав час Великої Розплати. Знаю, всі ви намагалися відгадати, яка вона буде цього року. Отже, не марнуватимемо більше часу. Хлопці, починайте.

На арену вийшло четверо чоловіків у білих трико, вони везли велику платформу на колесах, огороджену, немов боксерський ринг, канатами, тільки більшу. Побачивши її, натовп розчаровано загомонів.

– Заждіть хвильку, – сказав Філакіс. – Це не те, що ви думаєте. Може, ви гадаєте, що зараз, як і минулого року, станете свідками звичайного бою гладіаторів? Помиляєтеся! Цього разу ми вигадали дещо інше, і

сподіваємося, всі будуть дуже задоволені. Але спершу дозвольте відрекомендувати наших щасливих фіналістів. Йдіть-но сюди, хлопці.

Гарольд з Лувейном вийшли з різних боків на арену під шквал овацій. Обоє були в щільних чорних костюмах-трико.

Одночасно з ними на полі з'явилися четверо асистентів, які несли великий дерев'яний ящик.

– Ось вони, – говорив Філакіс, – двоє суперників у Великій Розплаті, один – наш місцевий хлопець Лувейн Добрей і його супротивник – зальотний птах Гарольд Ердман. Лиш один із них залишить ринг живим і стане нашим новим Королем Сатурналій. Ну як, хлопці? Лувейне, подобається тобі бути учасником Великої Розплати? Я чув, ти давно мріяв про таку честь.

– Я тільки можу сказати, – промовив Лувейн, – що хоча насправді я її й не заслуговую, я дуже добре усвідомлюю, яка честь мені випала і обіцяю всім показати захоплюючу гру.

– Слова справжнього Мисливця! – вигукнув Філакіс. – А ти Гарольде, що скажеш?

– Що? Те ж саме, що казав Лувейн. Тільки я це насправді відчуваю.

– Щасти вам обом, а тепер подивимось на зброю.

Асистенти відкрили ящик і вийняли звідти два сяючих кинджали.

– То для близького бою, – повідомив Філакіс, – а зараз – головне.

Асистенти дістали з ящика дві бойові сокири з короткими топорищами та подвійними лезами і піднесли їх угору, аби кожен мав змогу роздивитись, як слід.

– Чудові, чи не так? – запитав Філакіс. – Це точні копії давньонорвезьких. Вони зроблені тут, у Мисливському Світі нашою зброярнею, жало кожної наточене так, як, я певен, їх ніколи не наточили б у давнину норвежці. Копії цих сокир у натуральну величину продаватимуться при виході з Колізею одразу після закінчення змагання. Але то пізніше. Тепер же хлопці мають вилізти на ринг і помірятися силою. Як вам така програма, друзі?

Залунали чемні оплески.

– Що ж, друзі. – провадив Філакіс, – я відчуваю, що дехто не може стримати розчарування. Ви, можливо, думаєте: ну, добре, бойові сокири, але чим же відрізнятиметься теперішній бій від торішнього підводного поєдинку на мечах? Однак Старійшини Мисливської Академії довго й напружено міркували і подбали, щоб цей бій був не схожий на те, чого ви чекаєте. Гаразд хлопці, покажіть їм решту спорядження.

Досі асистенти нерухомо стояли біля платформи. Тепер вони почали стягувати полотно, яким було її накрито. Очам глядачів відкрилася сліпуча скляна поверхня. Від неї, засліплюючи очі, віддзеркалювалося сонце. – Знайте, друзі, що блискуча речовина – це щось, із чим на Есмеральді ми зустрічаємося не часто, хіба що в напоях. То лід, леді і джентльмени, надгладенький і надтвердий завдяки переносному рефрижератору, змонтованому під Платформою. Нумо, привітаємо оплесками фірму "ТВА", яка доставила нам цю крижану брилу з Майамі!

Глядачі заплескали в долоні.

– І нарешті останнє. – Філакіс махнув асистентам, що з дерев'яним ящиком стояли біля Гарольда з Лувейном. Ті відкрили його знов і витягли звідти дві пари ковзанів на шнурівці.

Спочатку почулися смішки, а тоді, коли до людей дійшло, залунали аплодисменти.

57

Сонце вже починало сідати. Каток освітили прожектори. Суддя подав знак двом чоловікам, що стояли по різні боки рингу.

Гарольд обережно відштовхнувся й поїхав, не впевнений, що зможе втриматися на ногах. Вдома він іноді катався на ковзанах, мабуть, більше, ніж Лувейн за все своє життя. Якщо взяти до уваги його зріст і вагу, то змагання має для нього певні переваги.

Однак він підозрював, що Лувейн щось приховує. Суперник начебто геть не хвилювався. І навіть шкірив до нього зуби!

Катався він, як виявилося, не гірше від Гарольда. Рефері нагадав, що в них не буде ні раундів, ні перерв, і будь-що з того, що вони одне одному робитимуть, вважатиметься дозволеним прийомом. Змагання буде припинено, лише якщо обидва одержать смертельні поранення. В такому разі суддя підкине монету, яка вирішить, кому з них бути переможцем, а кому переможеним. Живим ринг може залишити лиш один.

Гарольд ковзнув назад до свого лутка. Сів на стілець, Альбані розтер йому шию, як то з давніх давен роблять усі тренери.

– Головне – пам'ятай: кожна дія викликає рівну їй за силою протидію, – казав він. – То багато важить, коли вимахуєш бойовою сокирою.

– Мене турбує те, – зауважив Гарольд, – що Лувейн, начебто, надто певен своїх сил. І, здається, теж непогано катається.

– То блеф, аби тебе налякати.

Насправді Наводчик також звернув на це увагу. Слава Богу, він одержить свою винагороду незалежно від того, залишиться Гарольд живий чи ні. Не те, що його зовсім не цікавив результат поєдинку, просто людина має бути практичною.

– Наче Лувейн знає щось, чого ми не знаємо.

– Якщо я помічу, що щось не так, – запевнив Альбані, – негайно висуну протест. Буде надто пізно, але твою репутацію я врятую.

Задзеленчав дзвоник.

– Хай там що, – сказав Альбані, – в тебе шансів більше. Ти виграєш, Гарольде. Іди й поріши його, хлопчику!

Гарольд відштовхнувся від поручнів, і бій розпочався.

58

Сузер з свого кутка рингу спостерігав, як ковзанярі обережно кружляють по льоду, тримаючись на безпечній відстані один від одного. Лувейн катався чудово. Недарма всю зиму він провів у Швейцарії. Але й Гарольд був нічого собі. Однак йому дечого бракувало.

Дуелі на ковзанах вже відбувалися в Мисливському Світі й раніше. Отож, крім усього іншого, Сузер був готовий і до них. Разом із своїм приятелем-механіком вони власноручно підготували для Лувейна спеціальні ковзани.

До носової частини леза, там де воно заокруглюється, піднімаючись до великого пальця, було приварено гострі, мов голки, сталеві шипи. Ставши навшпиньки, Лувейн одержував величезну перевагу над супротивником. Він міг легко завдати тому смертельного удару, міцно встромивши шипи в лід. А Мисливцеві тільки того й треба було.

Крім того, він чудово володів бойовою сокирою. Він навіть представляв свою країну в дуелях на сокирах під час минулих Олімпійських ігор.

У такій маленькій країні, як Есмеральда, то не обов'язково означало, що він був неперевершеним майстром у цьому виді спорту. Але його вмінь відчутно бракувало Гарольду. Новачку лишалося тільки покладатися на везіння, і те вже майже скінчилося.

Тепер Лувейн і Гарольд почали рухатися швидше, виписуючи кола, розвертаючись, кружляючи один навколо одного, немов виконуючи справжнє па-де-де смерті на льоду під супровід Державного оркестру Мисливського Світу, що грав вибрані фрагменти з "Лебединого озера" Чайковського.

Бойові сокири синьо відсвічували в світлі прожекторів. Супротивники вдавалися до облудних маневрів, з'їжджалися, тримаючи сокири напоготові, щось бурмочучи, зупинялися і з новими силами починали все спочатку.

Лувейнові вдалося зачепити сокирою ліве Гарольдове плече, виступила кров. Гарольд у стані крайнього збудження почав, не цілячись, шалено вимахувати сокирою.

Лувейн відскочив убік, знов наблизився, замахнувся, втратив рівновагу, впавши на канати, піднявся й побачив, що на нього, занесши сокиру, насувається Гарольд.

Крізь ревіння натовпу долинав збуджений коментар Гордона Філакіса. Усі посхоплювалися з місць і пронизливо верещали. Навіть кишенькові злодюжки на мить облишили свою справу, спостерігаючи за найголовнішою подією есмеральдського року.

Сузер міг точно сказати, коли Лувейн зробить свій смертельний кидок. У таких випадках обличчя Мисливця прибирало особливого виразу. Секундою пізніше Лувейн знов почав діяти. Вимахуючи сокирою, він загнав Гарольда в куток. А тоді став навшпиньки. Сокира піднеслася над його правим плечем. З усієї сили він обрушив її на супротивника; такого смертельного удару не змогла б уникнути людина на ковзанах.

Гарольд врятувався єдиним можливим способом: упав на лід і проїхався на животі.

Лувейнова рука з сокирою знов піднялася. На сталевих шипах він по льоду побіг до Гарольда, щоб посікти його на шматки.

До супротивника було кілька футів, а Гарольд усе ще лежав, розпластавшись на льоду, і борсався, не маючи змоги піднятись. Він зробив єдине, що йому лишалося. Закрутивши сокиру, кинув її вперед.

Вона мала влучити Лувейнові в ноги. Аби уникнути удару, він відскочив. Приземлився на ковзани, і ноги його поїхали вперед.

Гарольд нарешті перестав борсатись на животі і підвівся, але знову впав. Хлопець не міг знайти своєї сокири. Він був безпорадний. Закрив голову руками і чекав смертельного удару.

Але Лувейн лежав на льоду і не рухався. Лежав у калюжі крові, яка поступово збільшувалася. Натовп ревів. Гарольд не одразу второпав, що Лувейн впав на жало сокири. Одне її лезо застряло у кризі. Друге вп'ялося в хребет.

Гарольд на всіх чотирьох поповз по льоду. Обома руками узяв голову Лувейна. І відчув, як піднімається в ньому хвиля чуття.

– Все буде гаразд, – сказав він Лувейну.

Той жалісно закашлявся:

– По правді мовити, не думаю. Рана не така глибока, як колодязь, і не така широка, як церковна брама, проте й такої вистачить. Я завжди вважав Меркуціо одним з найцікавіших шекспірівських героїв, він набагато розумніший за того дурника Ромео.

– О Лувейне, як прикро, що то був саме ти. Я полюбив тебе, чорт забирай!

– А я тебе. Але ми ніколи б не стали друзями, якби не намагалися одне одного вбити. Дивно, правда? Прощавай, Гарольде. О, ще одне, останнє...

– Так? – запитав Гарольд, схиляючись низько-низько, щоб розібрати ледь чутні слова.

– Скажи, нехай поховають мене під моїм індіанським іменем. Анко-Пі-Кас, Той-Хто-Сміється-Перший на мові алгонкінів.

– Звідки в тебе індіанське ім'я?

Лувейн болісно всміхнувся:

– Якби ж я мав час розказати!

Його повіки сіпнулися і завмерли, мов отруєні метелики.

Гарольд закинув голову і голосно завив од скорботи, злості й тріумфу. А тоді на ринг увірвався натовп, підхопив і виніс його на руках, аби коронувати як переможця Великої Розплати і Короля Сатурналій.

notes

Примечания

1

Ясно? (ісп.)

2

Друг (ісп.).

3

Вперед, конику! (ісп.)

4

Бандит (ісп.).

5

Яєчка (ісп.).

6

Світогляд (нім.).

7

Окра – завезена з Африки городина, слизуваті стручки якої використовують для приготування супів, тощо.

8

Мейплвуд (від англ. maple і wood) – дослівно: кленовий ліс.

9

Сатурналії – давньоримське свято Сатурна, що святкувалося в грудні всім народом, навіть рабами, і тривало тиждень.

10

Мається на увазі багатоденне свято в Бразилії.

11

Карнавальне свято в Новому Орлеані (США).

12

Кордіт – бездимний нітрогліцериновий порох.

13

"Десята жертва" – відоме оповідання самого Р.Шеклі.

14

Гольбейн Ганс (1497–1543) – німецький художник-портретист.

15

Геркуланум – давньогрецьке місто, що у 79 р. н.е. загинуло разом із Помпеями під час виверження Везувію.

16

Кімната для блювання в Давньому Римі.

17

Дадаїзм – авангардистський рух у французькому мистецтві та літературі 20-х років нашого століття. Прибічники його відмовлялися від будь-якої форми і відкидали всі традиції.

18

Костюм-невидимка (ісп.).

19

Гладіатори, озброєні в цей спосіб.